

bilişim[®]

BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ - ÜÇ AYDA BİR YAYIMLANIR

2023

Kamu-BİB'in 25.si, BİMY'nin 29.su Antalya'da yapıldı

Ulusal Bilişim Kurultayı'nın 39.su Ankara'da gerçekleştirildi

29. TBD-Halıcı Bilgisayarla Beste Yarışmasının sonuçları belli oldu

24. TBD Bilimkurgu Öykü Yarışması sonuçlandı

BAŞIMIZ SAĞ OLSUN

6 Şubat 2023 - 04:17

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN 100. YILI

TBD YÖNETİM KURULU

- Rahmi Aktepe, Genel Başkan
- Mehmet Ali Yazıcı, 2. Başkan
- Lütfi Özbilen, Genel Sekreter
- Nuray Başar, Sayman
- Prof. Dr. M. Bilge Demirköz, Üye
- Dr. Atilla Aydın, Üye
- Dr. Şeyda Ertekin, Üye
- Prof. Dr. Meltem Eryılmaz, Üye
- Ceyda Süer, Üye
- Prof. Dr. Adem Şahin, Üye
- Ahmet Tosunoğlu, Üye
- Prof. Dr. Fatoş Vural Yarman, Üye
- Anıl Yılmaz, Üye

YAYININ ADI: Bilişim Dergisi

YAYININ TÜRÜ: Yaygın Süreli Yayın

YAYIN ŞEKLİ: 3 Aylık-Türkçe

YAYIN SAHİBİ: Türkiye Bilişim Derneği adına Rahmi Aktepe

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Ahmet Pekel

BİLİŞİM DERGİSİ YAZI KURULU

- Ahmet Pekel, Başkan
- Koray Özer, Başkan Yardımcısı
- Emeritüs Prof. Dr. Tuncer Ören, Üye
- Mehmet Ali Yazıcı, Üye
- Lütfü Özbilen, Üye
- Sedef Özkan, Üye
- Murat Pehlivan, Üye
- İ. İlker Tabak, Üye
- Ersin Taşçı, Üye
- Arzu Kılıç, Üye
- Utkucan Yazıcı, Üye

METİN DÜZENLEME

- Nur Çelebi

GÖRSEL TASARIM

- Mehmet Pektaş

BASIM YERİ

Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No.58/1 Yenimahalle / Ankara

Telefon : 0(312) 395 8571

Sertifika No: 47479

ISBN/ ISSN: 1303-6300

BİLİŞİM DERGİSİ'NDE YAYINLANAN YAZILardan YAZARLARI SORUMLUDUR.

YAYINLANAN YAZILAR KAYNAK GÖSTERİLMEKSİZİN BAŞKA BİR YERDE YAYINLANAMAZ.

Geleneksel Sayı: 192, Deneyim Yılı: 50

YAYININ İDARE ADRESİ: Ceyhun Atuf Kansu Caddesi 1246. Sokak 4/17 Balgat/ Ankara

Telefon: +90 (312) 473 8215 (pbx)

Faks: +90 (312) 473 8216

E-posta: tbd-merkez@tbd.org.tr

Dergi İletişim: bilisim.dergisi@tbd.org.tr

Bilgiği Sayfası: <https://www.tbd.org.tr/>

İÇİNDEKİLER

Sunuş: Ahmet Pekel, TBD Yayın Kurulu Başkanı	6
Başyazı: Rahmi Aktepe, TBD Genel Başkanı	8
Benzetimin Artan Önemi, Emeritüs Prof. Dr. Tuncer Ören, TBD Yayın Kurulu Üyesi	10
Söyleşi: Faruk İnaltekin, Cyberpark Genel Müdürü, Sedef Özkan, TBD Yayın Kurulu Üyesi	14

KAMU BİB'25 - BİMY'29 Bütünleşik Etkinliği Antalya'da Gerçekleştirildi	22
Simge: Teknoloji Büyümenin Kaldırıcısıdır, İ. İlker Tabak, TBK Bilişim Sistemleri AŞ Yönetim Kurulu Başkanı	40

BT Haberleri

Sedef Özkan, TBD Yayın Kurulu Üyesi	
Türkiye sayısal ekonomide OECD'ye katkı sağlamaya devam edecek	44
Gençlerin sanayicilerle ve iş dünyasıyla bir araya getirilmesi amaçlanıyor	48
Sayısal Yenilikçilikte İşbirliği	50
Örnek Fabrikalar Bilişim Teknolojileriyle Dönüşümün İlk Basamağı	52
'1 milyon İstihdam Projesi' artan eğitimlerle devam edecek	54
Ahbab Bilim ve Sanat Kampüsü 23 Nisan'da açılacak	58
Plan-S, Türkiye'nin ikinci ticari uydusu Connecta T1.2'yi uzaya fırlattı	60
dART Dijital Sanat Platformu'nun çalışmaları hız kesmeden devam ediyor!	62
Yeşil Dönüşüm Odaklı Çağrı'ya sürekli başvuru yapılabilecek!	65
'Dijital Devlet Stratejisi' kamuyu veriden değer üreten bir organizasyona dönüştürmeye odaklanacak	66
TBD 39. Ulusal Bilişim Kurultayı 'II. Yüzyılda: İnsan, Teknoloji ve Evren Ötesi' ana temasıyla Ankara'da gerçekleştirildi	70
Yenilikçi fikirler 'insana odaklı gelecek' çerçevesinde tartışıldı	74
'5G Yol Haritası' kamuoyu ile paylaşılacak	78
'BTK Akademi' bir milyonun üzerinde kullanıcıya erişti	82
Yatırımlar; mobilite, lojistik ve dijitalleşme odağında gerçekleştiriliyor	84
Seyir Defteri: Yanıltarak Sömürü: Gaslighting, Koray Özer, TBD Yayın Kurulu Başkan Yardımcısı	88

TBD'den Haberler

TBD ve TÜBİSAD Heyetleri T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Sayın Dr. Ali Taha Koç'u Makamında Ziyaret Etti	90
Fırat Üniversitesi'nde "Bilişim Teknolojileri" Kongresi Düzenlendi	90
Harran Üniversitesi Mühendislik Fakültesi ve Türkiye Bilişim Derneği işbirliğinde 'TBD Bilişim Günleri' programı düzenlendi	92
7. Turizm Teknolojileri Günü	95
9. Uluslararası Future Learning Konferansı	96
24 Kasım 2022 tarihinde Brüksel'de yapılan CEPIS (Council of European Professional Informatics Societies) 69. Genel Kuruluna TBD'yi temsilen TBD Genel Başkanı Rahmi Aktepe katılmıştır	97
Brüksel'de yapılan Başkanlar Konseyi toplantısında TBD "Altın" sertifika ile ödüllendirilmiştir	98
Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Merkez Yönetim Kurulu üyemiz Doç. Dr. Meltem Eryılmaz, Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi (The Council of European Professional Informatics Societies-CEPIS) Yönetim Kuruluna seçildi	99
16. İstanbul Bilişim Kongresi yoğun ilgi ve katılım ile gerçekleşti	100
29. TBD-Halıcı Bilgisayarla Beste Yarışmasının birincisi:"Bir Dervişin Yolu" adlı eseriyle Ali Emre Algır	105
TBD Bilişim Dergisi 2022 Bilimkurgu Öykü Yarışması Sonuçlandı	107
Türkiye'nin En Başarılı Yerli ve Milli/Özgün Projelerinin Yarıştığı Bilişim Yıldızları Proje Yarışmasında ödülleri Sahiplerini Buldu	108
3. Uluslararası Bilişim ve Yazılım Mühendisliği Konferansı başarıyla tamamlandı	110
20 Aralık'ta "Yalova Üniversitesi"nde TBD Bilişim Günleri Etkinliği Yapıldı	112
TBD Yeni Hayat İlkokulu'ndaydı	114
Ankara Sivil Toplum Kuruluşları Platformu (ASTOP) tarafından Türkiye Bilişim Derneği'ne ödül	115

Bilişim Hukuku: Kişisel Verileri Koruma Kanunu ve Alınması Gereken Teknik Tedbirler (Bölüm II), R. Savaş Uluçay, Bilgisayar Mühendisi, Siber Güvenlik Uzmanı, Bilgi Güvenliği Baş Denetçisi, Matris Bilgi Güvenliği	116
---	-----

TBD 39. Ulusal Bilişim Kurultayı Ankara'da Gerçekleştirildi	122
Bilimkurgu Öyküsü: Meta-Yerli, Gökcan Şahin, 2022 Yılı Bilimkurgu Öykü Yarışması Birincisi	134
Yayınlar ve Yorumlar: Gözetim Kapitalizmi Çağı: Gücün Yeni Sınırında İnsan Geleceği İçin Savaş (The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power) / Shoshana Zuboff, Mehmet Ali İnceefe, TBD İcra Kurulu Başkan Yardımcısı	142
Yayın Kurulundan	146

Yeni bir yıla girdik; Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında dünya genelinde sürmekte olan bilişim yarışında geri kalmamak için daha çok çalışmamız gerektiğinin bilincindeyiz. Bugünün üretim biçiminin artık bilgiden, bilişimden ve bu konuda yetişmiş insan varlığından bağımsız düşünülmesi olası değil. Kamuyla, özel sektörle, üniversitelerle, belediyelerle, sivil toplum kuruluşlarıyla ve daha genel anlamıyla ilgili tüm paydaşlarla işbirliği yapılarak akılcı ve doğru yaklaşımlarla bu yarışta başarılı olunacağına inanmaktayız. Bunu da bilişim alanındaki yetkin insan gücümüzle gerçekleştirebiliriz.

Son dönemlerde bilişim çalışanlarının bir bölümünün yurtdışına gitmesiyle önemli bir kan kaybına uğradık. Öncelikle karşı karşıya olduğumuz beyin göçünü tersine döndürmenin çabasını göstermeliyiz. Yurtdışındaki gereksinim doğrultusunda bilişimcilerimizin dışarıda çalışma arayışları daha da artmıştır. Bunda enflasyon baskısı ve döviz kurlarındaki dalgalanma önemli etkenlerdir. Yetişmiş işgücümüzün bir bölümü yurtdışına fiziki olarak göç ederken bir bölümü de uzaktan bağlantı yoluyla yurtiçinden çalışmaktadırlar. Yurtiçinden yurtdışına çalışanların sosyal güvenlik haklarından yararlandırılması bunun için de kimliklendirilmeleri, üzerinde durulması gereken önemli konulardan biridir. Bugün uzaktan çalışma arayışları nedeniyle yurtiçi firmalarda da yer değiştiren önemli bir işgücümüz bulunmaktadır. Bunda kuşkusuz Kovid-19 salgın hastalığı sırasında hızla gelişen uzaktan çalışma alışkanlığının da etkisi vardır. Bu konulara ilişkin olarak TOBB Yazılım Meclisi tarafından “Türkiye Yazılım İşgücü İhtiyaçları, Sorunları, Kayıpları, Uzaktan Çalışma ve Eğitim İhtiyaçları” üzerine ilgili paydaşlara sorular sorulmuş,

yanıtları alınmıştır. Derlenen yanıtların sonuçları önümüzdeki günlerde kamuoyu ile paylaşıldığında sayısal düzeyde de bir değerlendirme yapılabilme olanağına ulaşılacaktır.

Yazılım alanında bir yandan işgücü kaybı yaşarken bir yandan da bu alanda göstereceğimiz gelişmelerin ihracat açığımızın kapatılmasına önemli katkılar sağlayabileceğini değerlendirmekteyiz. Yapay zekâ, oyun ve çoklu ortam, siber güvenlik, blokzincir/öbekzincir, finansal teknolojiler (FinTek), eğitim sistemleri ve sağlık sistemleri gibi konuların öncelikli odak alanları olarak belirlenmesi ve dışarıya dayalı girişimlerin desteklenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bunun da yolu bilişimde ülkemizi firma, ürün ve işgücü konusunda doğru konumlandırmaktan geçiyor. Bunu gerçekleştirmeye yönelik olarak başlatılan Türkiye Yazılım Envanteri Projesi, tasarım ve uygulama aşamasına ulaşmış durumda. Söz konusu çalışma; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, sektör kuruluşları ile “Türkiye Bilişim Derneği”nin de aralarında bulunduğu sivil toplum örgütleri, üniversiteler ve ilgili paydaşlarla birlikte yürütülmekte. Çalışma tamamlandığında kullanıma açılacak olan envanter uygulaması, yazılım dışındaki öteki bilişim alanlarına da örnek oluşturacak, bilişime ilişkin ileriye yönelik kararların doğru bir şekilde alınmasına katkı sağlayacaktır.

Yukarıda bilişim alanındaki işgücü kaybı konusuna değinmiştik. Bu kez Türkiye Bilişim Derneğinde ve Bilgisayar Mühendisleri Odasında çalışmalarına katıldığım, çözüme ulaştırılması gereken konulardan biri olan bilişimcilerin özlük haklarına ilişkin sorunlara kısaca değinmek istiyorum.

‘2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı’nın 317 numaralı maddesi, “*Kamu kurumlarının e-devlet projesi hazırlama ve yönetme kapasiteleri geliştirilecek, personelinin özlük hakları iyileştirilecek, bilişim uzmanlığı kadrosu ihdas edilecektir. Büyük ölçekli e-devlet projeleri yürüten kurumlar başta olmak üzere kamu kuruluşlarında kurum stratejik planıyla uyumlu BT stratejisi hazırlanması yaklaşımı benimsenecektir.*” şeklindeydi.

Anımsayanlarınız olacaktır, kamuda 657 sayılı Kanun kapsamında çalışan bilişim kadroları daha önce “İdari Hizmetler Sınıfında”ydı. Tüm ilgili paydaşlarla birlikte uzun bir süre bu kadroların “Teknik Hizmetler Sınıfı”na alınması için çaba gösterildi. 2013 yılında 5002 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla programcı ve çözümleyici unvanları Teknik Hizmetler Sınıfı kapsamına alındı. Ancak bu değişiklik, görevdeki kadrolarda hakların iyileştirilmesine dönük bir sonucun oluşmasını sağlayamadı.

5 Temmuz 2022 tarihli, 31887 sayılı Resmî gazetede yayınlanan 7417 numaralı kanunla memur kadrolarının emekliliğe esas aylıklarını etkileyen ek göstergelerinde iyileştirmeler gerçekleştirildi. Ancak aralarında mühendislerin ve fen bilimleri mezunlarının da olduğu programcı ve çözümleyici kadrolarında çalışanlar 2800 ek göstergede kaldılar. Bu kadrolarda çalışmakta olan “Bilgisayar Mühendisleri, Yazılım Mühendisleri ve Bilişim Sistemleri Mühendisleri” de hak kaybına uğradılar.

Son düzenlemeyle programcı ve çözümleyici kadrosunda olmayıp mühendis kadrosunda yer alanların ek göstergeleri 3600’den 4200’e çıkarılmıştı. Bununla birlikte mühendisler

için yapılan artış, ek gösterge yansıtma oranlarının düşük olması nedeniyle aylık maaşlarda, emekli aylık maaşlarında ve emekli ikramiyelerinde belirgin bir artış sağlamadı.

Özetle çözümleyiciler, programcılar, mühendisler, istatistikçiler, matematikçiler ya da denkliği aranan okullardan mezun tüm kamu bilişimcileri yukarıda değinilen sorunlarının çözümlenmesini, özlük haklarının iyileştirilmesini beklemekteler. Ayrıca, çalışmakta olan bilişim kadrolarının özlük haklarında iyileştirme yapılması durumunda bu kadrolardan daha önce emekliye ayrılmış olanların emekli aylıklarının da yeni düzenlemeye göre uyarlanması beklenmekte.

Umarım ki bilişimcilerin, özlük haklarına ilişkin olarak uzun bir süredir yaşamakta oldukları sorunlar en kısa sürede çözümlenmiş olur.

2023’ün başında TBD Şubeleri olağan genel kurullarını yapmış, yeni yönetimler bayrağı devralmış olacaklar; ardından TBD Merkez Yönetimi seçimi yapılacak. Şimdiden, yönetimlerde görev yapmış olan tüm dostlara verdikleri hizmetler nedeniyle bir TBD üyesi olarak teşekkür ediyor, yeni yönetimlere başarılar diliyorum.

2023’ün sağlık, mutluluk ve başarılar getirmesi dileğiyle hoşça kalın.

Yeni yüzyıl, yeni ufuklar...

Bu yıl Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına ulaştık...

Başlayan yeni süreçte “Hepimizin neler yaptığı?”, Türkiye’nin çağın gerektirdiği teknolojileri üreten, sürdürülebilir kalkınma için kararlılıkla çaba veren bir ülke olarak yoluna devam etmesi için “Her bir bireyin ne kadar katkı verdiği?” çok büyük bir önem taşıyacak.

Sayısal dönüşüm serüvenini ülkemizin küresel anlamda teknolojik sahada daha da güçlü bir konumda yer alması açısından bir fırsat olarak görmeliyiz. Burada, dönüşümün anlamı olan yüksek teknoloji geliştirme çabasını ne kadar dirayetli olarak sürdürdüğümüz belirleyici olacak.

Bu anlamda, insan odaklı sürdürülebilir kalkınmanın temel taşı olarak gördüğümüz işbirliklerinin çoğalması ve yaygınlaşması öncelikli olarak görülmelidir.

En önemli işbirliği odakları da topluma ve kendi sektörlerine en yakın olan kuruluşlar, STK’lerdir.

Bir STK olarak, Cumhuriyetimizin ilk yüzyılında, Türkiye Bilişim Derneği, 50 yılı aşkın bir hizmet varlığı göstermiştir. Bu hiç azımsanamayacak bir süredir ve hiç azımsanamayacak hizmetler verilmiştir.

Önemle üzerinde durduğumuz bir diğer konu da teknolojiye dönüşümün yanı sıra aynı paralelde kültürel dönüşümün de göz önünde bulundurulmasıdır.

Bu bakımdan çabalarımızda ülkemizin küresel rekabette daima ileriye gitmesi için gerçek bir tarafsızlık içinde verdiğimiz gönüllü ve fedakârca uğraşların başarıyla yol aldığını görmek en büyük sevincimizdir.

Bilişim sektörünün hacminin nitelik ve nicelik olarak artmasında TBD’nin katkıları asla yadsınamaz.

Türkiye Bilişim Derneği temel olarak üç odakta hizmet vermektedir:

Vatandaşlarımızın bilişim olanaklarına eşit erişim imkânı ve yararlanma kabiliyeti kazanması, kadın ve gençlerin bu alana yönlendirilmesi,

Bilişim sektörümüzün üretkenliği ve gelişiminin desteklenmesi,

Akademik çalışmalar.

TBD, kadınların teknolojiye yönelik teşviki için yaptığımız çalışmalar sonucunda Avrupa Mesleki Bilişim Dernekleri Konseyi (CEPIS) ve DiverseIT, (Teknolojide kadının eşit katılımı) çerçevesinde geçen yıl ‘Gümüş Ödül’ almış ve bu yıl ‘Altın Ödül’ lü üye statüsüne yükselmiştir.

Kadın istihdamının azlığı, üzerinde durulması gereken önemli bir konu çünkü kadın istihdamının sektöre katkısının çok büyük olabileceğini önemle öngörmekteyiz.

Gençler için sürekli hale getirdiğimiz üniversite ziyaretlerimiz devam etmiş, bu yıl Van, Elâzığ, Şanlıurfa ve Yalova’nın kapsandığı yüksek katılımlı toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Bölgesel farklılıkları ortadan kaldırmak amacı güden çalışmalarımız sürdürülmüş, Teknoloji ve İnsan Zirve’lerinin birincisi bu yıl Van şubemiz ile gerçekleştirilmiştir.

Son yıllarda etkinlik ve işbirliği alanlarımıza eklediğimiz konular olarak Türkiye Standartlar Enstitüsü ile KVKK ile ve BTK ile birlikte çalışarak oluşturduğumuz etkinliklerimiz ilgili çevrelerde büyük ses getirmiştir.

Sonuç olarak, 50 yılı aşkın bir zamana yayılan bu kararlı hizmet yolculuğunda TBD, daima tarafsız ve hiçbir maddi karşılık beklemeyen her biri değerli uzmanlardan oluşan üyelerinin fedakârca katıldıkları uzun soluklu çalışmalarla bu günlere ulaşmıştır.

Son yıllarda etkinlik ve işbirliği alanlarımıza eklediğimiz konuları gündeme getirecek etkinlikler olarak Türk Standartları Enstitüsü (TSE) ile Dijital Dönüşüm Teknolojileri ve Standartları Zirvesi (4 kez), Kişisel Verileri Koruma Kurulu (KVKK) ile Kişisel Verilerin Korunması Zirvesi (2 kez) ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ile Siber Güvenlik Zirvesi (5 kez) gerçekleştirilmiştir. Bu etkinliklerimiz ilgili çevrelerde büyük ses getirmiştir.

‘Türkiye Bilişim Derneği’nin geleneksel etkinlikleri olarak ise;

Ulusal Bilişim Kurultayları: Binlerce bilişimciyi akademik, teknik ve pratik konularda ortak çözümler aramak üzere bu yıl ile birlikte 39 defa bir araya getirmiştir.

Kamu-BİB (25.yıl) ve BİMY (29.yıl): Kamu Bilgi İşlem Daireleri yönetici ve uzmanlarını ve özel sektör kuruluşlarını her yıl bir araya getirerek aralarında teknik ve sosyal koordinasyonu pekiştirmiştir.

Yıllardır süren KOBİ Bilişim Kongreleri: Ankara’da 4 kez, İzmir’de 3 kez ve İstanbul’da 5 kez gerçekleştirilmiştir.

Hukuk/Bilişim Kurultayları, Bilişim Kentleri çalışmalarımız, gençlere yönelik eğitim programları, 1998’de başlayan Bilim Kurgu Öykü Yarışmaları gibi etkinlikler, binlerce rapor, yüzlerce yayın ve “Bilişim Dergisi” nin hem elektronik ortamda hem de basılı olarak yayımlanması yıllar boyunca sürdürülmüştür.

TBD Bilimkurgu Öykü Yarışmaları 1998’te başlamış ve bugüne dek 25 kez düzenlenmiştir. Binlerce öykünün yarıştığı bu etkinlikte bu yıl ile birlikte 88 kişi değişik kategorilerde) ödül almış, seçilmiş ödüllü öykülerden oluşan 4 kitap yayımlanmıştır. Benzer şekilde Ulusal Bilişim Kurultayları ile eşzamanlı sürdürülmek üzere 1994’te Sn. Emrehan Halıcı’nın katkılarıyla başlayan TBD-Halıcı Bilgisayarla Beste Yarışması düzenlenmektedir.

Bilişim Teknolojileri ile Eğitim (BTIE) 1997 yılından şimdiye taşıyabildiğimiz en önemli projelerimizden biridir ve alanımızda eğitim anlayışına büyük katkılar sağlamıştır. Daha etkili bir şekilde bundan sonra da birçok gelişmeye kaynak olacaktır.

2022 yılı başında sektörümüzün pazar büyüklüğü 265,9 milyar TL’ye (29,9 milyar ABD Dolarına) ulaşmıştır.

E-ticarette önemli gelişmeler elde edilmiştir. 2022 yılı ilk 6 ayı itibarıyla ülkemizde e-ticaret hacmi bir önceki yılın aynı dönemine göre %116’lık artışla 348 milyar TL olarak gerçekleşti. 2022 yılı ilk 6 ayında sipariş adetleri yüzde 38 artış gösterdi. Finans sektöründe 3 milyon bireysel gerçek kişi uzaktan banka müşterisi oldu.

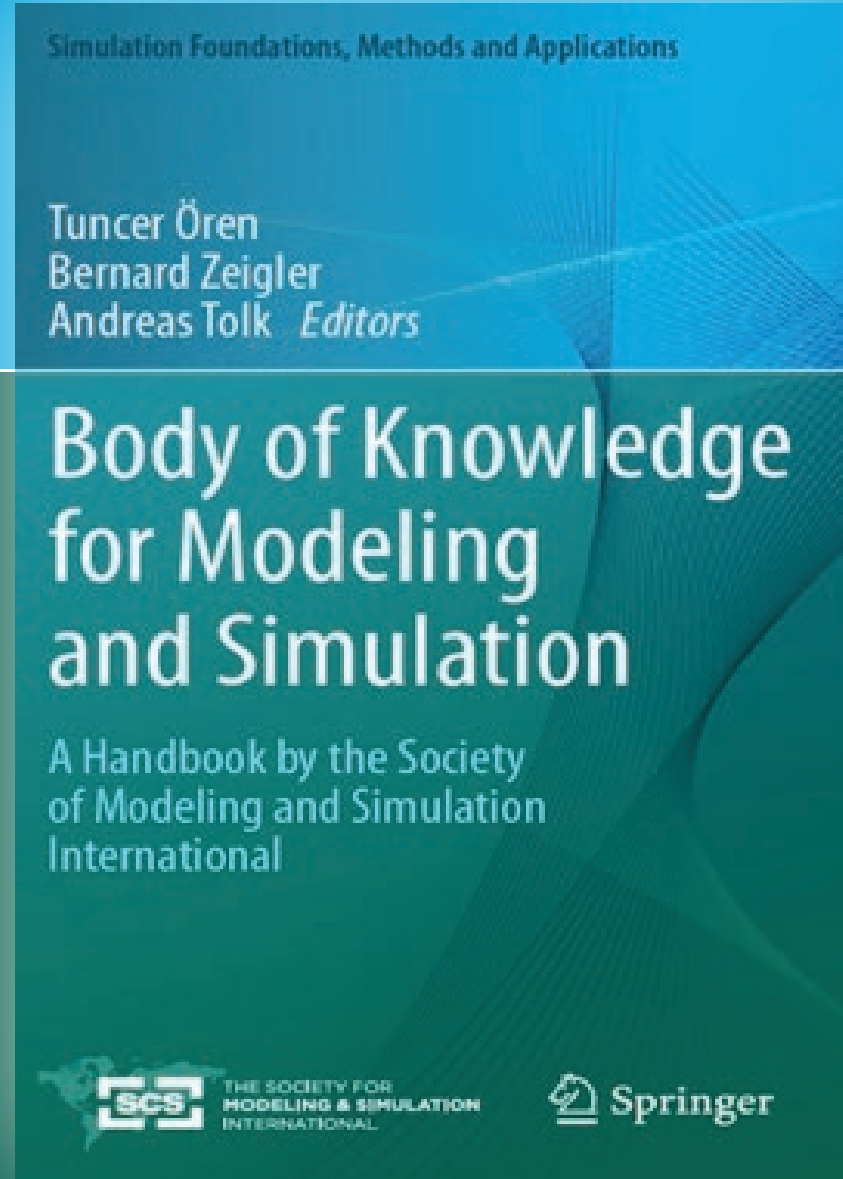
İki yılda bir yapılan BM e-devlet gelişme endeksi araştırmasında Türkiye, 48. sıraya yükselirken e-Katılım sıralamalarında 23. sıradan 18. sıraya yerleşerek dünyadaki en gelişmiş katılım kapasitesini sunan ilk yirmi ülke arasında yer alıyor. Araştırmada dünya e-Devlet Gelişme Endeksi ortalaması %61,02 olarak tespit edilmiş. **Buna karşın Türkiye değerlendirmesi ise %79,83.** 2016 yılında %59 olan bu oran yaklaşık yüzde elli dolayında artış göstermiş durumda. **Bu başarı raporda vurgulanmış ve Türkiye’nin beşerî sermaye geliştirme ve altyapı yatırımlarıyla bağlantılı olarak gösterdiği gelişime dikkat çekilmiştir.**

2022’nin -gerek jeopolitik olumsuzluklar gerekse de kur dalgalanmaları nedeniyle ortaya çıkan pek çok soruna rağmen- çok yoğun yaşandığını ve TBD açısından hedeflerimize ulaştığımızı gördüğümüz bir yıl olduğunu sevinerek söyleyebiliriz.

Tüm bilişim topluluğumuza 2023’te yeni ufuklar ve başarılar dileklerimizle...

Benzetimin Artan Önemi

Şekil 1. Benzetimin Bilgi Varlığı kitabı

Benzetimin Bilgi Varlığı ve Benzetim Tabanlı Etkinlikler

On beş kadar ülkeden 50'den fazla gönüllü uzmanın katılımıyla, Uluslararası Benzetim Derneği [1] adına hazırlanmış olan “Benzetimin Bilgi Varlığı” kitabı Springer Yayınevi tarafından yayımlanmakta [2]. (Şekil 1) Benzetimin tanımından çeşitli yönlerine kadar temel bilgi ve bilgi kaynaklarını kapsadığı için benzetimin tanımını bile vermeden bu kitaptan bahsetmek gerekti... Zira pek çok konuda temel kaynak olarak bu bilgi varlığı kitabının bölümleri kullanılabilir.

Model tabanlı etkinliklerin örneğin, model tabanlı sistem mühendisliğinin yarar ve üstünlükleri epeydir benimsenmiş durumdaydı [3]. Benzetimin sağlayabildiği tüm olanaklardan da yararlanılmasını sağlamak üzere, benzetim tabanlı bilim dallarının yararları ve üstünlükleri ayrı bir kitapta açıklanmıştı [4]. Aynı kitabın ilk bölümünde, benzetimin evrimi ve çeşitli bilim dallarına katkısı konusu işlenmişti [5].

Bazı Teknik Terimlerim Kökeni

Bazı teknik terimler, yıllar hatta yüzyıllardır belli anlamlarda kullanılan terimlere bambaşka anlamlar yüklenmesi ile oluşmakta. Örneğin, “tablet bilgisayar veya kısaca “tablet” sözcüğünün teknik olarak ne anlama geldiğini biliriz. Oysa “tablet” terimi yaklaşık M.Ö. 1700 yıl önce bile kullanılan ve yazıların çivi yazısı ile yazıldığı kil tabletleri belirtmek için kullanılmış bir terim. (Üstelik 3700 yıllık böyle bir tablet İstanbul Arkeoloji müzesinde var. [6]) Benzer şekilde, bilgisayar anlamında kullanılan İngilizce “computer” sözcüğü 17. yüzyılda “hesap yapan insanlar”ı belirtmek için kullanılmış.

Daha sonra “hesap yapan makineler”i belirtmek için uygun görülmüş. [7] Benzer bir uygulama, benzetim kavramının Batı dillerinde kullanılan karşılıkları için de geçerli olmuş.

Benzetim Nedir?

“Batı dillerinde benzetim karşılığı olarak şu terimler kullanılır: simulation (Almanca, Fransızca, İngilizce), simulazione (İtalyanca), simulación (İspanyolca), simulação (Portekizce) ve simulatie (Felemenkçe). Bu terimler, “benzer” anlamına gelen “similis” kökünden gelen, bir şeyin benzerini (taklidini) yapmak demek olan ve 14. yüzyıldan beri Latince kullanılan “simulare” sözcüğünden türetilmiş olup teknik olmayan anlamda, bir şeyin benzeri veya sahtesi anlamında kullanılır.” [8]

Taklit, bir nesne, olay ya da etkinliğin benzeri ile ilgili olduğu için teknik anlamda “benzetim” de bir örnek (model) ile yapılan bir etkinlik anlamında kullanılmakta. Teknik anlamda *benzetim: Bir örnek kullanılarak deney yapmak ya da deneyim kazanmaktır*. Bu kısa tanım çok yönlü ve önemli uygulamaları ve kuramsal bilgileri de kapsamakta. Teknik olarak kullanımında, benzetimin İngilizcesi için -değişik yönlerini vurgulayan- yaklaşık 100 tanım kullanılmış. [9]

Benzetimin bir örnek ile deney yapılması yönü çok geniş bir kullanım alanını kapsamakta. Deney yapmak bilimin temeli olduğu için ve örnek kullanılarak her koşulda deney yapılmasını sağlayabilmesinden dolayı benzetim, bilimsel

açıdan akılcı karar vermede önemli bir altyapı sağlamaktadır.

Benzetimin bir örnek ile deneyim kazanılması yönü başlıca iki kullanım alanına neden olmakta: Üç tür beceri geliştirme ve eğlence. Benzetim deneyimlerinin eğlence amaçlı kullanımı “benzetim oyunları” ile sağlanmakta. Benzetim deneyimleri ile geliştirilebilen üç tür yetenek ve benzetim türleri şunlardır: (1) fiziksel yetenekler (sanal benzetim), (2) karar verme yeteneği (yapıcı benzetim) ve (3) gerçek yaşama benzer deneyimle işlevsel yetenek (canlı benzetim). Başka bir yazıda benzetimin 750’den fazla türünün İngilizce adları listelenmişti. [10]

Benzetimin deney yapma ve deneyim sağlama konularında kapsamlı bilgi için Modelleme ve Benzetimin Bilgi Varlığı kitabının [2] 3 ve 4. bölümleri kullanılabilir.

Benzetim, değişik bilgi dalları etkileşimi ile hem o bilgi dallarına katkıda bulunmakta hem de daha da güçlenmekte.

Benzetim ve Sistem Kuramları ve Sistem Mühendisliği

Benzetimde kullanılan örneklerin tutarlı ve matematik altyapılarının güçlü olması amacıyla sistem yaklaşımı ve genel sistem kuramları çok yararlı olmuş durumda [11]. Benzetimin bilgi varlığı kitabının [2] 12. bölümünün ilk kesimi benzetimde sistem kuramlarının nasıl kullanıldığını açıklamakta.

Benzetim ve Yapay Zekâ

Akıllı olmayan bilgisayarlaştırmanın yeterli olmadığı 1980’lerden beri bilinmekteydi. Benzetim ve yapay zekânın başlangıçtan beri çok yakın ilişkileri olmuştu. Şöyle ki ilk yapay zekâ uygulamaları bilişsel süreçlerin benzetimi ile başlamış [12, 13]. Benzetim ve yapay zekânın birlikteliği gerek benzetimin

yapay zekâyâ, gerek yapay zekânın benzetimin her evresine katkıları ile gerçekleşmekte. Bu konuda, ayrıntılı bilgi ve kaynaklar Benzetimin Bilgi Varlığı kitabının [2] 11. bölümünün 3. kesiminde bulunabilir.

Benzetim ve Yazılım Etmenleri

Yazılım etmenleri ve benzetimin birlikteliği (1) akıllı etmenlerin benzetimi ile (2) yazılım etmenlerinin örnek oluşturmada ve benzetimde kullanılan örneğin davranışının üretildiği sürede katkısı olarak çok önemli üç tür etkinliği kapsamakta. Ayrıntılı bilgi için Benzetimin Bilgi Varlığı kitabının [2] 11. bölümünün 4. kesiminde bulunabilir.

Benzetim ve Etik

Önemli olma, sorumluluğu da beraberinde getirdiğinden, benzetim mesleğinin artan önemi “Benzetim Mesleği Etik İlkeleri”nin geliştirilmesini gerektirmişti. Dünyanın en eski benzetim derneği tarafından [1] desteklenen etik ilkelerin İngilizce, Türkçe, Fransızca, İtalyanca, Çince ve Bulgarca sürümlerine Derneğin sitesinden erişilebilir [14].

Benzetim Sözlükleri ve Kuruluşları

İngilizcede yayımlanmış 30 kadar benzetim sözlüğü vardır [15]. Türkçemizdeki yayımlanmış benzetim sözlükleri şunlardır: (1) Sağlık Bakımında Simülasyon – Sözlük, 2. Basım (2020) (İngilizce-Türkçe) [16]. Başka bir sözlük, İngilizce-Fransızca-Türkçe olarak Fransa’da yayımlanmıştı [17].

Türkiye’de savunma alanlarındaki benzetim etkinlikleri ODTÜ’deki Türk Silahlı Kuvvetleri Modelleme ve Simülasyon Uygulamaları Araştırma Merkezi (ODTÜ-TSK MODSİMMER) tarafından yürütülmektedir [18].

Dünyada 200’den fazla benzetim derneği ve topluluğu vardır [19]. Türkiye’deki benzetim dernekleri ve merkezleri aşağıda sıralanmıştır:

(Listeyi tamamlamak amacıyla Dergimize bilgi yollayanlara şimdiden teşekkür ederim.)

Bina Performansı Modelleme ve Simülasyonları Derneği

Center of Advanced Simulation and Education

Deprem Eğitim Simülasyon Merkezi

Eskişehir Airsoft Derneği

Hemşirelikte Klinik Simülasyon Derneği

IBPSA TR - Bina Performans Simülasyonları Komitesi

Medikal Simülasyon Derneği

SSH - Sağlıkta Simülasyon Derneği

Strateji ve Simülasyon Oyunları Sevenler Derneği

TATD Medikal Simülasyon – Türkiye Acil Tıp Derneği Medikal Simülasyon Çalışma Grubu

TOGED – Türkiye Oyun Geliştiricileri Derneği

Türkiye’de 70’den fazla öbekte 230’dan fazla Türk bilişim kuruluşunun olduğu düşünülürse [20], benzetimin olanaklarından yurt çapında yararlanılmasının artırılması amacıyla başka Türk Benzetim Derneklerinin kurulması kuşkusuz çok yararlı olur.

Kaynakça

- [1] <https://scs.org/>
- [2] Ören, T. B. Zeigler, A. Tolk (editörler) (2023). Body of Knowledge for Modeling and Simulation A Handbook by the Society of Modeling and Simulation International. Springer Cham, İsviçre. XV, 525 sayfa.
- [3] https://en.wikipedia.org/wiki/Model-based_systems_engineering
- [4] Mittal, S. U. Durak, T. Ören (editörler). (2017). *Guide to Simulation-Based Disciplines: Advancing our Computational Future*, Springer, Cham, İsviçre.
- [5] Ören, T. S. Mittal, U. Durak (editörler) (2017). The Evolution of Simulation and its Contributions to Many Disciplines. 1. Bölüm: S. Mittal, U. Durak, T. Ören (editörler) *Guide to Simulation-Based Disciplines: Advancing our Computational Future*, Springer, Cham, İsviçre, sayfa 3-24.
- [6] <https://arkeofili.com/3700-yillik-tablete-gore-trigonometri-yunanlar-degil-babilliler-buldu/>
- [7] <https://www.etymonline.com/search?q=computer>
- [8] Ören, T. (2006). Benzetim: Temel Kavramlar ve İlerlemeler. Türkiye Bilisim Ansiklopedisi, Papatya Yayıncılık, İstanbul, sayfa 144-149.
- [9] Ören, T. (2011). The Many Facets of Simulation through a Collection of about 100 Definitions. SCS M&S Magazine, 2:2 (Nisan), sayfa 82-92.
- [10] Ören, T. S. Mittal, U. Durak (2019). Modeling and Simulation: The Essence and Increasing Importance. 1. Bölüm: Modeling and Simulation of Complex Communication Networks (M. A. Niazi, ed.), sayfa 3-26. IET Book Series on Big Data. (Ek A: A list of over 750 types of simulation, Ek B: A list of 120 types of input), pp.3-26.
- [11] Ören, T. ve B.P. Zeigler (2012). System Theoretic Foundations of Modeling and Simulation: A Historic Perspective and the Legacy of A. Wayne Wymore. *Simulation – The Transactions of SCS*. Cilt 88, sayı 9, Eylül. 2012, sayfa. 1033-1046. DOI: 10.1177/0037549712450360.
- [12] Greenberger, M. (1962). *Computers and the World of the Future*. M.I.T. yayınları, Cambridge, MA. Özellikle 3. Bölüm: “Simulation of Human Thinking” sayfa 94-131.
- [13] Feigenbaum, ED.A. ve J. Feldman (1963). *Computers and Thought*. McGraw-Hill yayınları. Özellikle 2. Kısım: Simulation of Cognitive Processes. Sayfa 269-276.
- [14] <https://scs.org/ethics/>
- [15] <https://www.site.uottawa.ca/~oren/MS%20dictionaries.pdf>
- [16] Sendir, Merdiye vd. (çevirenler) (2020). *Healthcare Simulation Dictionary (Turkish version) Sağlık Bakımında Simülasyon Sözlük*. AHRQ – Agency for Healthcare Research and Quality.
- [17] Ören, T. ve 14 kişilik Fransızca takımı. *Modeling and Simulation Dictionary: English-French-Turkish*. Marsilya, Fransa. (Centre Nationale de La Recherche Scientifique’in desteği ile), I3, Université Paul Cézanne - Aix-Marseille III, LSIS (300 pp). ISBN: 2-9524747-0-2
- [18] <https://modsim.metu.edu.tr/tr>
- [19] <https://www.site.uottawa.ca/~oren/links-MS-AG.pdf>
- [20] <https://bilisimde.ozenliturkce.org.tr/bilisim-kuruluslarimiz/>

“Ankara’nın en büyük Kuluçka Merkezi; ‘Ankara Teknoloji Köprüsü’nü açtık”

Faruk İnaltekin, Cyberpark Genel Müdürü

Bilkent CYBERPARK Genel Müdürü Faruk İnaltekin, “Yürüttüğümüz işbirlikleriyle bölgedeki girişimcilerin kapasitesini ve gelişimini zenginleştiriyoruz. CYBERPARK olarak çoklu işbirlikleriyle bölgemizde yer alan firmaların ihtiyaçlarına yönelik fırsatları sunmayı amaçlıyoruz. Bu kapsamda dünyanın önde gelen firmalarıyla stratejik işbirliklerine sahibiz. Amazon Web Services, Iyizo, MathWorks, Microsoft, PwC ve Vodafone gibi firmalarla iş birliklerimiz bulunuyor.” dedi.

Bilkent CYBERPARK’ın Bilkent Üniversitesi ve Bilkent Holding tarafından 2002 yılında kurulduğunu ifade ederek konuşmasına başlayan **Faruk İnaltekin**, “Bilkent CYBERPARK; Türkiye’nin vakıf üniversitesi tarafından kurulan ilk teknokentidir. Diğer yandan çeşitli sektörlerde alanında lider 250 Ar-Ge firması, 5 Araştırma Merkezi, 1 mikro nanoçip fabrikası, 4500 personeli ve 115 bin m2 kapalı alanıyla Türkiye’nin en büyük teknoparklarından biridir.” açıklamasında bulundu.

Ekosisteme katkı sağlamak için yürütülen çalışmalarla gelen değerli ödüller...

İnaltekin, “Ekosisteme katkı sağlamak amacıyla yürüttüğümüz çalışmalarımızla geçmişten günümüze çok değerli başarılarla imza attık,” ifadesini kullanarak şu bilgileri verdi: “Öyle ki bu başarılar uluslararası alanlarda da dikkatleri çekti, ödüllerle taçlandırıldı. Bu kapsamda, Uluslararası Teknoparklar Birliği’nden (IASP) Türkiye’ye birincilik getiren ilk teknopark olduk. Firmalarımızın yurtiçi ve yurtdışı satışlarını artırmak amacıyla sunduğumuz program ve etkinliklerde yakalamış olduğumuz başarı sebebiyle ‘Kuluçka Merkezi’miz; UBI Global tarafından 2019 yılında Katar’da düzenlenen ve 82 ülkeden 364 programın yarıştığı ‘Dünya Kuluçka Zirvesi’nde ‘Europe Top Challenger’ ödülüyle Avrupa’nın lideri seçildi. Bu yıl, BİGG Marka programımız ile Avrupa Girişimciliği Teşvik Ödülleri

2022 kapsamında ‘Promoting The Entrepreneurial Spirit’ kategorisinde ulusal kazanan olduk. Bilkent CYBERPARK olarak kurulduğumuz günden bu yana firmalarımıza barınma hizmeti sağlamanın yanı sıra firmaların kapasitelerini artırıcı eğitimler, bilgi günleri, hızlandırıcılar, ticaret heyetleri gibi firmaları her anlamda destekleyici faaliyetler yürütüyoruz.”

Tüm programlar piyasa koşullarıyla birlikte ihtiyaçlar doğrultusunda tasarlanıyor

“Yürüttüğümüz işbirlikleriyle bölgedeki girişimcilerin kapasitesini ve gelişimini zenginleştiriyoruz.” değerlendirmesini yapan **İnaltekin**, “CYBERPARK olarak çoklu işbirlikleriyle bölgemizde yer alan firmaların ihtiyaçlarına yönelik fırsatları sunmayı amaçlıyoruz. Bu kapsamda dünyanın önde gelen firmalarıyla stratejik işbirliklerine sahibiz. Amazon Web Services, Iyizo, MathWorks, Microsoft, PwC ve Vodafone gibi firmalarla işbirliklerimiz bulunuyor. Girişimcilerimizi ve firmalarımızı; veri depolama, mentorluk, danışmanlık, dijital geçişe kadar geniş bir yelpazede işbirliği fırsatlarından yararlandırıyoruz. Tüm programlarımızı, faaliyetlerimizi ve işbirliklerimizi piyasa koşullarıyla birlikte girişimcilerimizin ve firmalarımızın ihtiyaçları doğrultusunda tasarlayarak sürekli olarak geliştiriyoruz.” dedi.

CYBERPARK yoğun bir yeni program kurgusu içinde

Faruk İnaltekin, CYBERPARK'ın son dönemde oldukça yoğun bir yeni program kurgusu içerisinde olduğuna dikkat çekerek "Ankara Teknoloji Köprüsü, CyberCulture Dijital Kültürel Girişimcilik Programı, Dijital Kültür Fikir Atölyesi, Get in the Ring yarışması bunlardan sadece birkaçı. Bilkent CYBERPARK olarak Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Bilkent Üniversitesi işbirliğiyle Ankara'nın en büyük Kuluçka Merkezi; 'Ankara Teknoloji Köprüsü'nü açtık. Bölge dışında kurulan ve teknopark teşvikleri çerçevesinde kurulan ilk kuluçka merkezi olan 'Ankara Teknoloji Köprüsü'nde, girişimciler ve kuluçka firmaları; yani 0-3 yaş arası erken aşama 'start-up'lar yer alacak. Girişimcilerin en zor ve en kırılgan dönemi olan başlangıç aşamasında girişimin hayatta kalabilmesine, gelişebilmesine ve büyümesine

yardımcı olabilmek için firmalara 'Ankara Teknoloji Köprüsü'nde mentorluk hizmetleri, 'networking' için sosyal imkanlar ve güçlenmeleri için destek programları sağlayacağız." açıklamasında bulundu.

Türkiye'de ilk defa dijital kültür ve teknolojiyi harmanlayarak bir program oluşturuldu

"CyberCulture: Dijital Kültürel Girişimcilik Kuluçka Merkezi Projesi ile Türkiye'de ilk defa dijital kültür ve teknolojiyi harmanlayarak bir program oluşturduk." bilgisini veren **İnaltekin**, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Böylece teknoloji alanındaki girişim deneyimi, kültür sanat alanındaki girişimlere aktararak dijital kültürel üretime odaklanan bir merkez oluşturacağız. Günümüzde; oyun, blok zinciri, NFT, animasyon, sinema gibi dijital kültür başlıklarının ön planda olduğunu gözlemliyoruz. Bu sebeple CyberCulture projesinin odak alanlarını da bu doğrultuda belirledik. Bu alanlarda fikri

olan gençler fikirlerini harekete geçirmek için başvuru yapabilir ve bu projenin imkanlarından yararlanabilir. Burada başlıca amacımız; doğru iş modeliyle girişimcilerimizi eğitimi, ağ geliştirme etkinlikleri, mentorluklar ile destekleyerek dijital kültürel ürünlerin ortaya çıkmasını ve girişimcilerin başta Türkiye olmak üzere uluslararası pazarlara açılmalarını sağlamak. CyberCulture: Dijital Kültürel Girişimcilik Kuluçka Merkezi projemiz, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Telif Hakları Genel Müdürlüğü tarafından 'Gelecek Gençlerin' Kültür Endüstrileri

Destek Programı kapsamında desteklenmekte."

'Get in the Ring' girişimcilik yarışmasının Türkiye ayağı 5'inci kez düzenlendi

İnaltekin, "Daha geniş kitlelere ulaşmayı hedefleyerek ilkinizi düzenlediğimiz 'Digital Culture Ideathon: Fikir Atölyesi', 19-20 Kasım'da 'Ankara Teknoloji Köprüsü'nde gerçekleştirildi. 36 saat boyunca aralıksız olarak devam eden bu etkinlikte katılımcıların NFT, oyun, animasyon, sinema

odak alanlarında ekipleriyle birlikte geliştirdikleri iş fikirleriyle inovatif yönlerini geliştirebilirken; sağlanan eğitim ve mentorluk destekleriyle de iş fikirlerizenginleştiriliyor.” açıklamasını yaptı. Bilkent CYBERPARK’ın girişimcilerin ekosistemde tanıtılması için düzenlediği görüşme ve işbirliklerinin yanı sıra ses getirecek ve girişimci ekosisteminin dikkatini çekecek uluslararası yarışmalar da düzenlediğinin altını çizen **İnaltekin**, şu detayları paylaştı: “16 Eylül 2022’de uluslararası bir yarışma olan ‘Get in the Ring’ girişimcilik yarışmasının Türkiye ayağını 5’inci kez düzenledik. Girişimciler, yarışmanın teması gereği rakibiyle ringde buluşarak ve iş fikirlerini anlatarak ringin en iyisi olmak için jüri karşısında mücadele ediyor. 100’den fazla ülkede düzenlenen yarışmada ülkemizin kazananı, Global Final’de Türkiye’yi temsil ederek dünyanın önde gelen yatırımcılarıyla buluşma, projelerini tanıtma şansı yakalıyor.”

Firmaların fuar katılımları desteklenmeye devam edilecek

“Uluslararası arenada, ülkelerin ekonomik ve siyasi alanda gücünü belirleyen önemli unsurlardan birisi de savunma sanayidir.” değerlendirmesini yapan **Faruk İnaltekin**, “Bu sebeple bu başlık bizim içi kritik öneme sahip. Savunma başlığı altında öncelikli olarak yazılım ve elektronik firmalarımız ön planda olmakla birlikte pek çok farklı başlıkta ürünü olan firmalarımız mevcut. Bu ürünlerin başta kamu otoritelerimiz ve devamında farklı ülkelerin temsilcilerine tanıtılması ve devamında ekonomik değere dönüşmesi anlamında SAHA EXPO gibi fuarların önemi büyük. Bir de bu çerçevede firmalarımızın fuar katılımlarını desteklemeye devam edeceğiz. Bilkent CYBERPARK’ta ağırlıklı olarak bilgi ve iletişim teknolojisi alanında faaliyet gösteren firmalar yer almakta. Bunun yanında bünyemizde elektronik, savunma sanayi, biyomedikal, nanoteknoloji gibi alanlarda faaliyet

gösteren firmalar da yoğun olarak bulunuyor.” dedi.

Yurtdışı odaklı programlarla firmaların gelişmeleri sağlanmakta

“CYBERPARK olarak hedefimiz CYBERPARK’ı ve bünyesinde yer alan firmaları daha önce de bahsettiğimiz gibi öncelikli olarak nitelik anlamında büyütmek; firmalarımızın kapasitelerini,

satışlarını, ihracat rakamlarını ve işbirliklerini artırmak,” ifadesini kullanan **İnaltekin**, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Bunu gerçekleştirmeye yönelik olarak desteklerimiz ve düzenlediğimiz programlara yenilerini ekleyerek devam ettirmeye; eğitimler, seminerler, B2B iş forumları, hızlandırıcılar ve daha birçok hizmet ile desteklerimizi sürdürmeye devam edeceğiz. Yalnızca yurtiçinde değil, yurtdışı odaklı programlarımızla da firmalarımızın gelişmelerini sağlayacağız. Biraz önce bahsettiğim ‘Ankara Teknoloji Köprüsü Kuluçka Merkezi’mizi geliştirerek bir oyun, akıllı şehir teknolojileri başlıklarında bir ‘hub’ haline getirmeyi planlıyoruz. İlk defa giriş yaptığımız ‘dijital kültür’ başlığında daha da derinleşerek bu alanda farkındalığımızı ve kapasitemizi artırmayı planlıyoruz. Kısa bir zaman sonra yeni binamızın açılışını yapacağız. Böylelikle kapasitemizi firma sayımızı ve katma değerli hizmetlerimizi arttırmaya devam edeceğiz.”

‘Teknoparklar Çalışma Grubu’nun ilk adımı ‘Digital Bridge 2022’de atıldı

Faruk İnaltekin, Bilkent CYBERPARK’ın uluslararası anlamda oldukça geniş bir ‘network’e

sahip olduğunu vurgulayarak “Onlarca ülkede pek çok işbirliğimiz mevcut. Bu işbirliklerini firmalarımızın gelişimi için kullanmaktayız.” dedi. **İnaltekin**, şu noktalara dikkat çekti: “Dijital teknoloji ve iş dünyasını uluslararası bir forumda bir araya getiren ‘Digital Bridge 2022’ye katılım sağladık. Böylelikle Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) altında kurulan ‘Teknoparklar Çalışma Grubu’nun ilk adımı Kazakistan - Astana’da gerçekleşen ‘Digital Bridge 2022’de atıldı ve burada bir iyi niyet anlaşması imzalandı. Buradaki amaç; Türk Devletleri Teşkilatı altındaki kardeş ülkelerimizle el ele verip bilişim teknolojisi ve inovasyon ekosisteminin geliştirmek. Bilim ve teknoloji, bütün dünyada ülkelerin refah seviyesine yön veren en önemli etkenlerin başında geliyor. Teknolojinin ülkeler üzerindeki büyük etkisi sebebiyle Türk ülkeleri olarak bu alanda birbirimize gerekli desteği vererek teknolojiyi üretmek ve yaymak için her türlü çabayı göstermeliyiz ki teknoloji alanında rekabet gücümüzü artırabilelim.”

Girişimcilerin ölçeklenebilmesi için küresel pazarlara da açılması gerekiyor...

“IASP, tüm dünyada bilim ve teknoloji

parklarını bir araya getiren uluslararası teknoparklar derneğidir,” ifadesini kullanan **İnaltekin**, “39’uncu IASP Yıllık Konferansı, Eylül 2022’de İspanya’nın Sevilla kentinde düzenlendi. Dünya Teknoparklar Birliği (IASP) konferansı tüm dünyadan teknoparkların ve ekosistemden paydaşların katıldığı bir organizasyon ve buradan davet almak ve sunum yapma şansı yakalamak bizleri çok mutlu etti diyebilirim. Ayrıca tüm dünyadan teknoparkları ve teknoloji yöneticilerini bir araya getiren bu etkinlik sayesinde ekosistemdeki son yenilikleri takip edebiliyoruz. Yurtiçinde olduğu kadar yurtdışı programlarımıza da ağırlık veriyoruz. Çünkü girişimcilerin ölçeklenebilmesi için küresel pazarlara da açılması gerekiyor. Yurtdışında yürütmekte olduğumuz projelerimizden bahsetmek gerekirse bunlardan CYBR Business Camp; İngiltere’de güçlü bir başlangıç yapmak isteyen girişimciler için birçok fırsat sunan bir hızlandırma programıdır. Her bir katılımcı firmanın İngiltere’deki hedeflerini tespit ve analiz ederek firmaya özel görüşmeler gerçekleştirmek üzerine kurgulanmakta. CYBR ile birlikte firmaların yatırım, satış, stratejik ortaklık gibi hedefleri doğrultusunda doğru kişilerle temas kurmaları sağlanmakta” açıklamasını yaptı.

CAP; Türk girişimcilere Amerika’da satış ve iş geliştirme imkânları yaratıyor...

C Y B E R P A R K ACCELERATOR PROGRAM (CAP) hakkında bilgi veren **Faruk İnaltekin**, “CAP, Ar-Ge süreçleri sonucunda ürünleri hazır hale gelmiş ve yazılım alanında faaliyet gösteren Türk girişimcilere Amerika’da satış ve iş geliştirme imkânları yaratmak amacıyla tasarlandı.” dedi. **İnaltekin**, şunları kaydetti:

“Sağladığı birebir mentorluk hizmetiyle Türkiye’de bir ilk olma özelliği taşımakta olan CAP, KOBİ’lerin ihracat kapasitelerini artırma, ticari büyümelerini destekleme ve pazardaki Türkiye farkındalığını geliştirmek üzere Bilkent CYBERPARK tarafından gerçekleştirilen 12 haftalık yoğun bir iş hızlandırma ve danışmanlık programı. Programın ilk 10 haftası boyunca katılımcılar ürün ve servislerini birebir mentorluklarla Amerika pazarına hazır hale getirmek, pazar araştırması yapmak ve ürün-pazar uyumu üzerine çalışmalar gerçekleştirmekteler. Programın son 2 haftasında ise katılımcı firmalar Amerika’da, yoğun bir içerikle birçok yatırımcı ve potansiyel müşterileriyle bir araya gelip stratejik yeni bağlantılar elde etmekte. Birçok başarı hikâyesi yaratan CAP’i 2023 Mayıs ayı gibi gerçekleştirmeyi planlıyoruz.”

Bilkent CYBERPARK Türkiye’nin en başarılı teknoparkı oldu

İnaltekin, konuşmasını çok mutlu oldukları bir haberi paylaşarak tamamladı: “22 Aralık’ta ‘Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri ile Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Zirvesi’, İzmir’de düzenlendi. Zirvede; Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri için 10 kategoride 30, Teknoparklar için de 4 kategoride 12 olmak üzere toplamda 42 ödül sahiplerini buldu. Etkinlikte, Ar-Ge ve tasarım merkezleri ile teknoloji geliştirme bölgeleri olmak üzere, Ar-Ge ve yenilik ekosisteminin önemli aktörleri de bir araya geldi. Kamu kuruluşları ve özel sektör Zirveye yoğun ilgi gösterdi. ‘Zirve’de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ‘2021 Yılı Performans Endeksi Sonuçları’ açıklandı. Sıralamaya göre Bilkent CYBERPARK hem olgun teknoparklar kategorisinde hem de genel sıralamada birinci olma başarısını elde etti. Bilkent CYBERPARK’ın birincilik ödülünü; Sanayi ve Teknoloji Bakanı **Mustafa Varank**’tan, Bilkent Üniversitesi Rektör Yardımcısı **Prof. Dr. Erdal Erel** ile birlikte aldık.” ■

TBD'den Kamu BİB'25 ve BİMY'29 Bütünleşik Etkinliği:

Dijital Gelecek ve Ötesi

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) tarafından düzenlenen “TBD Kamu-BİB'25 ve BİMY'29 Bütünleşik Etkinliği” Antalya’da yapıldı. 3 gün süren etkinlik sektör temsilcilerini buluşturdu. Cumhurbaşkanlığı, Bağlı Kuruluşlar, Bakanlıklar, Yerel Yönetimler, Üniversite, Özel Sektör, STK Temsilcileri, Bilim İnsanları, Bilişim Profesyonelleri ve Uzmanların katıldığı etkinlik kapsamında, “Dijital Dönüşüm Politika ve Stratejileri”, “Evren Ötesi ve Siber Güvenlik”, “Dijital Dönüşüm Teknolojileri”, “Dijital Ekonomi”, “Siber Güvenlikte Gelecek Öngörüler”i” başlıklı paneller düzenlendi. Ayrıca “Kamuda BT Tedarik Yönetimi” ve “Kamu Veri Alanı” konuları çalıştaylarda masaya yatırıldı.

1995 yılında bilişim politikalarının oluşmasına ve toplumun e-dönüşümüne katkı sağlamak amacıyla TBD yapısı altında oluşturulan Kamu Bilişim Merkezleri Yöneticileri Birliği (Kamu- BİB) çözüm üretmek ve yol göstermek suretiyle kamunun bilişim alanındaki etkinliğinin

farkındalığının artırılmasını amaçlıyor. Kamu-BİB gönüllü üye ve uzmanların katkılarıyla dönemsel olarak belirlenen konularda raporlar hazırlayarak kamuoyuyla paylaşıyor. TBD Kamu-BİB etkinlikleri 1999 yılından bu yana kamu, üniversite ve özel sektör bilişim yöneticilerinin kamuda yer alan politika belirleyici ve karar alıcılarla buluştuğu bir etkinlik olarak öne çıkıyor.

Antalya'daki etkinliğe KKTC Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Prof. Dr. Erhan Arıklı, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Dr. Ali Taha Koç, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Mehmet Fatih Kacır, BTK Başkanı Ömer Abdullah Karagösoğlu ve KVKK Başkan Yardımcısı Dr. Cihan Kanlıgöz başta olmak üzere kamuda görev yapan 100'den fazla üst düzey yönetici katılım sağladı. Etkinlikte bilişim teknolojileri, yenilikçi çözümler ve süreç yönetimi konuları uzmanlar ve karar vericiler tarafından masaya yatırıldı.

“Bilişim Vadisinin amacı paydaşlarla birlikte bilgi teknolojileri ekosistemini büyütmektir.”

Kamu BİB'25 ve BİMY'29 Bütünleşik Etkinliği'nin açılışında TBD'nin Kurucu Genel Başkanı Aydın Köksal hakkında hazırlanan kısa video gösterildi. Ardından TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Kenan Altınsaat kürsüye geldi.

Altınsaat, Kamu BİB etkinliklerinin bilişim teknolojilerinin etkin ve yaygın kullanılması ve kamuda ortak akıl oluşturmak için düzenlendiğini vurguladı. Bilişim Vadisi Genel Müdürü Ahmet Serdar İbrahimcioğlu ise yaptığı konuşmada 2019 yılından bu yana tüm programlarında TBD ile paydaş olarak çalıştıklarını söyledi. 1995'ten bugüne yapılan tüm Kamu BİB çalışmalarında kamunun farkındalığı ve kamuda bilişim etkinliğinin artırılmasının amaçlandığını belirten İbrahimcioğlu, “Tam olarak Bilişim Vadisi bu amaçla kurulmuş bir yapıdır. Bizim temel mottomuz Bilişim Vadisi'nde hep birlikte paydaşlarımızla birlikte bilgi teknolojileri ekosistemini büyütmektir.” dedi

“Cumhuriyetin ikinci yüzyılında Türkiye teknoloji üreten bir ülke olmalı.”

Bilişim Vadisi Genel Müdürü'nün ardından kürsüye TBD Başkanı Rahmi Aktepe geldi. Cumhuriyetin birinci yüz yılının bittiği ve ikinci yüzyılının gelecek yıl başlayacağına dikkat çeken Aktepe, “Şunu itiraf edebiliriz. İlk yüzyılda demokrasinin sık sık kesildiği, gelişmenin önünde önemli engellerin oluşturduğu zamanlar yaşadık. Nuri Killigiller, Nuri Demirağlar, Devrim arabaları... Buna rağmen Türkiye bölgesinde önemli ve güçlü bir ülke. Tabii ki bizim ikinci yüzyıl için hayallerimiz daha ileri noktada. Türkiye'nin teknoloji üreten bir ülke olması temenni ve arzumuz.” dedi. Rahmi Aktepe, Kamu BİB ve BİMY etkinliklerinde önümüzdeki yıldan itibaren bir format değişimine gitmek istediklerini de açıkladı. Bilişim çalışanlarının özlük hakları konusunda sorunlar olduğuna dikkat çeken Aktepe, farklı bakanlar tarafından söz verilmesine rağmen bu konuda bugüne kadar bir ilerleme sağlanamadığına dikkat çekti. Aktepe, “Son 6 ayda gitmediğimiz kapı kalmadı. Ancak sorun bir türlü çözülmedi. Dolayısıyla Dijital Ofis Başkanı ve Bakan yardımcımızdan talebimiz bu konunun çözümünde yardımcı olmaları... Çünkü pandemi döneminde gördük. En çok takdir edilmesi gerekenler sağlık çalışanlarından sonra bilişim çalışanları. O zaman bilişim çalışanlarını koruyup kollamamız bizim görevimiz. İnşallah önümüzdeki sene bu sorunu çözmüş ve çözenlere teşekkür etmiş olarak karşınıza çıkarım.” diye konuştu.

“Kişisel verilerin korunması kişinin korunmasıdır.”

KVKK Başkan Yardımcısı Cihan Kanlıgöz ise yaptığı konuşmada insanoğlunun var olduğu günden bu yana kişisel mahremiyete büyük önem verdiğini vurguladı. Herkesin kendi

kişisel verileri üzerinde denetime sahip olmak istediğini belirten Kanlıgöz, “Ancak bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler bu hassasiyetleri tehdit etmektedir.” dedi. Teknolojik gelişmelerin veriye dayalı dijital endüstrinin gelişmesini sağladığını belirten Kanlıgöz, “Eskiden dünyanın en büyük şirketleri petrol, silah ve uçak yapım şirketleriydi. Günümüzde ise bu durum değişti. Veri temelli şirketler, veri madenciliği yapan şirketler dünyanın en büyük şirketleri. Artık yeni bir çağın başladığını rahatlıkla söyleyebiliriz. İnsanlığın girmiş olduğu bu çağın adının dijital çağ olduğunu söyleyebiliriz.” şeklinde konuştu. Kanlıgöz, Türkiye’de kişisel verilerin anayasal koruma altında olduğunu vurgularken KVKK’nin kurulduğu günden bu yana yaptığı çalışmaları rakamlarla paylaştı. Kanlıgöz şöyle devam etti: “Gerek özel sektör ve kuruluşları gerekse kamu kurum ve kuruluşlarında olsun kişisel verileri koruma bilincinin oluşturulması büyük önem taşıyor. Kişisel verilerin korunması sadece hukuki bir konu olarak görülmemeli büyük bir veri bilinci olarak görülmeli. Kişisel verilerin korunması bizzat kişinin kendisinin korunmasıdır.”

“Yetişmiş insan kaynağının önemi giderek artıyor.”

BTK Başkanı Ömer Abdullah Karagözoğlu, “Dijital Gelecekte Bizi Neler Bekliyor?” ve “Dijital Gelecek İçin Bize Düşen Görev Nedir?” soruları ve bunlara verilecek cevapların, geleceğimizi şekillendireceğini aktardı. Karagözoğlu, “Günümüzde teknolojik gelişmeler ve internet kullanımının artması ile beraber, insanların kamu hizmetlerinden beklentileri de değişiyor, dönüyor. Küresel boyutta internet kullanıcıları sayısı 5 milyarı aşarken, mobil internet aboneliği ise dünya nüfusunun %80’ine ulaşmış durumda,” diyerek dijitalleşmenin önemini vurguladı.

Karagözoğlu, salgın döneminde dünyamızda ve ülkemizde internet kullanımının arttığını söylerken, Dünya Ekonomik Formuna göre dijital dönüşümün sosyal ve ekonomik açılardan önümüzdeki 10 yıllık süreçte 100 trilyon dolara ulaşacağını ifade etti. BTK’nin ülke haberleşme altyapılarına yaptığı çalışmalardan da söz eden Karagözoğlu, “Ülkemizde fiber altyapı uzunluğu 488 bin km’yi aşmış durumda. Son 7 yılda fiber altyapımızı neredeyse ikiye katladık. Fiber altyapımızdaki bu gelişme internet hızlarının artışına ve kullanılan veri miktarına da önemli katkı sağlıyor.” ifadelerini kullandı. Teknolojik alanda yetişmiş insan kaynağının ülkeler için önemini giderek arttığını belirten Karagözoğlu, “Dijital becerilerin artmasına yönelik olarak kurumumuz bünyesindeki BTK Akademi ülkemizin dört bir yanına teknoloji alanında eğitimler götürüyor ve kayıtlı kullanıcı sayımız 1 milyonu aşmış durumdadır.” dedi.

“Benim gönlümden geçen Adriyatik’ten Çin Seddine Türk Asrı”

Kamu BİB’25 ve BİMY’29 Bütünleşik Etkinliği’nin açılışında TBD’nin Kurucu Genel Başkanı Aydın Köksal hakkında hazırlanan kısa video gösterildi. Ardından TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Kenan Altınsaat kürsüye geldi.

Altınsaat, Kamu BİB etkinliklerinin bilişim teknolojilerinin etkin ve yaygın kullanılması ve kamuda ortak aklı oluşturmak için düzenlendiğini vurguladı. Bilişim Vadisi Genel Müdürü Ahmet Serdar İbrahimcioğlu ise yaptığı konuşmada 2019 yılından bu yana tüm programlarında TBD ile paydaş olarak çalıştıklarını söyledi. 1995’ten bugüne yapılan tüm Kamu BİB çalışmalarında kamunun farkındalığı ve kamuda bilişim etkinliğinin artırılmasının amaçlandığını belirten İbrahimcioğlu, “Tam olarak Bilişim Vadisi bu amaçla kurulmuş bir yapıdır. Bizim temel mottomuz Bilişim Vadisi’nde hep birlikte paydaşlarımızla birlikte bilgi teknolojileri ekosistemini büyütme.” dedi

TBD ile KKTC Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu arasında işbirliği protokolü

KKTC Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu arasında işbirliği protokolü imzalandı. İmza törenine KKTC Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Erhan Arıklı, Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu Başkanı Kadri Bürüncük ile TBD Başkanı Rahmi Aktepe katıldı. Protokol kapsamında siber güvenlik, sosyal medyanın doğru ve etik kullanımı, siber zorbalığa karşı farkındalığın artırılmasına yönelik eğitim, bilgilendirme, yarışma ve benzeri çalışmalar yapılması hedefleniyor.

“TOGG milli bir marka, öncü bir proje”

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Mehmet Fatih Kacır, konuşmasında teknoparklar ve bakanlık tarafından desteklenen projeler hakkında bilgiler verdi. Bilgi iletişim teknolojileri eko sisteminin geçmişe nazaran daha büyük hâle geldiğini belirten Kacır, “Bilişim sektöründe işler nasıl gidiyor? diye baktığımızda son 4.5 yıllık dönemde yüzde 80’i aşan bir artış yakalamış durumdayız. Bu artışın büyük oranda yazılım alanında sağlanmış olması ise memnuniyet verici. Yazılım ihracatımız 800 milyon dolardan 1,7 milyar dolar düzeyine yükseldi” dedi.

Kacır, son dönemde bilişim alanındaki en önemli gelişmeler- din birisinin TOGG otomobili olduğunu söyledi. Yeni nesil oto- mobillerin “akıllı cihazlar” haline geldiğini belirten “TOGG seri üretim bandından indi. Biz bu sektörün seyircisi ülkelerden biri olmak yerine öncüsü ülkelerden biri olmak yolunda hızla ilerliyoruz. Biz TOGG’u milli marka yaratarak fikri sınai mülkiyet hakları bizde olan, aynı zamanda etrafında yüzlerce startup ve tedarikçi firmayı büyütecek öncü bir proje olarak

değerlendiriyoruz.” dedi. Fatih Kacır, bakanlık olarak destekledikleri projeler hakkında bilgiler de paylaştı. Teknoloji odaklı sanayi hamlesinin son dönemde hayata geçirdikleri önemli projelerden birisi olduğunu vurgulayan Kacır, bakanlık olarak firmalara bugüne kadar yaklaşık 2 milyar dolarlık bir proje desteği sağladıklarını söyledi.

Kacır, hali hazırda 7 ilde yer alan model fabrika sayısını da art- tırdıklarını belirterek “Türkiye’nin sanayide tüm öncü şehirler- ine model fabrikalar kuruyoruz.” dedi. Kacır şöyle devam etti: “Türkiye’nin bilişim teknolojilerinde alacağı çok mesafe var. 2030’a geldiğimizde 100 bin teknoloji girişimini bu topraklardan çıkarmalıyız. Bu hayali bir şey değil. Bunu son derece gerçekçi bir hedef olarak görüyoruz.”

“Kamuda bulutu yaygınlaştırmak için strateji belgesi yayınlayacağız.”

T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Dr. Ali Taha Koç, kamu ve özel sek- törü biraraya getiren Kamu BİB benzeri etkin-

liklerin son derece önemli olduğunu söyledi. “Türkiye Yüzyılı”nın aynı zamanda dijitalin yüzyılı olduğunu belirten Koç, yeni nesil teknolojilerin önemli fırsatlar sunduğunu vurguladı. Bilişim sektöründe en büyük sorunun yurtdışına bağımlılık olduğunu belirten Koç, “Bundan sonraki mottomuz dijital Türkiye. Dijital Dönüşüm Ofisimizin ana gayesi tüm paydaşlarla birlikte çalışarak dijital Türkiye’yi sağlamaktır.” dedi. Türkiye’nin e-devlet gelişmişlik endeksinde 5 basamak birden yükseldiğini belirten Koç, dijital devlet stratejisinin odağında veriye dayalı kamu ve veriden değer üreten bir devlet olduğunu söyledi. TOGG’ın bir araç değil, dijital dünyanın bir ürünü olduğunu belirten Koç şöyle devam etti; “Dijitalleşme ve yeni teknolojiler hayatın her alanına dokunuyor. Devletimiz, evlerimiz, sokaklarımız dijitalleşirken araçlarımızda dijitalleşti. Dijital dönüşüm çağında artık akıllı sistemlere ve oto- nom süreçlere doğru gidiyoruz.”

Kamu veri alanı projesini hayata geçireceklerini bil- diren Ali Taha Koç, kamunun veri merkezi yapmasını da istemediklerini de bildirdi. Koç şöyle söyledi: “Kamu kurumları kendi veri merkezlerini kursun is- temiyoruz. Böylece hem personel hem de maliyet avantajı sağlanır. Kamu da bulut bilişim sistemleri kullanılmasını yaygınlaştırmak amacıyla bir strateji belgesi yayınlayacağız. Kamuda bulut sistemleri kul- lanılmasıyla yüzde 50’ye yakın tasarruf sağlıyoruz. Stratejimizin temel konusu kamu kurumlarımızın bu- lut ihtiyaçlarını ticari bulut hizmet sağlayıcılarından sağlanması olacaktır.” Koç, açık kaynak kodlu yazılımların kamu da kullanılması ve yaygınlaştırıl- masını istediklerini bildirerek bununla ilgili de bir genelge yayınlayacaklarını açıkladı. Koç, bu genelge- le birlikte kamu kurumlarının ticari lisanslı yazılım- lardan uygun olanların makul bir sürede açık kaynak kodlu muadilleriyle değiştirilmesini planladıklarını vurguladı.

Dijital Dönüşüm Politika ve Stratejileri panelde ele alındı

ICT Media Genel Yayın Yönetmeni Murat Pehlivan'ın yönetiminde Dijital Dönüşüm ve Politika ve Stratejileri paneli gerçekleştirildi. Panele Acronis Ülke Müdürü Cüneyt Atınç, VMwareTürkiye Ülke Direktörü Murat Mediçeler, Amazon Web Services Kamu Sektörü Ülke Müdürü Berrin Özselçuk, BiOnay İş Geliştirme Müdürü Mustafa Özer, Lenovo Altyapı Çözümleri Grubu Genel Müdürü Burç San, Veeam Ülke Müdürü Kürşad Sezgin, JFORCE Kamu ve Uluslararası Satış Direktörü Aybike Şekerci konuşmacı olarak katıldı. ŞEKERCİ, dijital dönüşümün hayatımızı derinden etkilediğini dikkat çekerken, kamu ve özel sektörün karar alma süreçlerinden biraz daha hızlı hareket etmesi gerektiğini söyledi. Cüneyt Atınç ise dijital dönüşümün maliyetleri düşürdüğü ve hizmet kalitesini arttırdığını belirterek, "Özel sektörde dijitalleşemeyen firma yok olup gidecek. Kamuda dijitalleşemeyen firma hizmet veremeyecektir." dedi. Berrin Özselçuk bulut sistemlerinin en önemli özelliklerinden birisinin hız ve çeviklik

olduğuna dikkat çekerek, "Hız ve çevikliğin getireceği en önemli fayda inovasyon. Bulut bilişim sayesinde çok hızlı kararlar alabiliyoruz." diye konuştu. Mustafa Özer ise Türkiye'nin e-devlet konusunda yaptığı çalışmalarla dünyaya örnek olduğunu vurguladı. Özer, BiOnay'ın kimlik doğrulama konusunda yaptığı çalışmalar hakkında bilgiler verdi. Burç San, Lenovo'nun son yıllarda donanım üreticisi olmaktan çıkarak altyapı ürünleri sunan bir şirket haline geldiğini söyledi. SAN, gelişen teknolojilerle birlikte edge computinge olan ihtiyacın daha da artacağına dikkat çekti. Murat Mediçeler, dijital dönüşümü sonu olmayan bir yolculuk olarak tanımladı. Artan fidye saldırıları hakkında bilgi veren Kürşad Sezgin ise "Bu saldırılardan korunmak için almış olduğunuz yedek sizin son kaleniz. O yedeği doğru şekilde yapmanız lazım." dedi.

Etkinlik ana sponsorlardan sunumlar

Açılış konuşmalarının ardından "Kamu BİB'25 ve BİMY'29 Bütünleşik Etkinliği ana sponsorları tarafından sunumlar yapıldı. Sırasıyla Vodafone İcra Kurulu Başkan Yardımcısı Özlem Kestioğlu, Vision Solutions Genel Müdürü Barkın Gündoğdu, THY Altyapı Denetimi Direktörü Serkan Aydın, Erat Kablo Yönetim Kurulu Başkanı Fatih Erkan Lenovo ISG Genel Müdürü Burç San kürsüye geldi. Sponsorlara etkinliği desteklerinden ötürü plaket takdim edildi.

Protokol konuşmaları ve sponsor sunumlarının ardından katılımcılara TBD tarafından plaketler verildi.

“Türkiye’nin 2023 vizyonu için bilişim teknolojileri anahtar rolü oynuyor.”

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Başkanı Rahmi Aktepe, etkinlik kapsamında yerel basınla biraraya geldi. Xanadu Otel’inde düzenlenen basın toplantısında Aktepe, derneğin çalışmaları hakkında bilgiler paylaştı. TBD’nin çağdaş, refah düzeyi yüksek bir Türkiye özleminin gerçekleşmesi yolunda 51 yıldır özveriyle çalıştığını söyleyen Aktepe, derneğin

12 bini aşan üyesi, 18 şehirde yaygınlaşan şube ve temsilciliğiyle 33 üniversitedeki genç oluşumuyla ülke çapında güçlü bir örgüt yapısına sahip olduğunu belirtti. Aktepe, 2023 vizyonuna ulaşmada bilişim teknolojileri ve dijital dönüşümün anahtar rolüne de dikkat çekti. Basın toplantısına, TBD 2. Başkan M.Ali Yazıcı ve İcra Kurulu Başkanı Aydın Kolat da katıldı.

Bilişim sektöründen etkinliğe yoğun ilgi

“TBD Kamu-BİB’25 ve BİMY’29 Bütünleşik Etkinliği” bilişim sektörü yoğun ilgi gösterdi. Etkinlik boyunca firmalar tarafından kurulan tanıtım masaları katılımcılarca ziyaret edildi.

Kamu BT Bulut Tedarik Yönetimi ve Kamu Veri Alanı Çalıştayları yapıldı

KamuBİB’25 etkinliği kapsamında KAMU-BİB Çalışma Grupları Çalıştayları da düzenlendi. Türkiye Bilişim Derneği Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Kenan Nurhan Altınsaat başkanlığında eş zamanlı gerçekleştirilen iki ayrı çalıştayda “Kamu BT Bulut Tedarik Yönetimi” ile “Kamu Veri Alanı” ele alındı.

Sağlık Bakanlığı Sistem Yönetimi ve Bilgi Güvenliği Dairesi Başkanı M. Fatih Uluçam’ın başkanlık yaptığı Bulutistan İcra Kurulu Üyesi Mutlu ATAÇ’ın sponsor temsilcisi olarak katıldığı “Kamu Veri Alanı” başlıklı çalıştayda sektör temsilcileri bulut hizmeti tedarik yöntemleri, hizmet alımından önce yapılması gerekenler, ihtiyaçların belirlenmesi ve tedarik sonrası sözleşme yönetimi konularını değerlendirdi ve çözüm önerileri tartışıldı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdür Yardımcısı Özlem Pakkan başkanlığında, vMind Genel Müdürü Volkan DUMAN’ın Sponsor Temsilcisi olarak katıldığı “Kamu Veri Alanı” başlıklı çalıştayda ise Açık Veri, Orjinal Veri, Veri Kimliği, Veri Sözlüğü, Veri Analizi ve Temizliği,

Büyük Veri, Veri İlişkileri, Entegrasyon, Yedekleme ve İş Sürekliliği, Veri Güvenliği ve Veri Yönetimi konuları masaya yatırıldı.

Etkinliğin ilk gününde ayrıca Prof. Dr. Aydın Köksal Belgesel Gösterimi ile birlikte AWS’te Konteyner Teknolojileri Atölyesi çalışması da yapıldı.

TBD, bilişim sektörünü Türkiye'nin bilgi ve iletişim teknolojileri alanındaki dönüşümü için buluşturdu

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) tarafından “TBD Kamu-BİB’25 ve BİMY’29 Bütünleşik Etkinliği” Antalya’da gerçekleştirildi.

Cuma günü başlayan etkinliğin ikinci gününde Kamu-Özel Sektör Buluşması gerçekleştirildi. “Evren Ötesi ve Siber Güvenlik”, “Dijital Dönüşüm Teknolojileri”, “BT Sektöründe Küresel Rekabetçilik ve Dijital Ekonomi”, “Savunma Sektöründe Dijital Dönüşüm ve

Dijital Güvenlik” konuları düzenlenen panellerde masaya yatırıldı. T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkan Yardımcısı Yavuz Emir Beyribey, ‘Dijital Dönüşüm Ofisi Gelecek Öngürüleri’ hakkında bilgi verirken, Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürü Dr. Cebail Taşkın Başkanlığında “Kamu-BİB Çalışma Grupları Oturumu” gerçekleştirildi. İki gün süren etkinlik plaket töreniyle sona erdi.

Kamu ve Özel Sektör Vizyon 2023’ü masaya yatırdı

TBD Kamu-BİB’25 ve BİMY’29 Bütünleşik Etkinliğinin ikinci günü “Vizyon 2023 4. Kamu Özel Sektör Buluşması” ile başladı. Kamu-BİB’22/BİMY’26 Bütünleşik Etkinliğinde, bu yıl dördüncüsü yapılan buluşmada Dijital Türkiye Yolculuğunda Ülkemizin sayısal olgunluk seviyesinin yükseltilmesi, sayısal ekonomisinin geliştirilmesi, yerli ve milli teknolojilerin kamuda kullanımının artırılması ve ihracatının gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar ele alındı.

Artık geleneksel hale gelen TBD Vizyon toplantılarında, 2023 Vizyonu olarak İcra Kurulu Başkanı Dr. Aydın Kolat’ın yaptığı kısa sunumda, Cumhuriyetimizin 2. Yüzyılında sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel ve sürdürülebilir yaşam başlıklarında yapılması gerekenler özetlenmiş ve bu kapsamda 2. Yüzyılda bilişim stratejimiz “Yaşanabilir Dünya” ve “İnsan Mutluluğu İçin Teknoloji” olarak vurgulandı.

Vizyon 2023 toplantısı her yıl olduğu gibi bu yıl da özel toplantı niteliğinde basına kapalı olarak gerçekleştirildi. TBD Genel Başkanı Rahmi Aktepe tarafından yönetilen toplantıya katılan kamu kurumlarının üst düzey yöneticileri ve özel sektörün karar vericileri; 2. Yüzyılda

“insan ve teknoloji” kapsamında yapılacak eylem planları, işbirlikleri ve stratejileri ortak akıl ile oluşturmak için sektörün paydaşlarıyla samimi bir ortamda buluştular. Özel sektör ve kamu üst düzey yöneticileri üçer dakikada sektörün sorunlarını K.K.T.C. Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Prof. Dr. Erhan Arıklı, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Mehmet Fatih Kacır, T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkan Yardımcısı Yavuz Emir Beyribey ve KVKK Başkan Yardımcısı Dr. Cihan Kanlıgöz’e doğrudan aktarma ve yanıtlarını dinleme fırsatı buldular.

Yaklaşık iki saat süren toplantıda;

- Veri merkezleri, enerji maliyetleri
- Veri merkezlerine ilişkin teşviklerin sağlanması
- Hızlı internet için fiber yatırımlarının artırılması
- 5G altyapı çalışmaları
- Beyin göçünün önlenmesi ve tersine çevrilmesi
- Kamuda bulut stratejisinin oluşturulması
- Uluslararası düzenlemelere uyum
- Yerli ürünlerin geliştirilmesi ve kamu alımlarında

yerli ürünlerin teşvik edilmesi

- Yonga (chip) krizi ve sektöre yansımaları

- Ar-ge çalışmalarının önemi

- Genç girişimcilerin ve hizmet sektörünün desteklenmesi

gibi sektörün ortak problemleri masaya yatırıldı.

Her yıl olduğu gibi TBD Vizyon 2023'te konuşulan konuların hayata geçirilmesi için kamudaki karar vericilerle iletişimin sürdürülmesine ve gelişmelerin sektöre paylaşılmasına devam edilecek.

PANEL

Evren Ötesi ve Siber Güvenlik

Dijital teknolojilerin baş döndürücü bir hızla gelişimi, ekonomik ve sosyal hayatın yanında güvenlik tanım ve kavramlarını da kökten değiştiriyor. Yeni normalde, uzaktan eğitim, evden çalışma, dijital platformlar aracılığıyla alışveriş yapma, uzaktan abonelik, mesafeli sözleşmeler, bulut kullanımı, video konferans, sanal müzeler ve teletıp gibi çeşitli uygulamalar yaşantımızın vazgeçilmez bir parçası haline dönüştü. Söz konusu uygulamalar hem saldırı yüzeylerinin genişlemesine hem de saldırı yöntemlerinin gelişmesine neden oluyor. Dijital dönüşümün bir sonraki aşaması olarak da tanımlanan "Evren Ötesi"nde Siber Güvenlik T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı HGM Genel Müdür Yardımcısı Onur Genç'er'in moderatörlüğünü yaptığı panelde tartışıldı. Panele Delinea Bölge Satış Direktörü Hüsamettin Başkaya, Angora Networks Yönetici Ortak Taylan Esen, Kaspersky Türkiye Teknik Satış Müdürü Aydın Can Fındıkcı, Trend

Micro Türkiye Siber Güvenlik Danışmanı Mert Paçacıoğlu, Palo Alto Networks Teknoloji Lideri Burak Sadıç, ile Huawei Türkiye Siber Güvenlik & Gizlilik Şefi Ömer Faruk Şahin konuşmacı olarak katıldı. Aydın Can Fındıkcı, gelecek 10 yılda siber güvenlik kavramının yerini siber bağımsızlık kavramının alacağını savundu ve bu kavramla birlikte yeni bilgi sistemlerinin amaca yönelik geliştirileceğini kaydetti. Burak Sağıdıc, siber güvenlik alanında yetişmiş personel açığına dikkat çekerken Taylan Esen verinin önemine değindi. Esen, "Her şeyimiz veri. Ancak bu verileri doğru şekilde işlemek önemli," dedi. Hüsamettin Başkaya da siber güvenlikte "kişi eksensli güvenlik" politikalarına ihtiyaç olduğunu söyledi. Mert Paçacıoğlu metaversenin insanlara etkileşimli bir iletişimi ortamı sunacağına dikkat çekerken Ömer Faruk Şahin ise siber güvenliğin yanı sıra şebeke güvenliğinin önemine vurgu yaptı.

PANEL

Dijital Dönüşüm Teknolojileri

Başkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Ayşegül Ak'ın başkanlığında Dijital Dönüşüm Teknolojileri paneli düzenlendi. Panele iText Global Lisanslama Müdürü Aykut Avcı, Jabra Bolge Satış Müdürü Deniz Babucoğlu, Turkcell Dijital İş Servisleri Genel Müdür Yardımcısı Ömer Gazimihal, Vision Solutions Genel Müdürü Barkın Gündoğdu, Vodafone Türkiye İş Çözümleri Kıdemli Satış Müdürü Seniha Küçükyılmaz, TÜRSAT Yazılım Geliştirme Direktörü Bilsay Otçu ile Erat Kablo İş Geliştirme Direktörü Sarah Rıshık konuşmacı olarak katıldı. Vodafone olarak işletmelerin iş ortağı olmaya çalıştıklarını söyleyen Seniha Küçükyılmaz, "Verimliliği arttırmak istiyorsak dijitalleşmeye yatırım yapmalıyız." dedi. PDF teknolojileri hakkında bilgi veren Aykut Avcı,

teknolojinin hızlı gelişmesine karşın kanun ve yönetmeliklerin aynı hızla gelişmediğine dikkat çekti. Deniz Babucoğlu ise Y ve Z neslinin yeni teknolojilere çok hızlı adaptasyon gösterirken X neslinin daha yavaş kaldığına dikkat çekti. Barkın Gündoğdu, pandemiyle birlikte büyük bir dönüşümün yaşandığına vurgu yaptı ve "Dijitalleşme diyoruz ama kontrol ne kadar insanların elinde?" diye sordu. Ömer Gazimihal KOBİ'lerin dijitalleşmesinin önemini anlattı. Gazimihal, "KOBİ'lerin dijitalleşmesi meselesini çözdüğümüz zaman Türkiye daha hızlı büyür." diye konuştu. Bilsay Otçu ise dönüşümün sadece teknolojiyle değil aynı zamanda kültürler ilgili olduğunu kaydetti. Sarah Rıshık ise dijital dönüşümde yazılım ve donanım kadar alt yapı teknolojilerin de önemli olduğuna vurgu yaptı.

Dijital Dönüşüm Ofisi'nin Gelecek Öngörülerini

T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkan Yardımcısı Yavuz Emir Beyribey, "Dijital Dönüşüm Ofisinin Gelecek Öngörülerini"ni katılımcılarla paylaştı. Kamu bulut stratejileri üzerinde 2 yıldan fazla bir süredir çalıştıklarını bildiren Beyribey, gelecek yıl strateji belgesini yayınlamayı planladıklarını açıkladı. Beyribey, "Olabilirdiği işi regüle edip satandartları koyup kurallara göre işleyişin sürmesini istiyoruz." dedi. Milli İletişim Platformu, Bilgi İletişim Güvenliği Rehberi, KKTC e-Devlet Programı hakkında bilgiler veren Beyribey, veri merkezi ve bulut sektörüne yönelik yeni teşviklerini anlattı. Dijital Dönüşüm Ofisinin yaptığı çalışmalar hakkında açıklamalarda bulunan Beyribey, "Biz enerjide olduğu gibi veride de Türkiye'nin bölgede merkez olmasını istiyoruz." dedi. Beyribey, kamu da açık kaynak yazılımları yaygınlaştırmak için çalışma başlatacaklarını da bildirdi.

Kamu – BİB Çalışma Grupları Oturumu

Etkinliğin ikinci gününde Kamu-BİB çalışma gruplarının hazırlamış olduğu raporların sunumları da gerçekleştirildi. T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürü Dr. Cebail Taşkın'ın başkanlık yaptığı "Kamu-BİB Çalışma Grupları Oturumu"nda Sağlık Bakanlığı Sistem Yönetimi ve Bilgi Güvenliği Dairesi Başkanı M. Fatih Uluçam ile Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdür Yardımcısı Özlem Pakkan kamu, Bulutistan İcra Kurulu Üyesi Mutlu Ataç ve vMind Ankara Bölge Müdürü Gökhan Erzurumluoğlu ise sponsorlar adına sunum gerçekleştirdi. Oturum Başkanı Dr. Cebail Taşkın "Bulut ne değildir?" sorusunu sordu ve şöyle cevap verdi: "Bulut sadece lokasyon değildir,

bulut maliyetleri azaltma değildir, bulut güvensiz değildir." Fatih Uluçam mevcut mevzuatlar açısından kamunun bulut sistemlere geçmesinin önünde bir engel olmadığını bildirdi. Uluçam, sanallaştırma ve bulut teknolojilerinin tarihsel gelişimi hakkında da bilgiler verdi. Özlem Pakkan da verinin, kendisinden bilgi üretildiğinde anlamlı hâle geleceğini söyledi. Mutlu Ataç küresel bulut pazarı hakkında değerlendirmelerde bulundu, dijital dönüşümün merkezinde bulut bilişimin olduğunu vurguladı. Gökhan Erzurumluoğlu ise verinin yolculuğunu anlattı ve geleceğin veriye dayalı teknolojiler etrafından şekilleneceğini kaydetti.

Firmalar kurdukları standlarda ürünlerini tanıttı

Türkiye Bilişim Derneği tarafından düzenlenen “TBD Kamu-BİB’25 BİMY’29 Bütünleşik Etkinliği”ne bilişim sektörü ikinci gün de yoğun ilgi gösterdi. Katılımcılar etkinlik alanına firmalar tarafından kurulan standları ziyaret etti, yetkililerden ürünler hakkında bilgiler aldı.

BT Sektöründe Küresel Rekabetçilik ve Dijital Ekonomi

Etkinliğin son gününde eş zamanlı olarak iki ayrı panel düzenlendi. TOBB Yazılım Meclisi Başkanı Ertan Barut’un oturum başkanlığını yaptığı panelde BT Sektöründe Küresel Rekabetçilik ve Dijital Ekonomi konusu ele alınırken, panele T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Milli Teknoloji Genel Müdür Yardımcısı İrfan Keskin, TSE Bilişim Teknolojileri Test ve Belgelendirme Daire Başkanı Merve Hatice Karataş, Logo Yazılım Genel Müdürü Akın Sertcan, Elcore Ülke Müdürü Aykut Dalyan, Symantec Kamu Satış Müdürü Mehmet Can Taş konuşmacı olarak katıldı.

Savunma Sektöründe Dijital Dönüşüm

SASAD Genel Sekreteri Dr. R. Ruşen Kömürcü’nün yönetici olduğu panelde ise “Savunma Sektöründe Dijital Dönüşüm ve Dijital Güvenlik” konusu tartışıldı. Panele ASELSAN HBT - Bilgi Teknolojileri Program Direktörü Tanın Afacan, STM Siber Güvenlik ve Büyük Veri Direktörü Bülent Arsal, BİTES Savunma Genel Müdürü Uğur Coşkun, ODTÜ İVMER Müdürü Prof. Dr. Melahat Bilge Demirköz ve Milsoft Genel Müdür Yardımcısı Mustafa Özçelik konuşmacı olarak katıldı.

Teknoloji Büyümenin Kaldırıcısıdır...

Bilişim sektörü STK'lerinin girişimleri sonucunda Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri ile Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yer alan firmalarda çalışanlar, çalışma sürelerinin %75'ini uzaktan çalışma olarak yapabilmek ve ilgili kanunlar¹ kapsamındaki vergi ve prim teşviklerinden yararlanma olanağına kavuşmuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 29 Aralık 2022 tarihinde açıkladığı bilişim teknolojilerine yönelik 7 maddelik destek paketinde, Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri ile Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyet gösteren firmalarda çalışan bilişim personelleri için destekleme kapsamındaki uzaktan çalışma oranının %100 olarak uygulanacağı duyuruldu.

Bilişim alanında çalışanların çalıştıkları ortamlardan bağımsız olarak desteklenmesi konusunu, bir yıl önce Ocak 2022'de yine TBD Bilişim Dergisi'nde ["Yeni Şeyler Denemeli; Yeni Şeyler Söylemeli"](#)² başlıklı yazım ile gündeme getirmiş, bireysel desteklerin önemini vurgulamıştım.

Ülkemizin topyekûn kalkınması için gerekli olan itici güç, bilişim teknolojileri başta olmak üzere her türlü teknolojiye dayanarak sağlanmaktadır. Unutmayalım ki **Teknoloji Büyümenin Kaldırıcısıdır**. Bu bağlamda bilişim sektörüne, bilişimcilere, özellikle de yazılım alanında çalışanlara verilecek ve verilmekte olan destekler önemlidir.

Müjde olarak paylaşılan ve yedi maddeden oluşan destek paketi içeriği Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından şöyle duyuruldu:

1 - 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile 5746 Sayılı Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesine Dair Kanun

2 - <https://www.bilisimdergisi.org.tr/bilisim-dergisi/ocak-2022-bilisim-dergisi.html#ocak-2022-bilisim-dergisi/110/>

1- Hazine Destekli Kefalet Sistemi kapsamında açıkladığımız 200 milyar liralık desteğin 4 milyar liralık kısmını Teknoloji Destek Paketi olarak ayırdık. Bu paketle teknoloji odaklı alanlarda KOBİ ölçeğine sahip teknoloji firmalarını destekleyeceğiz.

2- 1 milyar lira kefalet limitine haiz dijital dönüşümü destekleme paketiyle KOBİ'lerin dijital dönüşüm süreçlerini tamamlamalarını hedefliyoruz. KOBİ'lerimize personel ve donanım desteği, yazılım lisansı giderleri gibi alanlarda destek vereceğiz.

3- Veri merkezi sektörümüzü geliştirmek, uluslararası veri merkezi ve bulut işletmecilerini ülkemize çekmek amacıyla mali teşvikler yanında mevzuat çalışması da yapıyoruz.

4- Araştırma geliştirme merkezleri ve teknoloji geliştirme bölgelerinde çalışan bilişim personeline %100 uzaktan çalışma desteği sağlayacağız.

5- Kamuda görev yapan bilişim personelinin sayısını 2023'te çok ciddi oranda artıracacağız.

6- Kamu bankalarımız vasıtasıyla bilişim alanındaki girişimlere özel 6 ay geri ödemesiz yeni bir girişimci kredisi vereceğiz.

7- İmalat ve bilişim sektörlerinde ilave istihdam yapan iş yerlerine verilen aylık 10 bin liraya kadar sigorta prim desteğini 2023 sonuna kadar uzatacağız.

Paylaşılan bu müjdelere ilişkin ilk uygulama finans alanında olup kamu bankaları tarafından 6 ay geri ödemesiz ve düşük faizli yeni bir kredi paketi açıklandı. Teknoloji alanında faaliyet gösteren girişimcileri desteklemek amacıyla uygulamaya alınan Tekno Girişimci Destek Kredisi ile yazılım,

donanım geliştirme, mobil teknolojiler ve uygulamalar gibi alanlarda yenilikçi fikirlerini yaşama geçirmek isteyen girişimcilere destek sağlanacağı belirtildi³.

Söz konusu kredi ile teknoloji odaklı girişimlerin büyümesi, bilişim ve yazılım alanlarında istihdamın artırılması ve rekabetin desteklenmesi hedefleniyor. 'Tekno Girişimci Destek Kredisi'nden, Teknokent ve Teknopark gibi Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyet gösteren girişimciler faydalanabilecek. Öte yandan TÜBİTAK, KOSGEB gibi kamu kurum ve kuruluşları ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının teknoloji odaklı hibe/destek programlarından yararlanmaya hak kazanmış girişimciler de 'Tekno Girişimci Destek Kredisi'nden yararlanabilecek. Firmaların mal ve hizmet alımı, maaş ödemesi, işletme giderleri, ofis malzemesi, ekipman, yazılım ve donanım alımlarının finansmanı için belge karşılığında kullanılacak krediler, en fazla 500 bin lira tutarında 6 ay anapara ödemesiz ve 60 ay vadeli olabilecek.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Aralık 2022 verilerine göre⁴ 81 adedi faal toplam 97 adet TGB bulunmakta ve TGB'lerde toplam 8677 firma yer almakta. Bunların 2248 adedi kuluçka firması, 357 adedi yabancı ortaklı, 1801 adedi akademisyen ortaklı firma. Bölge firmalarında toplam 89933 kişi çalışmakta. Firma başına ortalama 10 çalışan olduğu görülmektedir.

Verilecek kredinin firma başına 500 bin TL ile sınırlı olması en çok 8 bin firmanın bundan yararlanabileceğini de göstermektedir. Bu da neredeyse Teknoloji Geliştirme Bölgelerindeki (TGB) tüm firmalara karşılık gelmektedir.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yer alan firmaların çalışanlarının tüm zamanlarını dışarıda geçirseler bile desteklerden yararlanacaklarını göz önünde bulundurduğumuzda, verilecek kredilerden yararlanacak firmaların yalnızca TGB bünyesinde bulunanlarla kısıtlanmaması gerektiği de değerlendirilmelidir.

TGB'lerde yer almayıp tüm çalışmalarını uzaktan çalışma yöntemi ile sürdürmekte olan firmaların da bu ve benzeri desteklerden yararlanmasının önü açılmalıdır. İlk adım olan çalışanların %100 uzaktan çalışma kapsamında desteklenmesi uygulaması tüm bilişim ve yazılım firmalarını kapsayacak şekilde genişletilmelidir.

"Teknoloji Büyümenin Kaldırıcısı"ysa teknolojinin simgesi de bilişimdir, yazılımdır...

İ. İlker Tabak, 21.01.2023, Ankara

3 - <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/3-kamu-bankasindan-tekno-girisimci-destek-kredisi/2778372>

4 - <https://www.sanayi.gov.tr/istatistikler/istatistiki-bilgiler/mi0203011501>

Türkiye sayısal ekonomide OECD'ye katkı sağlamayı sürdürecektir...

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank ile Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Dr. Ali Taha Koç, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) 14 Aralık'ta İspanya'da düzenlediği 'Dijital Ekonomi Bakanlar Toplantısı'nda Türkiye'yi temsil etti.

Kapsayıcı, güvenli ve sürdürülebilir dijitalleşme yoluyla ekonomik büyüme için strateji arayışlarının ele alındığı Dijital Ekonomi Bakanlar Toplantısı'nda konuşma yapan **Bakan Varank**, ikili görüşmelerde de bulundu. Türkiye'nin OECD'nin tüm süreçlerine katkı verdiğini aktaran **Varank**, "Dünyada etki oluşturan en önemli faktörlerden biri' olarak tanımladığı dijital ekonomi konusunda da Türkiye'nin katkı sağlamaya devam edeceğini vurguladı. **Varank**, dijital ekonomide halkların refahının sağlanabileceği, daha yaşanabilir bir ortamının oluşturulması için ülkelerin hangi tedbirleri almaları ve hangi politikaların öne çıkarılması konularının toplantılarda ele alındığını belirterek ayrıca veri transferinin, yapay zekânın insani temellerle kullanılması anlamında neler yapılabileceğinin de görüşüldüğünü dile getirdi. OECD'nin önemli bir platform olduğunu kaydeden **Varank**, "Özellikle ekonomik anlamda üye ülkelerin geleceğe dönük belirleyeceği stratejilerde, önemli çalışmalar yapıyor. Biz, dünyada teknoloji politikaları

belirlenirken Türkiye'nin sözünün daha çok dinlenmesini istiyoruz. Bu tip uluslararası toplantılar da bunun için çok faydalı oluyor." dedi.

Türkiye'de açılan OECD ofisi daha görünür olacak

Dijitalleşmenin büyük fırsatlar getirmesinin yanı sıra kişisel verilerin oldukça kolay kullanılmasının siber güvenlikle ilgili büyük riskleri de beraberinde getirdiğinin altını çizen **Varank**, Türkiye'nin bu konularla ilgili tutumunun en iyi şekilde 'Bakanlar Bildirgesi'ne yansıdığını ifade etti. OECD'nin bakanlar toplantısının bildirisinde gelecek dönemde ülkelerin uygulaması gereken politikalarla ilgili referansların belirlendiğini dile getiren **Bakan Varank**, "Eğer ülkeler bu referans noktalarını dikkate alırlarsa, aslında tüm insanlığın yararına bir ekosistemi beraberce oluşturabileceğimize inanıyoruz." değerlendirmesini yaptı. OECD Genel Sekreteri **Mathias Cormann** ile yaptığı ikili görüşmeyle ilgili de bilgi veren **Varank**,

yakın dönemde Türkiye'de açılan OECD ofisinin daha kullanılır ve görünür olması hususunda görüş alışverişinde bulunduklarını kaydetti. Varank ayrıca OECD'nin '14. Yerel Kalkınma Toplantısı'nın gelecek dönem Türkiye'de düzenlenmesi için **Cormann**'a teklif götürdüğünü ve Türkiye olarak OECD'nin gelecekte farklı konularda gerçekleştireceği bakanlar toplantılarına da ev sahipliği yapmak istediklerini söyledi.

Yapay zekâ konusunda üye ülkelerle çalışılıyor...

Bakan Varank, Türkiye'nin yakın zamanda Yapay Zeka Küresel Ortaklığı'na (GPAI) üye olduğunu hatırlatarak bu sayede yapay zekâ konusunda da üye ülkelerle çalışmaya devam edeceklerini ve Türkiye olarak yapay zekâ alanındaki standartların belirlenmesine ve doğru kullanımına da katılacaklarını vurguladı. Verilerin serbest dolaşımı ve bunun ekonomiye dönüşmesi konusunda dünyada farklı tartışmaların olduğunu

ifade eden **Varank**, "Verilerin korunmasını, küresel şirketler başta olmak üzere bazıları verilerin dolaşımı açısından bir engel olarak görüyor. Bizim iddiamız, kişisel verilerin korunmasıyla birlikte aslında verilerin dünyada dolaşımının da daha kolay olacağıdır. İnsanları ikna etmediğiniz, güven vermediğiniz müddetçe insanlar verileriyle ilgili herhangi bir işlem yapılmasını, bunun ekonomiye dönüşmesini istemiyorlar." şeklinde konuştu. **Varank**, verinin serbest dolaşımında güvenin esas alınması gerektiğini ve bu pozisyonlarının 'Bakanlar Bildirgesi'nde de desteklendiğini belirterek "Özellikle ülkelerin bu alanda güveni tesis edici tedbirleri almaları gerektiğine inanıyoruz. Bugün ortaya koyduğumuz prensipler aslında dünya için yeni ufuklar açmış olacak. Dijital ekonomide işlerin çok daha sağlıklı yürüdüğünü görmüş olacağız." dedi. Bakan Varank, Meta Başkan Yardımcısı **Markus Reinisch**, ABD Siber Uzay ve Dijital Politika Konularında Özel Yetkili Büyükelçi **Nathaniel Fick** ve Avrupa Birliği İletişim Ağları, İçerik ve

Teknoloji Genel Müdürü **Robert Viola** ile yaptığı ikili görüşmelerin de yapıcı ve Türkiye'ye katma değeri olacağını ifade etti.

Gençlerin yaratıcılıkları sanal teknolojilerde etkin rol oynuyor...

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı **Dr. Ali Taha Koç** da 'Yapay Zekâ ve Gelişen Teknolojilerin Gücünden Yararlanma' temalı çalıştayda sanal teknolojilerin geleceği konusunda bir konuşma gerçekleştirdi. **Başkan Koç**, dijital deneyimler ve hizmetlerin; yer ve zamandan bağımsız olarak giderek daha fazla talep gördüğüne dikkat çekerek ülkemizde dijital dönüşümü desteklemek için yapılan çalışmalardan ve sanal teknolojilerden bahsetti. Türkiye'de yapılan araştırmalara göre sanal teknolojinin Türkiye'de savunma, eğitim, eğlence, sağlık, üretim ve pazarlama gibi sektörlerde kolayca yer bulduğunu ifade eden **Koç**, gençlerin teknolojiyi çabuk benimsediklerini, yaratıcılarının ise bu sektörde aktif rol oynadığını dile getirdi. Son 5 yılda sektörel alanlara özgü uzmanlığı iletirmek için eğitim sistemlerinin daha donanımlı platformlara dönüştüğünü belirten **Koç**, "Artık pilotların eğitimlerinde kullanabildikleri üstün özelliklere sahip teknolojiler mevcut. Tıp öğrencilerinin branşlarında uzmanlaşma sağlayabilecekleri pek çok platform oluşturuldu.

Bu sayede özellikle uçak gibi ulaşılması zor ya da cerrahi gibi hayati önem taşıyan alanlarda teknolojiler büyük fayda sağlamakta," dedi.

Sanal teknolojilerle gelen kazanımlar

Koç, önceden üretimde yer alan sanal teknoloji ürünlerinin test aşamasında kullanıldığını, günümüzde ise fiziksel dünyada aktif olarak çalışan bir sistemin dijital ikizinin oluşturulmaya başlandığını aktararak sanal teknolojiler ile büyük kazanımlar sağlanabileceğini Türkiye'nin otomobili Togg örneği üzerinden şöyle anlattı: "Türkiye ilk yerli elektrikli otomobili Togg'u büyük bir gururla görücüye çıkardı. Üretimi sırasında kullanılan sanal teknolojiler, tasarım ve geliştirme süreçlerinde harcanan zamanı azaltarak büyük kazanımlar sağladı. Ancak dijital ikizi ile Togg deneyimini üretim sonrasında da benzersiz kılmak istiyoruz." Dijital devletin, dijital dönüşümün önemli bir ayağını oluşturduğunun altını çizen **Başkan Koç**, Türkiye'de tüm vatandaşların, şirketlerin, araçların, gayrimenkullerin ve devlet dairelerinin benzersiz bir dijital kimliğe sahip olduğunu belirtti. **Koç**, gerçekleştirilen bu tekkileştirme sayesinde kamu kurum ve hizmetlerinin dijital ikizini oluşturma yolunda çalışmaların olduğunu da ifade etti. Konuşmasında sanal teknolojilerin kullanım örneklerine yer veren **Koç**, artırılmış gerçeklik teknolojisinin eğitime destek unsuru olarak oyun sektöründe de kullanıldığını dikkat çekti. **Koç**, sanal teknolojilerin artık pek çok

yerde konuşulduğuna vurgu yaparak bu sene ikincisi gerçekleşen 'Antalya Diplomasi Forumu'nda yer alan 'metaverse' oturumunun sanal ortamda VR gözlüklerle gerçekleştirildiğini belirtti.

Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi sosyoekonomik uyumu hızlandıracak düzenlemelere odaklanıyor...

Sanal teknolojilerin hızla günlük rutinin bir parçası haline geldiğini dile getiren **Başkan Koç**, bu hususta önemli bir nokta olan etik ve mahremiyet gibi konuların, güvene ilişkin birtakım endişeleri de beraberinde getirdiğini vurguladı. **Koç**, Türkiye'de yapay zekâ çalışmalarına büyük önem verildiğinin altını çizerek yayımlanan 'Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi'nin önceliklerinden bahsetti. **Koç**, şunları kaydetti: "Geçen yıl Ulusal Yapay Zekâ Stratejimizi yayımladık. Strateji; OECD, G20, AB ve UNESCO tarafından belirlenen insan odaklı yapay zekâ ilkelerinin güvenilir ve sorumlu yapay zekâ değerlerini, ilkelerini benimsiyor. Stratejimizin önceliklerinden biri, sosyoekonomik uyumu hızlandıracak düzenlemelere odaklanmak. Bu stratejik öncelik kapsamında etik ve yasal senaryoların test edilmesi, yapay zekâ sistemlerinin tarafsızlığı, veri gizliliği ve etik değerlerinin kontrolünü kolaylaştıracak yönetim mekanizmaları

gibi birçok konuyu ele alıyoruz. Bu süreçte kendi özgün çalışma modellerimizi yaratmanın yanı sıra uluslararası çalışmalarla da uyumlu hareket etmeye çalışıyoruz."

Teknolojilerin yarattığı riskler ancak doğru yönetim mekanizmalarıyla yönetilebilir.

Dr. Ali Taha Koç, gelişen teknolojilerin büyük fayda sağlayacağını, doğuracağı risklerin ise ancak doğru bir yönetim anlayışıyla çözülebileceğini şu sözleriyle açıkladı: "Gelişen teknolojinin türü ne olursa olsun hem düzenleyici hem de uygulamalı alanlarda yapılacak tüm çalışmaların doğrudan fayda sağlayacağına ve birbirini tamamlayacağına inanıyorum. Bu teknolojilerin yarattığı risklerin ancak doğru yönetim mekanizmalarıyla yönetilebileceği asla göz ardı edilmemeli. Bu nedenle Türkiye olarak her zaman insan merkezli, çok disiplinli ve bütüncül bir bakış açısıyla konuya odaklanıyoruz."

Konuşmasının sonunda gelişmekte olan tüm teknolojilerde özellikle veri hakları konusunda önemli boşluklar olduğunu söyleyen **Başkan Koç**; teknoloji odaklı politika döngüsünde uluslararası işbirliğinin kaçınılmaz olduğunu, bu hususta da OECD'nin önemli bir uluslararası örgüt olduğunu söyledi.

Gençlerin sanayicilerle ve iş dünyasıyla bir araya getirilmesi amaçlanıyor...

Ankara Büyükşehir Belediyesi, BLD 4.0 dijital dönüşüm uygulamaları çalışmalarını sürdürüyor. 'Ansera TechBridge Akademi'de metaverse eğitiminden oyun geliştirmeye, kriptolojiden robotik kodlamaya kadar 22 farklı üst düzey eğitim verilirken Dikmen'deki 'Ankara Teknoloji Köprüsü' ortak çalışma alanları, kapalı ve açık ofisleriyle genç girişimcilere destek oluyor. Ankara'da bilişim ve teknoloji sektörünün gelişmesine katkı sağlamak amacıyla 'Ansera TechBridge Akademi'de başlatılan kursları başarıyla tamamlayan öğrencilere sertifikalarını Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş verdi. Törende gençlere seslenen Yavaş, "Ankara Büyükşehir Belediyesi olarak bilişime gerçekten fazlasıyla önem veriyoruz. Burada aldığınız eğitimi önce kendiniz, Ankara'mız ve ülkemiz için kullanırsanız verimini de hep beraber görürüz." dedi.

ABB Bilgi İşlem Daire Başkanlığı koordinatörlüğünde 'Ansera TechBridge Akademi'de 22 farklı üst düzey alanda verilen ücretsiz 'Akademi Ankara' eğitimlerini başarıyla tamamlayanlara sertifika töreni düzenlendi. Törene katılarak gençlere 'Ansera TechBridge Akademi'de bulunan greenbox stüdyosunda sertifikalarını veren ABB Başkanı Mansur Yavaş, gençlerle sohbet ederek bol bol hatıra fotoğrafı da çekti. Ayrıca 'Ansera

TechBridge Akademi'de yapılan çalışmaları da inceleyerek bilgi alan Yavaş, gençlerin her zaman yanında olduklarının altını çizdi.

Eğitimler dünyayla rekabet edebilmek için!

Ankara'da teknolojiyi belediye hizmetlerinde kullandıklarını belirten ABB Başkanı Yavaş, "Öncelikle hepinizi tebrik ediyorum. Ankara

Büyükşehir Belediyesi olarak bilişime gerçekten fazlasıyla önem veriyoruz. Bu belki benim kendi kişiliğimden de kaynaklanıyor. Beypazarı Belediyesine ilk defa aday olduğum zaman yapacağım bütün projelerin görsel olarak vatandaşla anlatılması, onların hayal etmesini sağlanması ile başlayan bu merak, daha sonra gittikçe gelişti ve belediye hizmetlerinde kullanmaya başladık. Ankara'da da belediye hizmetlerinde kullanıyoruz." dedi. Yavaş, şunları kaydetti: "Son zamanlarda yaşanan olaylardan dolayı biliyorsunuz birçok gencimiz yurtdışına gitmek istiyor. Türkiye'de yeterli çalışma alanı bulamıyor. Ankara'da ise 400 bin kadar üniversite öğrencisi var. Diğer yandan Ankara'nın oldukça gelişmiş ve ihracata dayalı sanayisi de var. Mezun olan gençlerimize daha üst düzey eğitimi verelim, onları Ankara'daki sanayicilerle ve iş dünyasıyla bir araya getirelim, onların hem dünyayla rekabetine katkıda bulunalım istiyoruz. Böylece burada yetişen değerli beyinlerin yurt dışına çıkmasını engelleriz. Ayrıca iyi bir eğitim almalarına, iyi bir hayat sürmelerine ve iyi bir kazanç elde etmelerine katkısı olur."

"Hem sizinle övünelim hem de buradaki başarıyı bütün insanlara duyuralım."

Mansur Yavaş, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen yarışmaların da devam ettiğini vurgulayarak "Yarışmalara katılmanızı dilerim. Eğer katılırsanız ve güzel ürünler çıkarsa hem siz kazanırsınız hem de Ankara halkı kazanır. Burada aldığınız eğitimi önce kendiniz, Ankara'mız ve ülkemiz için kullanırsanız verimini de hep beraber görürüz. Eğer bu konuda ülke çapında, dünya çapında başarılı olanlar olursa bizimle irtibata geçsin. Hem sizinle övünelim hem de buradaki başarıyı bütün insanlara duyuralım. Sizden sonra gelen gençlere de bir teşvik olsun. Yeni

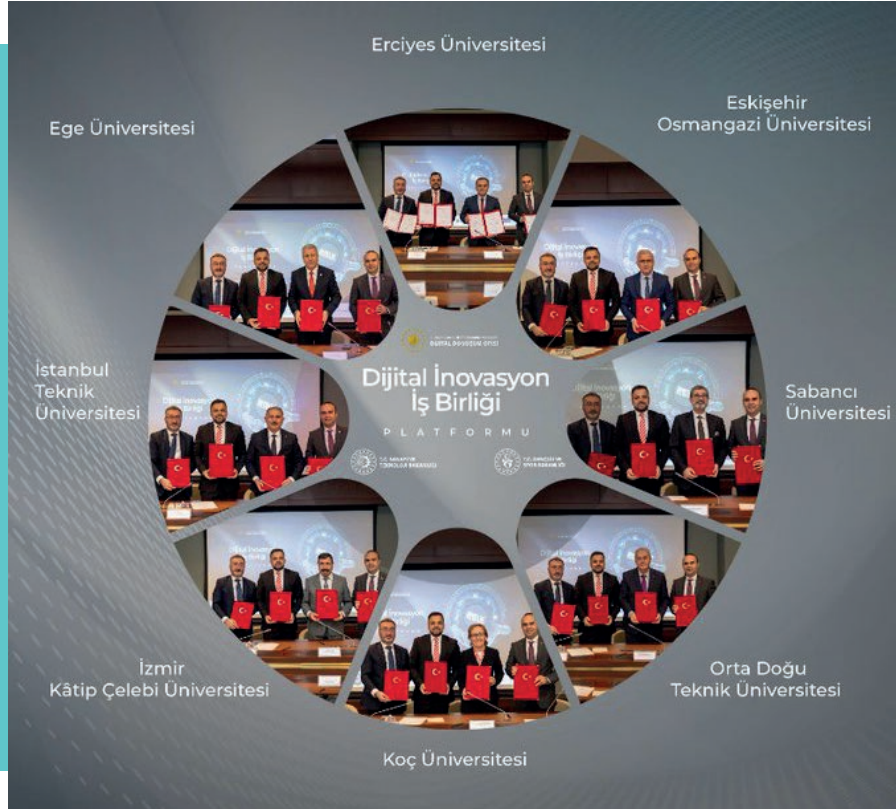
başlayacaklara da başarılar diliyorum. Hepinizin gözlerinden öpüyorum." şeklinde konuştu. 'Ansera TechBridge Akademi'de düzenlenen 'Akademi Ankara'da metaverse ve oyun teknolojileri eğitimine katılan gençler memnuniyetlerini dile getirdiler.

Hedef: Dinamik bir girişimcilik ekosistemi kurmak

ABB, Bilkent Üniversitesi ve Bilkent Cyberpark işbirliğiyle Dikmen Vadisi TechBridge Teknoloji Merkezi de 'Ankara Teknoloji Köprüsü' adında kuluçka merkezine dönüştürüldü. Ortak çalışma alanları, kapalı ve açık ofislerin bulunduğu merkezler hedefleniyor. Ayrıca girişimciliğe adım atmayı planlayan ya da yeni adım atmış olan bireysel girişimcilerin, kuluçka düzeyindeki firmaların, ihtiyaçları olan destekler sağlanarak nitelikli, ticarileşme seviyesine gelmiş ve ülke ekonomisine katkı sağlayan şirketlere dönüşmesi de hedefler arasında. 'Teknoloji Köprüsü'nde firmalar oyun teknolojileri, akıllı şehircilik ve dijital kültür endüstrilerine yönelirken burada yapılacak etkinliklerin artması, vergi muafiyetlerinin kaldırılması, eğitimler ve 'mentör-mentee' eşleşmeleriyle dinamik bir girişimcilik ekosistemi kurulması amaçlanıyor.

Sayısal Yenilikçilikte İşbirliği

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi liderliğinde, dijital teknolojiler alanında; akademi, kamu ve sanayi arasında işbirliklerini güçlendirecek 'Dijital İnovasyon İş Birliği Platformu' protokolü Türkiye'nin önde gelen üniversiteleriyle 20 Aralık tarihinde imzalandı.

Protokol; paydaş kurumlar arasında yer alan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın destekleriyle, Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Osmangazi Üniversitesi ve Sabancı Üniversitesi olmak üzere 8 üniversite ile imzalandı. İmza töreninde konuşan Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı **Dr. Ali Taha Koç**, platformun ülkemizde bir ilk olduğunun altını çizerek yenilikçi teknolojilerde kamu, akademi ve özel sektör arasında işbirliklerini güçlendireceğini vurguladı. Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı **Mehmet Fatih Kacır** da "8 üniversite ile kurulan 'Dijital İnovasyon İşbirliği Platformu' ile yakında adım atmayı planladığımız Dijital Avrupa programında kamu-özel sektör-üniversite işbirliği ile hareket edecek dijital dönüşüme hız vereceğiz." şeklinde konuştu.

Uluslararası işbirlikleriyle hizmet kapsamı genişletilecek...

'Dijital İnovasyon İşbirliği Platformu'nun hem kamuda hem de özel sektörde yürütülen dijitalleşme çalışmalarını hızlandırıp destekleyecek temellerin atıldığını ifade eden **Dr. Ali Taha Koç**, hayata geçirilecek bu platform ile yapay zekâ, veri bilimi, siber güvenlik, robotik ve bunlarla ilişkili teknoloji alanlarında kamu, akademi ve özel sektör arasında işbirliklerinin güçlendirmesinin hedeflendiğine dikkat çekti. 'Dijital İnovasyon ve İşbirliği Platformu'na zaman içerisinde diğer üniversitelerin yanı sıra özel sektörden katılımcıların da dâhil olacağını belirten **Koç**, programın sağlayacağı faydaları şöyle özetledi: "Kamu ve özel sektörün ihtiyaçlarına yönelik yerli teknolojik çözümlerin geliştirilmesi, kamu ve özel sektördeki insan kaynağının sahip olduğu ileri dijital becerilerin geliştirilmesi adına kısa/uzun dönemli

eğitim programlarının hayata geçirilmesi, dijital ekonominin gelecekte oluşturacağı fırsatlardan en yüksek verimle faydalanılması adına strateji ve politika çalışmalarının desteklenmesi, uluslararası işbirlikleri ile hizmet kapsamının genişletilmesi ve çeşitlendirilmesi."

'Dijital Avrupa Programı'nın nitelikli insan kaynağının geliştirilmesine önemli katkıları olacak!

Başkan Koç, yakın zamanda imzalanıp katılım sağlanacak 'Dijital Avrupa Programı'nın dijital teknolojiler alanında ülkemizdeki nitelikli insan kaynağının geliştirilmesine de önemli katkıları olacağını kaydederek "Dijital Avrupa Programı (DAP); özellikle yapay zekâ, yüksek başarımlı hesaplama ve veri analitiği alanlarında kritik dijital

altyapıların kurulması açısından ülkemizdeki yerel ekosistemi destekleyecek. Ülkemizden paydaşların katılım sağlayacağı projelerin, dijital teknolojiler alanında nitelikli insan kaynağının geliştirilmesine de önemli katkıları olacaktır." değerlendirmesini yaptı.

DİİB kilit rol üstleniyor...

'Dijital Avrupa Programı' kapsamında 'Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri'nin (ADİM) de oluşturulacağını ifade eden **Dr. Ali Taha Koç**, merkezlerin oluşturacağı ekonomik gelişime şu sözleriyle dikkat çekti: "DAP bütçesinden yıllık 1 milyon avro ile üç yıl boyunca desteklenecek ADİM'lerin ülkemizde geliştirilen dijital teknolojilerin ekonomik katma değere dönüştürülmesinde ve bu alanda nitelikli insan kaynağının geliştirilmesinde hızlandırıcı bir faktör olmasını bekliyoruz." Türkiye'de bir ilk olan 'Dijital İnovasyon İşbirliği Platformu' protokolünü imzalamaktan büyük mutluluk duyduğunu dile getiren **Başkan Koç**, "DİİB Platformu' dijital dönüşüm konusunda, ülkemizde dijital dönüşüm ekosisteminin sürdürülebilir bir yapıda geliştirilmesi noktasında kilit bir rol üstlenecek. Bu çalışmalar, aynı zamanda dijitalin yüzyılı olan Türkiye Yüzyılı vizyonumuzu da destekleyecek ve inşasına yardımcı olacaktır." şeklinde konuştu.

Örnek Fabrikalar Bilişim Teknolojileriyle Dönüşümün İlk Basamağı

Kayseri Model Fabrika'nın resmi açılışı ile Denizli Model Fabrika'nın temel atma töreni, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın katılımıyla 3 Ocak tarihinde gerçekleştirildi. Bakan Varank, model fabrikaların sadece bulundukları illere değil, çevre illere de hizmet vereceğini belirterek sanayicilere şu çağrıda bulundu: "Model Fabrikalarımıza gelin, 'yalın üretim'i öğrenip hem verimliliğinizi artırın hem de dijital dönüşüme bir basamak daha ilerleyin."

Kayseri Model Fabrika, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) yürütücülüğünde süreçleri tamamlanarak işletmelere hizmet vermeye başladı. Kayseri Model Fabrika'nın paydaşları arasında Kayseri Sanayi Odası, Kayseri Ticaret Odası ve Abdullah Gül Üniversitesi (AGÜ) bulunuyor. Alman Kalkınma Bankası (KfW) tarafından da desteklenen Kayseri Model Fabrika; verdiği eğitim ve danışmanlık hizmetleriyle sürekli iyileştirme, yalın üretim, dijital dönüşüm gibi konularda işletmelerin rekabet güçlerini kısa zamanda artırmayı amaçlıyor. En az kaynakla, en kısa zamanda, en ucuz ve hatasız üretim modelini uygulayan Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezleri - Model Fabrikalar, 2023 yılında yaygınlaşacak. KOBİ'lerin deneyimsel öğrenme tekniklerini kullanarak yetkinlik kazanmalarını hedefleyen Model Fabrikaların sayısı, 2023 sonunda 14'e çıkacak.

'Yalın üretim' ile verimliliğini yüzde 50-70 artıran firmalar var

Bakan Varank, AGÜ kampüsünde yer alan Kayseri Model Fabrika'nın resmi açılışını gerçekleştirdi. Varank yaptığı konuşmada, "Ne demek Model Fabrika? İşletmelerimize Öğren-Dönüş programlarıyla 'yalın üretim'i öğreten, hiçbir yatırım yapmadan verimliliklerini artırabilen bir proje. Burada işletmelerimiz, 'yalın üretim'i öğreniyor. Aldıkları danışmanlıklarla kendi üretim süreçlerini yalınlaştırıyor ve ciddi verimlilik artışları elde ediyor. Verimliliğini yüzde 50-70 artıran firmalarımız var. Hiçbir yatırım yapmadan bunu elde edebiliyorlar. İşte aslında bu aynı zamanda dijital dönüşümün de ilk basamağı oluyor. Kayseri'den şu çağrıda yapalım: Lütfen, Model Fabrika projelerini takip edin. İşletmelerimiz buralara başvursunlar. Burada aldıkları eğitimlerin 100 bin liraya kadar masrafını da biz KOSGEB'le ödüyoruz. Yani

sanayici hiçbir masraf yapmadan 'yalın üretim'i öğrenip işletmelerinde uygulayabiliyor ama müthiş verimlilik artışları sağlıyor" dedi. Şu anda Türkiye'de 8 Model Fabrika bulunduğu bilgisi veren Varank, "Bunların sayısını artırmak için büyük bir gayret içerisindeyiz. Bir üniversitenin paydaşı olduğu Model Fabrika da Kayseri'de var. Burada Kayseri'de güzel bir örneği hayata geçirdik. Çok güzel neticeler alıyoruz. Sadece Kayseri'ye hizmet etmiyor. Çevre şehirler de buraya geliyor. Biz buradan sanayicilerimize, işletmelerimize çağrıda bulunuyoruz. Kayseri'ye gelin model fabrikamıza gelin, yalın üretimi öğrenip hem verimliliğinizi artırın hem de dijital dönüşüme bir basamak daha ilerleyin" şeklinde konuştu.

Yenilenebilir enerjiden faydalandığında rekabetçiliğimiz artacak

Kayseri programının ardından Denizli'de temaslarda bulunan Bakan Varank, burada da Denizli Model Fabrika'nın temelini attı. Varank, bakanlık olarak ortak kullanım tesisleriyle girişimcilerin yükünü hafifletmeye devam ettiklerini belirterek "Denizli Model Fabrika'yı da bu yaklaşımla inşa edeceğiz. Odağında yalın üretim mentörlüğü ve dijital dönüşüm olan model fabrikalarımızdan birisini Denizli'ye kazandırmış olacağız. 2023 yılı sonunda Denizli ve çevre illerden firmalarımız buraya gelerek hizmet almaya başlayacak. Sanayici ve tüccarlarımızdan, bu tesisin sağlayacağı verimlilik artışı fırsatlarından faydalanmalarını istiyorum" dedi. Varank, model fabrikalarda sanayicilerin hiçbir yatırım yapmadan, sadece süreçleri yalınlaştırarak, optimize ederek verimliliklerine yüzde 20-30 artış sağlandığını söyledi ve "Güneş enerjisinden, yenilenebilir enerjiden faydalanmamız lazım. Bunları devreye aldığımızda rekabetçiliğimiz çok daha artmış ve çok daha ileri seviyeye gelmiş olacak" değerlendirmesinde bulundu. Paydaşları arasında Denizli Organize Sanayi Bölgesi, Denizli Büyükşehir Belediyesi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli Sanayi Odası, Denizli Ticaret Odası, Denizli İhracatçılar Birliği ve Denizli Ticaret Borsası bulunan Denizli Model Fabrika; vereceği eğitim

ve danışmanlık hizmetleriyle sürekli iyileştirme, yalın üretim, dijital dönüşüm gibi konularda işletmelerin rekabet güçlerini artırmayı amaçlıyor. Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezleri olarak da adlandırılan Model Fabrikalar, yalın üretim temelli verimlilik artışını amaçlayan ve bu amaca yönelik olarak uygulamalı eğitim ve danışmanlık hizmeti sunan merkezler olarak nitelendiriliyor. Model Fabrikalarda işletmelerin dijital dönüşüm alanında faaliyet gösterebilmeleri için altyapı ve insan kaynağı geliştirme çalışmaları da yürütülüyor.

KOSGEB, 'Model Fabrika Desteği' veriyor

Şu ana kadar; Ankara, Bursa, Konya, Kayseri, Gaziantep, Mersin, Adana ve İzmir'de model fabrikalar kuruldu. 2023 yılı sonuna kadar da Denizli'nin yanı sıra Eskişehir, Kocaeli, Malatya, Samsun ve Trabzon illeri de model fabrikalara kavuşacak. Böylece Türkiye'deki model fabrika sayısı 14'e çıkacak. KOSGEB, İşletme Geliştirme Destek Programı kapsamında Model Fabrika Desteği veriyor. Model Fabrikalardan eğitim hizmeti alan KOBİ'ler bu program kapsamında destekleniyor. Model fabrikalarda alınan eğitimler, 100 bin liraya kadar geri ödemesiz olarak destekleniyor. Denizli Model Fabrika da faaliyete geçtiğinde KOSGEB İşletme Geliştirme Destek Programı altında tanımlanmış olan Model Fabrika Desteği kapsamına alınacak.

‘1 Milyon İstihdam Projesi’ artan eğitimlerle devam edecek ...

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezinde 29 Aralık tarihinde gerçekleştirilen ‘1 Milyon İstihdam Projesi Kamuoyu Bilgilendirme Programı’na katıldı. Erdoğan, Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde başlatılan ‘1 Milyon Yazılımcı İstihdamı Projesi’ne, kendi alanlarındaki bölümlerine göre beş ayrı bakanlığın da destek verdiğinin altını çizdi. Cumhurbaşkanı Erdoğan ayrıca bilişim sektörüne yönelik gerçekleştirilecek destekleri de açıkladı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan yaptığı konuşmada, üniversitelerden şirketlere, kamu kurumlarından sosyal hayata hemen her alanda teknolojinin çok ciddi yansımalarının olduğunu ifade ederek özellikle bilgi teknolojileri alanında son yıllarda yaşanan gelişmelerin, vatandaşların birçok alanda işini fevkalade kolaylaştırdığına dikkat çekti. Erdoğan, ülke ekonomisinde sürdürülebilir büyümenin sağlanabilmesi için teknolojiye gelişmeleri yakından takip ettiklerini, bu doğrultuda yürütülen çalışmalarını desteklediklerini kaydetti.

20 bine yakın gencin ölçme değerlendirme sonuçları işverenlerle paylaşıldı

Nitelikli işgücünü artırmak gayesiyle 2020 yılında başlattıkları ‘1 Milyon Yazılımcı İstihdamı Projesi’nin bu anlayışla ortaya çıktığını anlatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, ücretsiz sunulan ve herhangi bir şart aranmayan proje portalına kayıt yaptıran vatandaşların 33 işkolundan birini seçerek sistemdeki 1800 saati bulan 216 eğitime dâhil olabildiğini aktardı.

“Başlangıcından bugüne hedefi de aşarak 1 milyon 96 bin 566 kişi bu program üzerinden eğitimlerini tamamladı.” diyen Erdoğan, şu noktalara dikkat çekti: “Görülen ilgi sebebiyle projemizi devam ettirme, önümüzdeki yıl sistemdeki eğitim sayısını iki katına çıkarma kararı aldık. Hazine ve Maliye Bakanlığımız bünyesinde başlattığımız ‘1 Milyon Yazılımcı İstihdamı Projesi’nin kendi alanlarındaki bölümlerine beş ayrı bakanlığımız da destek veriyor. Millî Eğitim Bakanlığımız, projedeki adayların ölçme ve değerlendirme sürecini yürütüyor. Bugüne kadar 20 bine yakın gencimizin ölçme değerlendirme sonuçları işverenlerle paylaşıldı. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız, projedeki eğitim içeriklerinin geliştirilmesine katkı yapıyor. Teknolojinin, durduğunuzda geri kaldığınız bir alan olduğunu asla unutmadan eğitim programlarımızı sürekli yeniliyoruz. Gençlik ve Spor Bakanlığımız, proje çalışmalarının gençlik merkezlerimizde yaygınlaşmasını temin ediyor. Ülkemizin 81 iline yayılan bu merkezlerimiz, gençlerimize istihdam alanında rehberlik etmeye başladı. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımız, gençlerin proje kapsamında hazırlanan eğitimlerden daha etkin şekilde yararlanabilmesine imkân sağlıyor. Kurumlarımızın sahip olduğu teknoloji gücünü, gençlerimizi geleceğe hazırlamak için harekete geçiriyoruz.” Erdoğan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Mesleki Yeterlilik Kurumunun da proje kapsamındaki işkollarında kendini geliştiren gençlerin mesleki belgelendirme süreçlerinde yer aldığını, böylece verilen emeklerin ve kazanılan becerilerin belgelenmesini temin ettiklerini dile getirdi.

TOBB da projeye paydaş olarak katıldı - 237 şirketin iş ilanlarına 10 binden fazla genç başvuru yaptı

Proje kapsamında, Türkiye’de bir ilk olarak hazırlanan kariyer rehberinde emeği olan sektör uzmanları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcisi şirketlerin de aralarında olduğunu vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan

şunları kaydetti: "Bakanlıklarımıza ilaveten, özel sektörümüzü de temsilen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğimiz de projemize paydaş olarak katıldı. Birliğimiz, yardımcı ve yazılımcı istihdamı sağlayacak sektörlerden işverenlerin projede kayıtlı gençlerimizle buluşturulmasına aracılık ediyor. Bugüne kadar bankacılık ve finans, telekomünikasyon ve elektronik ticaret başta olmak üzere birçok sektörden Türkiye'nin önde gelen şirketleriyle işbirliğine gidildi. Türkiye'nin en büyük şirketlerinin de aralarında olduğu 237 şirketimiz tarafından açılan 500'den fazla iş ilanına 10 binden fazla gencimiz başvuru yaptı. Özel ve kamu bankaları ile yapılan çevrimiçi işe alım yarışmalarında başarılı olanlar hemen görevlerine başladı. Ülkemizin en çok genç nüfusuna sahip şehri Şanlıurfa'da düzenlenen istihdam garantili eğitim programı da başarıyla sonuçlandı."

Destek paketiyle KOBİ'lerin dijital dönüşümlerinin tamamlanması hedefleniyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, kamunun bilişim altyapısına verdiği önemin en güzel sonuçlarının e-Devlet uygulamasıyla alındığına dikkat çekerek bu altyapıları kuran ve idamesini sağlayan kurumların bilişim personeli ihtiyacının da hızla arttığını ifade etti. Benzer gelişmelere özel sektör

şirketlerinde de şahit olduklarını belirten **Erdoğan**, "Biz de kendimizi bu geleceğe göre hazırlamaya başladık. 'Türkiye Yüzyılı' vizyonumuzun en önemli başlıklarının; bilim, iletişim, dijital, verimlilik olduğunu sizlere hatırlatmak isterim." dedi. **Cumhurbaşkanı Erdoğan**; yatırım, istihdam, üretim, ihracat, cari fazla yoluyla büyümeyi esas alan bir yönetim olarak bu alanların her birindeki gelişmelerden ziyadesiyle memnuniyet ve heyecan duyduklarını belirterek şunları kaydetti, "Küresel gelişme ve büyümenin teknoloji ağırlıklı bir istikamete kayması, bizi dijital dönüşüm ve bilgi teknolojileri alanına daha çok eğilmeye yöneltti. Kurumsal yapılardaki ve iş yapma biçimlerindeki değişimi hızla ülkemize uyarlayacak çalışmalar yürütüyoruz. Hiç şüphesiz bu süreçteki en önemli avantajımız, beşeri sermaye gücümüzün zenginliğidir, yani sizlersiniz." **Erdoğan** şu açıklamaları yaptı: "Hazine Destekli Kefalet Sistemi kapsamında açıkladığımız 200 milyar liralık desteğin 4 milyar liralık kısmını teknoloji destek planı olarak ayırdık. Bu paketle; teknoloji odaklı yatırım, blok zinciri, yapay zekâ, akıllı şehir gibi alanlarda KOBİ ölçeğine sahip teknoloji firmalarımızı destekleyeceğiz. İkinci müjdemiz; bir milyar lira kefalet limitini haiz, dijital dönüşümü destekleme paketiyle KOBİ'lerin dijital dönüşüm süreçlerini tamamlamalarını hedefliyoruz. Bu çerçevede KOBİ'lerimize personel desteği, internet

altyapısı kurulumu ve kiralanmasına ilişkin giderler, donanım desteği ve yazılım lisansı giderleri gibi alanlarda destek vereceğiz. Üçüncü müjdemiz; veri merkezi sektörümüzü geliştirmek uluslararası veri merkezi ve bulut işletmecilerini ülkemize çekmek amacıyla mali teşvikler yanında icraat çalışması da yapıyoruz."

Ar-Ge merkezleri ve TGB'lerdeki bilişim personeline yüzde 100 uzaktan çalışma desteği sağlanacak...

"Dördüncü müjdemiz, Ar-Ge merkezleri ve teknoloji geliştirme bölgelerinde çalışan bilişim personeline yüzde 100 uzaktan çalışma desteği sağlayacağız." açıklamasını yapan **Cumhurbaşkanı Erdoğan**, konuşmasını şöyle tamamladı, "Beşinci müjdemiz; kamuda görev yapan bilişim personelinin sayısında 2023'te çok ciddi oranda artırıma gideceğiz. Altıncı müjdemiz; kamu bankalarımız vasıtasıyla bilişim alanındaki girişimlere özel, 6 ay geri ödemesiz yeni bir girişimci kredisi vereceğiz. Yedinci müjdemiz; imalat ve bilişim sektörlerinde ilave istihdam yapan iş yerlerine verilen aylık 10 bin liraya kadar sigorta prim desteğini de 2023 sonuna kadar uzatacağız."

Ahbap Bilim ve Sanat Kampüsü 23 Nisan'da açılacak...

Ahbap Derneği'nin Ankara Kuzey Yıldızı Vadisi'nde hayata geçireceği Bilim ve Sanat Kampüsü'nün en son teknolojiler kullanılarak hazırlanan zengin deneyim alanlarında her yıl en az 1 milyon çocuğun bilim ve sanatla buluşması hedefleniyor

Dünyadaki sayılı örneklerden bir tanesi olacak şekilde tasarlanan "Ahbap Bilim ve Sanat Kampüsü"nde en yeni teknolojiler sanatla harmanlanarak uzaydan fiziğe, matematikten kimyaya, enerjiden ulaşım, biyolojiden tarıma birçok farklı konuda zenginleştirilmiş deneyim alanları ziyaretçilere açılacak. Çocukların ve gençlerin bilim ve sanata olan ilgisini artırma, geleceğe dair vizyonlarını genişletme amacıyla kurulacak olan "Ahbap Bilim ve Sanat Kampüsü"nün ilk etabının 23 Nisan 2023'te açılması hedefleniyor.

Kampüs her yaştan çocuğa ve gence hitap edecek

Kapsamı açısından Türkiye'de bir benzeri olmayan kampüste aynı anda görme, işitme, dokunma, tat ve koku alma gibi tüm duylara birden hitap eden etkileşimli hibrit deneyim alanları bulunacak. Her yaştan çocuğa ve gence hitap edecek olan kampüste animasyon karakterler, interaktif tiyatro oyunları ve çizgi filmlerle ziyaretçilerin hem eğlenmesi hem de merak duygularının gelişmesi sağlanacak. Ayrıca düzenlenecek olan konferans, atölye ve konser gibi etkinliklerle kampüsün kapsamlı bir kültür merkezi işlevi görmesi de sağlanacak.

Dünyaca tanınan uzmanlar danışma kurulunda

Projenin danışma kurulunda; NASA'da astrofizikçi olarak çalışan **Dr. Umut Yıldız**, Cambridge Üniversitesinden kuantum fizikçi **Prof. Dr. Mete Atatüre**, Boğaziçi Üniversitesinden **Prof. Dr. Burçin Ünlü**, ODTÜ Rektör Yardımcısı **Prof. Dr. Oğuzhan Hasan Çebi** ve **Prof. Dr. Şeyda Ertekin**, Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı **Prof. Dr. Türker Kılıç**, Drexel Üniversitesinden **Prof. Dr. Banu Onaral**, İTÜ'den **Prof. Dr. Cenk Yaltırak** ve sinirbilimci **Dr. Kerem Dünder**'in da aralarında bulunduğu 50'den fazla saygın bilim insanı ve sanatçı bulunuyor.

Bilim ve Sanat Kampüsü hayali GUHEM'de başladı...

Türkiye'nin dört bir yanından ve dünyanın farklı ülkelerinden gelecek çocuklara ve gençlere ev sahipliği yapacak olan "Ahbap Bilim ve Sanat Kampüsü"nde yeni nesil eğitim metotları kullanılarak yılda 1 milyon çocuk ve gencin, eğlenceli ve etkileşimli deneyimler yaşamaları sağlanacak. Ahbap Derneği Kurucusu ve Genel Başkanı **Haluk Levent** konuyla ilgili şu açıklamayı yaptı: "Ahbap olarak yıllardır bağışçılarımız ve gönüllülerimiz sayesinde binlerce insanın hayatına dokunduk, dokunmaya da devam ediyoruz. Bununla birlikte Türkiye'yi gezdikçe çocukların ve gençlerin sağlam bir gelecek kurabilmelerine yönelik projelere ne kadar çok ihtiyaç olduğunu da görüyoruz. Bursa'da kurulmuş GUHEM'i (Gökmen Uzay Havacılık Eğitim Merkezi) ziyaret ettiğimde gerçekten çok etkilendim. Ülkemizin

dört bir yanından çocukların ve gençlerin ziyaret edebileceği çok daha büyük ve geniş kapsamlı modern bir 'Bilim ve Sanat Kampüsü'nü Ankara'da kurma hayali böyle başladı."

Deneyim alanları INFINIA tarafından gerçekleştirilecek

"Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı **Mansur Yavaş**'ın çok hızlı bir şekilde Kuzey Yıldızı Vadisi'nde bize alan tahsis etmesi ve Büyükşehir Belediye Meclisindeki tüm partilerin de oybirliğiyle projeye destek vermesi sonucu ilk adımı atmış olduk." diyen **Levent**, 'Bilim ve Sanat Kampüsü'nün deneyim alanlarının tasarımının ve üretiminin daha önce GUHEM'de başarıyla kurulumları yapılan yerli mühendislik firması INFINIA tarafından gerçekleştirileceğini ifade etti. "Cumhuriyetimizin 100. yılını kutlayacağımız 2023 senesinde, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda kapılarını açacak olan 'Ahbap Bilim ve Sanat Kampüsü'müzü tarihi bir misyon olarak görüyoruz." şeklinde konuşan **Levent**, "Gelecek nesillere bir miras olarak bırakmak istediğimiz kampüsümüzü hayata geçirirken her zaman olduğu gibi bağışçılarımızdan aldığımız güce ve iş dünyamızın desteğine güveniyoruz." dedi. "Ahbap Bilim ve Sanat Kampüsü'nün açılışına destek olmak isteyenler <https://ahbap.org/bagisci-ol> adresini ziyaret edebilirler.

Plan-S, Türkiye'nin ikinci ticari uydusu Connecta T1.2'yi uzaya fırlattı...

Türkiye'nin en hızlı büyüyen uzay firması Plan-S tarafından tamamlanan Connecta T1.2 uydusu, SpaceX Falcon 9 Transporter 6 roketi ile uzaya fırlatıldı. Roketten ayrıldıktan sonra sinyal yaymaya başlayan Connecta T1.2'nin heyecanlı sinyal bekleyişi de tamamlandı. İlk uydusu Connecta T1.1'deki gibi tüm Dünya üzerinde yayımlanan sinyal mesajı, **"İSTİKBAL GÖKLERDEDİR! MUSTAFA KEMAL ATATÜRK"** şeklinde deşifre edildi. Plan-S, 2022 yılı mayıs ayında ilk uydusu olan Connecta T1.1'i fırlatmış ve başarıyla devreye almıştı.

Ağustos 2021'de Ankara Bilkent Cyberpark'ta kurulan ve sadece dokuz ay gibi kısa bir zamanda ilk hedefi olan Connecta T1.1 uydusunu fırlatan Plan-S, ikinci uydusu Connecta T1.2'yi de SpaceX Falcon 9 roketi ile uzaya fırlattı. Uzay yolculuğuna küçük bir ekiple çıkan Plan-S, bugün yetmiş kişilik uzman ekibi ile ikinci uydusunu tamamlayıp uzaya fırlatma başarısını yakaladı. Kendi öz sermayesiyle çalışmalarını sürdüren Plan-S, Connecta T1.2 uydusunun da tüm entegrasyon ve test süreçlerini kendi çatısı altında tamamladı.

İkinci uydusu IoT uygulamaları ve uydu haberleşmesi için tasarlandı

Plan-S, Nesnelerin İnterneti (IoT) uygulamaları ve uydu haberleşmesi için tasarlanan yeni uydusunda bir önceki uydudan edindiği deneyimi geliştirirken "Nesnelerin İnterneti" cihazlarının iletişimine yönelik birçok ek uygulamanın da denenebileceği bir altyapıya sahip olacak. Bu altyapı ile denizcilikten akıllı tarıma, enerjiden lojistiğe birçok sektör için akıllı ve kolay

ulaşılabilen çözümler üretecek olan Plan-S, yakın gelecekte üçüncü uydusunu da fırlatacak.

Uzay geleceğin en önemli sektörü olacak

Connecta T1.2 uydusunun fırlatılmasıyla ilgili konuşan Plan-S Yönetim Kurulu Başkanı **Sami Aslanhan**, "Plan-S ile bu yolculuğa çıkarken birçok konuda ilki deneyimleyeceğimizi biliyorduk. Uydu başta olmak üzere uzay konusunda yatırım yapmanın çok önemli olduğunu ilerleyen zamanlarda daha net göreceğiz. Uzay gelecek yılların en önemli sektörü olacak." dedi.

Üçüncü uydusu 'Yer Gözlem' konusunda çalışmalar yürütecek

"Nesnelerin İnterneti" uydusundan sonra "Yer Gözlem" konusunda çalışmalar yürütecek yeni uydunun çalışmalarının da tamamlanmak üzere olduğunu belirten Plan-S CEO'su **Tugay Güzel** ise "Heyecanımızı paylaşan, gecesini gündüzüne katan, her daim daha iyisini yapmaya çalışan tüm takım arkadaşlarıma teşekkür ederim." dedi. **Güzel**, bu iki uydusu ve sonrasında gelecek uydularla birlikte önlerinde uzun bir uzay yolculuğu olduğunu da sözlerine ekledi.

Uzaya mesaj: İstikbal Göklerdedir!

Roketten ayrıldıktan sonra sinyal yaymaya başlayan Connecta T1.2'nin heyecanlı sinyal bekleyişi de tamamlandı. İlk uydusu Connecta T1.1'deki gibi tüm Dünya üzerinde yayımlanan sinyal mesajı **"İSTİKBAL GÖKLERDEDİR! MUSTAFA KEMAL ATATÜRK"** şeklinde deşifre edildi.

dART çalışmaları hız kesmeden devam ediyor!

Dijital sanatın gelişimine verdiği desteği sürdüren Samsung, kurucusu olduğu “dART Dijital Sanat Platformu” ile bir ilki daha gerçekleştiriyor. dART Platformu Türkiye’nin farklı illerinde eşzamanlı olarak sanat sergisini hayata geçiriyor. Sergi, 12 Ocak - 12 Şubat tarihleri arasında tüm sanatseverlerin ziyaretine açık olacak. 9 eser, 11 ilde seçili Samsung mağazalarının yanı sıra dART Platformu web sitesinde de sanatseverlerle buluşuyor.

Samsung, Türkiye’de dijital sanata ve NFT teknolojilerine ilgi duyan herkese açık dART Platformu (<https://www.samsung.com/tr/dart/>) ile dijital sanatı yaymak için çalışmalarını sürdürüyor. Şirket bu kapsamda, Forum İstanbul AVM’deki Samsung Mağazasında ziyarete açılan ilk dijital

sanat sergisi için bir tanıtım toplantısı düzenledi. Türkiye’nin 11 farklı ilinde, 26 ayrı yerde seçili Samsung mağazalarında eşzamanlı olarak gerçekleştirilecek sergi, 12 Ocak - 12 Şubat tarihleri arasında tüm sanatseverlerin ziyaretine açık olacak. İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir, Adana, Kayseri,

Trabzon, Gaziantep, Muğla (Bodrum), Hatay ve Antalya’da eşzamanlı olarak hayata geçirilen sergide, Türkiye’nin dijital sanat alanında önde gelen isimlerinden eserler yer alıyor. **Barış Kabalak, Berk Kaan Kaya, Berk Kır, Fuat Değirmenci, Hakan Yılmaz, Hilal Özdemir, Uğur Acil ve Yonca Karakaş**’ın toplam 9 eseri, 11 ilde seçili Samsung mağazalarının yanı sıra dART Platformu web sitesinde de sanatseverlerle buluşuyor.

Çalışmanın Türkiye’nin farklı illerine ulaştırılması amaçlanmakta

dART Platformu ile ilk sergilerini hayata geçirmekten mutluluk duyduklarını belirten Samsung

Electronics Türkiye Kurumsal Pazarlama Direktörü **Sibel Hür**, şunları paylaştı: “Samsung olarak dijital sanatın Türkiye’deki gelişimine katkı sunmak amacıyla hayata geçirdiğimiz ‘dART Dijital Sanat Platformu’ndaki çalışmalarımızı hız kesmeden sürdürüyoruz. Türkiye’deki genç sanatçıları ve dijital sanatı desteklemek amacıyla çıktığımız bu yolda, platformumuz çatısı altındaki sergilerle, dijital sanatı Türkiye’nin farklı illerine ulaştırmayı amaçlıyoruz. Bu doğrultuda, dART Uzman Kurulu Üyelerimiz **Devrim Danyal** ve **Hakan Yılmaz**’ın yanı sıra Dijital Sanatlar Küratörümüz **Esra Özkan**’ın katılımlarıyla Türkiye’nin farklı illerinde gerçekleştirilen dijital sanat sergisini 12 Ocak itibarıyla ziyarete açtık. Aynı zamanda, 11 ildeki seçili mağazalarımızda Samsung Frame TV ve Galaxy Tab S8 cihazlarımızla

dijital sanatın sergilenmesi ve oluşturulması için önemli bir rol de üstleniyoruz. Samsung olarak dijital sanatın herkes tarafından deneyimlenmesine öncülük ediyor, son teknoloji cihazlarımız ile bu eserlerin oluşturulmasına imkan sunuyoruz.”

“Teknolojinin bu aşamasında boyutları daha da genişletiyoruz.”

dART Dijital Sanat Platformu Uzman Kurulu Üyesi **Devrim Danyal**, teknolojinin gelişimine dikkat çektiği konuşmasında, “Hayatımızın ekranlara dönmüş olduğu teknolojinin bu aşamasında boyutları daha da genişletiyoruz. Samsung tarafından hayata geçirilen ‘dART Dijital Sanat Platformu’nun Türkiye çapında böylesi geniş kapsamlı bir dijital sanat sergisini sunması büyük önem taşıyor. Ben de dijital sanatın Türkiye’nin farklı illerine yayılmasına katkı sunan bu değerli platformun uzman kurulu üyelerinden biri olmaktan mutluluk duyuyorum.” dedi.

“Dijital sanat deneysel bir sanat alanı olmaktan çıktı.”

Dijital sanatın yeni bir dönemi başlattığını vurgulayan dART Dijital Sanat Platformu Uzman Kurulu Üyesi **Hakan Yılmaz** ise “Dijital sanat deneysel bir sanat alanı olmaktan çıktı. Gördüğünüz gibi artık evlerimize, iş yerlerine ve her yere taşıyor. Samsung öncülüğünde böylesi önemli bir dijital serginin hayata geçirilmesi ise beni ayrıca çok mutlu etti. Bu vesileyle dijital sanatın ülkemizdeki yolculuğuna katkı sunmaktan ve dART Uzman Kurulu üyeleri arasında bulunmaktan büyük memnuniyet duyuyorum” açıklamasını yaptı.

Dijital sanata gönül vermiş herkes bir araya getirilecek...

2022 mayıs ayında hayata geçirilen dART Platformu’nun, sanatseverlerden gördüğü yoğun ilgiyle büyümeye devam ettiğini belirten Dijital

Sanatlar Küratörü **Esra Özkan** ise şunları aktardı: “Platformumuzun giderek büyüyen yapısı ve kapsamıyla, dijital sanatın daha geniş kitlelere yayılması ve gelişmesine katkı sunmaya devam etmekten mutluluk duyuyoruz. Ayrıca platformumuz kapsamında, dART Uzman Kurulu ile Türkiye’nin önde gelen dijital sanatçıların atölye ve stüdyolarına ziyaretler de gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Böylece, sanatçıların nasıl ilham aldıkları, çalışma tekniklerinin ve rutinlerinin dijital sanat ile ilgilenen gençler ile paylaşılmasını hedefliyoruz. YouTube sohbet serileriyle yaşayan ve sürekli güncellenen bir bilgi kaynağı olacak platformumuz, sanatçılar ve mekânları bir araya getirerek eserlerin sergilenmesi için de ortam sunacak. Teknoloji ve sanatı bir araya getiren yenilikçi bir bakış açısıyla genç sanatçıları ve dijital sanata gönül vermiş herkesi bir araya getirmeye, eserlerin sergilenmesi için ortam sunmaya devam edeceğiz.”

dART Talks sohbet serileri başlıyor

Dijital sanatın Türkiye’deki gelişimine katkı sunmak amacıyla hayata geçirilen platform, dijital sanat ve NFT teknolojileri alanında öncü isimlerden **Hakan Yılmaz**, **Devrim Danyal** ve Küratör **Esra Özkan**’dan oluşan uzman kuruluyla yolculuğunu sürdürüyor. Platform kapsamında; üniversite işbirlikleri, akademik ve çevrimiçi eğitimlerle dijital sanatçıların ve dijital sanata gönül vermiş gençlerin desteklenmesinin yanı sıra dijital sanat ve NFT sözlüğüne varan hizmetler sunuluyor. ‘dART Platformu’na sanatseverlerin ilgisi artarak devam ediyor. Yaklaşık 5 milyon ziyaretçinin erişim gösterdiği platformda, 5 buçuk milyonu aşkın gösterim, 5 milyona yakın da video izlenmesi gerçekleştirildi. Platforma son olarak katılan Dijital Sanatlar Küratörü **Esra Özkan**’ın da yeni içeriklerle sanatçılara katkı sunması planlanıyor. Ayrıca önümüzdeki dönem önde gelen dijital sanatçılara yönelik stüdyo ziyaretleri ve dART Talks isimli YouTube sohbet serileri de ziyaretçilere sunulacak.

‘Yeşil Dönüşüm Odaklı Çağrı’ya sürekli başvuru yapılabilir!

Birlikte Başarma Modeline Dayalı Sanayi Yenilik Ağ Mekanizması (SAYEM) kapsamında açılan ‘Yeşil Dönüşüm Odaklı Çağrı’ya sürekli başvuru yapılabilir. Birlikte çalışma ve birlikte başarma modeline dayalı Sanayi Yenilik Ağ Mekanizması (SAYEM) ‘Yeşil Dönüşüm Odaklı Çağrı’ya; özel sektör, üniversite ve kamu işbirliğiyle oluşturulacak olan Ar-Ge ve Yenilik Platformları başvurabilir.

Birlikte çalışma ve birlikte başarma modeline (co-creation) dayalı destek mekanizması olan Sanayi Yenilik Ağ Mekanizması (SAYEM) çağrısına özel sektör, üniversite ve kamu işbirliğiyle oluşturulacak olan Ar-Ge ve Yenilik Platformları başvurabilir. Bu platformlar aracılığıyla Ürünleştirme Yol Haritalarının (ÜYH) oluşturulması ve bu Yol Haritaları çerçevesinde yeşil dönüşümüne yönelik ürün veya ürün grubu geliştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenecek.

Proje başvuruları PRODİS üzerinden 23 Ocak’tan itibaren alınacak

Türkiye ekonomi ve sanayisinin yeşil dönüşümü; kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümenin tesis edilmesinin yanı sıra ülkemizin AB başta olmak üzere üçüncü ülkelere ihracatında, rekabetçiliğinin korunması ve güçlendirilmesi için elzem görülmekte. Bu alanda atılacak adımlar, aynı zamanda ülkemizin küresel

değer zincirlerine entegrasyonunun geliştirilmesi ve uluslararası yatırımlardan alacağı payın artırılması bakımından da önem teşkil ediyor. Yeşil Dönüşüm çağrısıyla Yeşil Mutabakat kapsamında belirlenen hedeflere katkı sağlanması amaçlanıyor. Proje başvuruları TEYDEB Proje Değerlendirme İzleme Sistemi (PRODİS) üzerinden 23 Ocak 2023 tarihi itibarıyla alınmaya başlanacak. TÜBİTAK tarafından ayrıca bir duyuru yapılana kadar çağrılar sürekli başvuruya açık olacak. Başvuru öncesinde çağrı ile ilgilenenlerin sayem.basvuru@tubitak.gov.tr adresine e-posta atarak TÜBİTAK SAYEM sorumlularıyla ön görüşme talep etmesi önerilmekte. Böylece TÜBİTAK tarafından da platformların oluşması ve gelişmesine katkı sağlanması hedefleniyor. Detaylara <https://tubitak.gov.tr/tr/duyuru/birlikte-basarma-modeline-dayali-sanayi-yenilik-ag-mekanizmasi-sayem-kapsaminda-acilan-yesil-donusum-baglantisindan-erisilebilir>.

‘Dijital Devlet Stratejisi’ kamuyu veriden değer üreten bir organizasyona dönüştürmeye odaklanacak...

‘TBD Kamu-BİB’25 ve BİMY’29 Bütünleşik Etkinliği’, ‘Dijital Gelecek ve Ötesi’ temasıyla 17-20 Kasım 2022 tarihleri arasında kamu, üniversite ve özel sektördeki bilişim paydaşlarının katılımıyla Türkiye Bilişim Derneği (TBD) tarafından Antalya’da düzenlendi. Etkinlikte bilişim teknolojileri, yenilikçi çözümler ve süreç yönetimi konuları uzmanlar ve karar vericiler tarafından masaya yatırıldı.

‘TBD Kamu-BİB’25 ve BİMY’29 Bütünleşik Etkinliği’ne; Cumhurbaşkanlığı, bağlı kuruluşlar, bakanlıklar, yerel yönetimler, üniversite, özel sektör, STK temsilcileri, bilim insanları, bilişim profesyonelleri, uzmanlar katılım gösterdi. Etkinliğin

açılışında; KKTC Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı **Prof. Dr. Erhan Arıklı**, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı **Dr. Ali Taha Koç**, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı **Mehmet Fatih Kacır**, BTK Başkanı **Ömer Abdullah Karagözoğlu**, KVKK Başkan Yardımcısı **Dr. Cihan Kanlıgöz**, TBD Başkanı **Rahmi Aktepe**, Bilişim Vadisi Genel Müdürü **Ahmet Serdar İbrahimcioğlu** ve TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı **Kenan Altınsaat** konuşmalarını gerçekleştirdiler. **Rahmi Aktepe**, özlük hakları konusuna dikkat çekerek “Bilişim çalışanlarının özlük hakları bir türlü çözülemedi. TBD olarak bu sorunun çözülmesini talep ediyoruz. Bilişim çalışanlarını koruyup kollamak görevimiz,” dedi. **Dr. Cihan Kanlıgöz**, teknolojik gelişmelerin veriye dayalı dijital endüstrinin gelişmesini sağladığını vurgulayıp

artık veri temelli, veri madenciliği yapan şirketlerin dünyanın en büyük şirketleri olduğunu kaydetti. ‘Küresel Mahremiyet Konferansı’nda, ‘metaverse’ün kişisel verilerin korunması açısından ilk defa küresel olarak değerlendirildiğine dikkat çeken **Kanlıgöz**, veri koruma kültürünün amaçlandığının altını çizdi.

Bugün hepimizin ortak hedefi ‘Bundan sonra ne olacak?’ sorusuna cevap aramak

“Bugün hepimizin ortak hedefi ‘Bundan sonra ne olacak?’ sorusuna cevap aramak,” ifadesini kullanan **Ömer Abdullah Karagözoğlu**, “Ülkelerin bu çağa uyumu ölçülürken sadece internet abone sayısı veya mobil kullanıcılara bakılmıyor. Endüstrinin ne kadar dijitalleştiği, şehirlerin, evlerin, altyapı sistemlerinin ne kadar akıllı olduğu da önemli bir gösterge hâline geldi. Bu anlamda makineler arası iletişim (M2M) abone sayısını da yakından takip ediyoruz.” dedi. **Karagözoğlu**, teknolojik alanda yetişmiş insan kaynağının ülkeler için önemine dikkat çekerek “Dijital becerilerin artmasına yönelik olarak BTK Akademi ülkemizin dört bir yanına teknoloji alanında eğitimler götürüyor ve kayıtlı kullanıcı sayımız 1 milyonu aşmış durumda,” açıklamasını yaptı.

Güçlü olmak için genç kalmaya devam etmeliyiz!

Mehmet Fatih Kacır, en büyük kuvvetimizin gençlik olduğunun altını çizerek “Aslında giderek yaşlandığımızın farkında olmalıyız. Güçlü olmak için genç kalmaya devam etmeliyiz. Öncü şirketler, hep gençler. Paradigma değişimine yönelik çalışmalarımızı sürdürmeliyiz.” değerlendirmesinde bulundu. Yeni nesil otomobillerin ‘akıllı cihazlar’ hâline geldiğini ve Türkiye’nin otomobiline en çok yakışan sektörün bilişim sektörü olduğunu söyleyen **Kacır**, 2023’ün ilk aylarında TOGG’un satışa sunulmuş olacağının bilgisini verdi. **Kacır**, model

fabrikalarla sanayimizin dijital dönüşüm odaklı gelişimini hedeflediklerini belirterek Türkiye’nin sanayide tüm öncü şehirlerine model fabrikalar kurduklarını kaydetti. ‘Ulusal Teknoloji Girişimciliği Stratejisi’nin yayımlandığını hatırlatan **Mehmet Fatih Kacır**, “Bilişim sektörü büyümeye ve pek çok sektörün büyümesini hızlandırmaya devam ediyor. 2018’de yaklaşık 790 milyon dolar olan yazılım ihracatımız 2021 yılında 1.7 milyar dolara yükseldi. Türkiye’nin teknogirişimcilerinin daha alacağı çok yol var!” dedi. **Kacır**, “2030 hedefleriyle 100 bin teknogirişim çıkarmalıyız. Girişim sermayesi fonlarını mutlaka büyütmemiz gerekiyor.” şeklinde konuştu.

Bundan sonraki motto; 'Dijital Türkiye'

Dr. Ali Taha Koç, 'Türkiye Yüzyılı'nın aynı zamanda dijitalin yüzyılı olduğunun altını çizerek yeni nesil teknolojilerin önemli fırsatlar sunduğuna dikkat çekti. **Koç**, bilişim sektörünün en büyük sorununun yurtdışına bağımlılık olduğunu vurgulayarak şunları kaydetti: "Bundan sonraki mottomuz; 'Dijital Türkiye'. Dijital Dönüşüm Ofisi'nin ana gayesi tüm paydaşlarla birlikte çalışarak 'Dijital Türkiye'yi sağlamak. Uluslararası endekslerde dijitalleşme alanındaki seviyemiz her geçen gün artmakta. Önümüzdeki dönemde dijital devlet alanındaki ana öncelik ve aksiyonlarımızı belirlemek amacıyla yeni 'Dijital Devlet Stratejisi'nin hazırlık çalışmalarına da başladık. 'Dijital Devlet Stratejisi'nin odağında kamuyu veriye dayalı ve veriden değer üreten bir organizasyona dönüştürmek yer alacak." 'Kamu Bulut Bilişim Stratejisi'nin çalışmalarına devam ettiklerini hatırlatan **Koç**, "Artık kamunun veri

merkezi yapmasını istemiyoruz. Bulut ile kamu yüzde 50 tasarruf sağlayabilir. Diğer yandan açık kaynak kodlu yazılımların kamuda yaygınlaşmasını hedefliyoruz. Bu konuda bir genelde yayımlayacağız. Kamunun gelecekteki en önemli iki konusu; bulut bilişime ve açık kaynak kodlu sistemlere geçiş olacak." açıklamasını yaptı.

'Dijital Türkiye Endeksi' çalışması tamamlanıyor

Etkinlikte, KKTC Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu ile TBD arasında işbirliği protokolü imzalandı. İmza törenine; KKTC Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı **Erhan Arıklı**, KKTC Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu Başkanı **Kadri Bürüncük** ile TBD Başkanı **Rahmi Aktepe** katıldı. Protokol kapsamında; siber güvenlik, sosyal medyanın doğru ve etik kullanımı, siber zorbalığa karşı farkındalığın artırılmasına yönelik eğitim, bilgilendirme, yarışma ve benzeri çalışmalar yapılması hedefleniyor. **Aktepe**, 'TBD Kamu-BİB'25 ve BİMY'29 Bütünleşik Etkinliği'nde basın mensuplarıyla da bir araya geldi. Basın toplantısına, **Aktepe**'nin yanı sıra TBD 2. Başkanı **M. Ali Yazıcı**, TBD İcra Kurulu Başkanı **Dr. Aydın Kolat** ve TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı **Kenan Altınsaat** katıldı. TBD'nin çalışmaları hakkında bilgi verilen toplantıda 'Teknoloji ve İnsan' başlığında düzenlenen çalıştay ve panellerin önemine vurgu yapıldı. Beyin göçünün tüm yönleriyle irdelenmesi gerektiğinin altı çizilirken TBD'nin insan odaklı teknolojiye yana olduğuna dikkat çekilerek Dijital Dönüşüm Ofisi işbirliğiyle gerçekleştirilen 'Dijital Türkiye Endeksi' çalışmasının 2023 yılında yayımlanacağı açıklandı. Etkinlik kapsamında; 'Dijital Dönüşüm Politika ve Stratejileri, Evren Ötesi ve Siber Güvenlik, Dijital Dönüşüm Teknolojileri, Dijital Ekonomi, Siber Güvenlikte Gelecek Öngörüler'i başlıklı paneller düzenlenirken 'Kamuda BT Bulut Tedarik Yönetimi' ve 'Kamu Veri Alanı' konuları da çalıştaylarda masaya yatırıldı. 'TBD Kamu-BİB'25 ve BİMY'29 Bütünleşik Etkinliği'nde, 'Vizyon 2023 4. Kamu Özel Sektör Buluşması' da gerçekleştirildi.

TBD 39. Ulusal Bilişim Kurultayı; ‘II. Yüzyılda: İnsan, Teknoloji ve Evren Ötesi’ ana temasıyla, Orman Genel Müdürlüğü Ana Konferans Salonu’nda 15-16 Aralık 2022 tarihinde Ankara’da gerçekleştirildi.

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) tarafından düzenlenen TBD 39’uncu Ulusal Bilişim Kurultayı’na; Cumhurbaşkanlığı, bağlı kuruluşlar, Bakanlıklar, özel sektör, yerel yönetimler, akademi, iş dünyası, STK temsilcileri, bilim insanları, bilişim profesyonelleri ve uzmanlarıyla öğrenciler katıldı. Kurultayın açılış konuşmalarını; Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Özgül Özkan Yavuz, KVKK Başkanı Prof. Dr. Faruk Bilir ve TBD Genel Başkanı Rahmi Aktepe gerçekleştirdi. İki gün süren Kurultay boyunca; ‘Evren Ötesi Yolculuğunda Haberleşme Altyapısı, Akıllı Teknolojiler ve Uygulamaları, 12. TBD Genç Bilişimciler Kurultayı, Yenilikçi Teknolojiler Politika ve Stratejileri, Evren Ötesi Yolculuğunda Siber Güvenlik Yaklaşımları, Teknolojide Kadın, İnsan ve Teknoloji, Türkiye’de Engelsiz Bilişim Çalışmaları, Evren Ötesinde Kolonizatör Yerli Şirketler / Girişimciler, Yeşil Mutabakat ve Sanayi 5.0, Dijital Ekonomi, Beyin Göçü ve Yeni Çalışma Düzeni, Bilişim Teknolojileri Eğitiminde STK’lerin Rolü ile Açık Kaynak Yazılım Ekosistemi’ başlıklarındaki oturumlar düzenlendi.

‘Go Türkiye’ 155milyondan fazla ziyaretçisiyle en fazla tıklanma alan internet sayfası

Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı **Özgül Özkan Yavuz** yaptığı konuşmada, 2019’da Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı’nın kurulduğuna dikkat çekerek “Ajansın eli ile Türkiye’yi dünyanın en etkili, en yoğun, veriye ve teknolojiye dayalı tanıtım yapan ülkesi konumuna yükseltmiş durumdayız.” ifadesini kullandı ve tanıtımlarda dijital mecraları yoğun şekilde kullandıklarının altını çizdi. **Yavuz**, şu detayları paylaştı: “Ülkemizin resmi tanıtım platformu olan ‘Go Türkiye’ dijital

platformu 2022 yılında toplam 155 milyondan fazla ziyaretçiyle dünyadaki benzerleri arasında en fazla tıklama alan platform oldu. ‘Go Türkiye’ Instagram hesabı 2.1 milyon takipçi sayısı ile Avustralya ve Dubai’nin ardından dünyada en çok takip edilen 3’üncü destinasyon tanıtım hesabı konumunda. Dijital dönüşümle birlikte turizm sektörü, nesnelerin interneti, konum tabanlı hizmetler, yapay zekâ, artırılmış sanal gerçeklik ve blok zinciri teknolojisi dahil olmak üzere yeni teknolojilerin kullanımıyla çekici, verimli, kapsayıcı sektör olmaktan öte aynı zamanda daha sosyal ve çevresel olarak sürdürülebilir bir sektöre dönüşmeye başladığı bir

dönem içerisindeyiz. Dünyanın en büyük havacılık, uzay ve teknoloji festivali TEKNOFEST’te son 3 yıldır ‘Turizm Teknolojileri Yarışması’ da düzenliyoruz. Çeşitli başlıklarda turizm ve kültür alanlarında yeni teknolojilerin üretilmesini destekliyoruz. Ülkemizde 2018 yılı itibarıyla Gayri Safi Milli Hasılamız içindeki ‘Kültür Endüstrileri’ nin payı yüzde 2,88 ve son 10 yıl içerisinde düzenli olarak bir artış eğilimi göstermekte.”

Bireyler gerçek dünyada olduğu kadar sanal dünyada da kendilerini güvende hissetmeli...

KVKK Başkanı **Prof. Dr. Faruk Bilir**, güncel gelişmeler kapsamında teknoloji ve mahremiyetin birlikte düşünülmesi gerektiğinin altını çizerek “İnsanlığa hizmet eden her yenilik heyecan verici. Yeni teknolojilerin bireyin mahremiyetini göz önünde bulunduran bir anlayışla geliştirilmesi, insana verilen değer bakımından büyük önem taşımakta. Kişisel verilerin korunmasında insan merkezli yaklaşımın esas alınması gerekmekte,” şeklinde konuştu. **Bilir**, “Her geçen gün adını daha fazla duymaya başladığımız metaverse; kelime anlamı olarak ‘evren ötesi’ni ifade ediyor. Bireylerin fiziksel dünyada olduğu gibi sosyal etkileşimlerde bulunabilecekleri üç boyutlu bu sanal dünyanın, içinde bulunduğumuz yüzyılda çeşitli açılardan dönüştürücü bir rol oynaması bekleniyor. Ancak bu yeni sanal ortam inşa edilirken, sürecin başından itibaren ‘metaverse’ün adil, güvenilir ve etik değerler ön planda tutularak şekillendirilmesi önem arz etmekte. Burada önemli olan husus, bireylerin gerçek dünyada olduğu kadar sanal dünyada da kendilerini güvende hissetmelerinin sağlanabilmesi. Bunun yolu da bireylere tanınan hukuki korumanın ‘metaverse’ü de kapsayacak şekilde genişletilmesinden geçmekte. Dolayısıyla kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevcut yasal çerçevenin, esasen metaverse kapsamında da geçerli olduğu unutulmamalı. Bu kapsamda, mevcut düzenlemelerin ‘metaverse’te nasıl uygulanabileceğinin belirlenmesi ve bu düzenlemelerin ‘metaverse’ün niteliğine uygun düşecek şekilde yeniden yorumlanması gerekeceği de göz önünde bulundurulmalı,” değerlendirmesini yaptı.

Bilimden destek alınmadan hiçbir teknolojik girişim başarılı olamaz...

TBD Genel Başkanı **Rahmi Aktepe** konuşmasının başında Türkiye’nin dört bir yanından “Bilişim Kurultayı’na gelen gençlere dikkat çekerek vatandaşların bilişim olanaklarına eşit erişim imkânı ve yararlanma kabiliyeti kazanmasının, kadın ve gençlerin bu alana yönlendirilmesinin TBD’nin hizmet verdiği 3 odaktan biri olduğunu kaydetti. **Aktepe**, TBD’nin diğer odaklarını da bilişim sektörünün üretkenliğinin ve gelişiminin desteklenmesi ile akademik çalışmalar olarak sıraladı. “Bu gönüllü çabalarımızda ülkemizin küresel rekabette daima ileriye gitmesi için gerçek bir tarafsızlık içinde verdiğimiz gönüllü ve fedakârca uğraşların başarıyla yol aldığını görmek en büyük sevincimizdir.” değerlendirmesinde bulunan **Aktepe**, “Bilimden destek alınmadan hiçbir teknolojik girişim başarılı olamaz.” ifadesini kullandı. **Aktepe**, akademik süreçleri ve Ar-Ge çalışmalarını çok önemsediklerinin altını çizerek “Bizim tek arzumuz teknoloji üreten bir Türkiye ve teknoloji ile güvende, refahta, bilimin ışığında yaşayan bir toplumdur.” dedi. Açılışın sonunda TBD’nin ‘Yaşam Boyu Hizmet Ödülü’, **Abdullah Körnes** ve **Ahmet Şefik Öngün’e Rahmi Aktepe** tarafından takdim edildi.

'5. TBD Prof. Dr. Aydın Köksal Bilim Ödülleri'; Harran Üniversitesi, BİTES ve Logo Yazılım'a verildi.

'TBD 39. Ulusal Bilişim Kurultayı'nın sonunda düzenlenen ödül töreninde '5. TBD Prof. Dr. Aydın Köksal Bilim Ödülleri' verildi. Bilişim sektörü için yaptığı çalışmalar ve dahil olduğu projelerle 'Bilgisayar Mühendisliği Akademik Öğretim Ödülü Kategorisi'nde ödül almaya hak kazanan ve 'Bilgisayar Mühendisliği Bilim Ödülü Kategorisi'nde ödüle layık görülen 'Harran Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü' adına ödüller; Bilgisayar Mühendisliği Bölüm Başkanı ve Bilgi Teknolojileri Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü **Doç. Dr. İbrahim Berkan Aydılek'e** verildi. 'Özgün Yerli Yazılım Ödülü Kategorisi'nde ise 'XperVerse-XperExpo' ürünü ile **BİTES Savunma** adına ödülü Genel Müdür **Uğur Coşkun** aldı. "Yazılım Dışsatım Ödülü Kategorisi"nde ise 'Kurumsal Kaynak Planlama Çözümleri' ile 'Logo Yazılım' ödül almaya hak kazandı, ödül Yurt Dışı Satış Müdürü **Cem Gönençen'e** takdim edildi.

'Bilişim Hizmet Ödülleri' kamu ve özel sektör dalında olmak üzere toplam 6 kategoriden oluşuyor.

TBD tarafından 1996 yılından beri her yıl verilen 'Bilişim Hizmet Ödülleri' kamu ve özel sektör dalında olmak üzere toplam 6 kategoriden oluşmakta. 'Kamu Ödülleri' dalında 'Yerli Bilişim Ürünlerine Katkı Veren Kamu Kurumları' kategorisinde; 'Orman Yangılarını Havadan İzleme, Değerlendirme ve Yönetme Platformu Projesi (ORDEP)' ile T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğüne verildi. 'Yenilikçi Teknolojiler Kullanımı ile Kurumsal Süreçlerde Fayda' kategorisinde; 'Depozito Bilgi Sistemi Mobil Uygulaması Projesi' ile T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü ödül aldı. **Eğitim** kategorisinde; 'Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi Denetçi/Başdenetçi Eğitimleri' ile Türk Standardları Enstitüsü aldı. 'Özel sektör' dalında 'Dijital Dönüşüm Teknolojileri

Yatırımcı/Girişimci' kategorisinde; Vonymoney, 'Yeni Nesil Dijital Reklam Uygulaması' projesiyle ödül aldı. 'Dijital Dönüşüm Teknolojileri Yerli Milli Ürün Geliştirme' kategorisinde ödül, 'Temsal Tech Logi Dijital İş Arkadaşımız' projesiyle 'TEMSA Skoda Sabancı Ulaşım Araçları'na verildi. '2022 yılı TBD Bilişim Hizmet Ödülleri Bilişim Medyası' kategorisinde ödülü; 'Bilişim Sektörünün Gelişimine, Toplumda Farkındalık Yaratılmasına Yönelik Yaptığı Çalışmalar ve Verdiği Katkıları'ndan ötürü **BTHABER Şirketler Grubu Başkanı Murat Göçe**'ye verildi. **Göçe** ödülünü, TBD 2. Başkanı **Ali Yazıcı**'dan aldı. **Göçe** ödülü, yarım asırdır teknoloji haberlerini tüm ülkeye fedakârlıklarla aktaran teknoloji medyası adına aldığını kaydetti.

TBD 24. Bilim Kurgu Öykü Yarışması Ödülleri sahiplerini buldu.

TBD 24. Bilim Kurgu Öykü Yarışması Ödülleri; TBD Bilim Kurgu Öykü Yarışmaları Koordinatörü **Özgür Tacer** tarafından verildi. Yetişkin Grup için ödül almaya hak kazanan isimler şöyle açıklandı: 'Meta – Yerli' adlı öyküsüyle **Gökcan Şahin** birinci, 'Zorunlu Hizmet' adlı öyküsüyle **Deniz Yenihayat** ikinci, 'Bitkisel Hayat' adlı öyküsüyle **Oktay Yılmaz** üçüncü oldu. Genç Grup için; 'Eylemsizlik Çarpıntısı' adlı öyküsüyle **Yiğit Yücel** birincilik, 'Unutulanlar' adlı öyküsüyle **İrem Nilsu Cebbar** ikincilik, 'Sudan Sebep' adlı öyküsüyle **Şeyma Serpil Aşçı** ise üçüncülük ödülünü almaya hak kazandı.

(Kaynak:ICT Media)

Yenilikçi fikirler ‘insana odaklı gelecek’ çerçevesinde tartışıldı...

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü ve Türkiye Bilişim Derneğinin (TBD) öncülüğünde iki yılda bir düzenlenen ‘Uluslararası Future-Learning Konferansı’; 9-11 Kasım 2022 tarihinde, ‘Creating A Human-Focused Future / İnsan Odaklı Bir Gelecek Yaratmak’ ana temasıyla dokuzuncu kez kapılarını araştırmacı, eğitimci, kamu ve özel sektör çalışanlarına açtı. Etkinlik bu yıl Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), İstanbul Üniversitesi, TBD ve Atılım Üniversitesi işbirliğiyle ve TÜYAFED’in katkılarıyla Ankara’da Atılım Üniversitesinde hibrit olarak gerçekleştirildi. 11 Kasım tarihindeki ‘Kapanış Oturumu’na MEB Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Petek Aşkar da katıldı.

Atılım Üniversitesinde düzenlenen ‘Uluslararası Future-Learning Konferansı’nın uluslararası nitelikte olması Türkiye ve diğer ülkelerdeki çalışmaların farklılık ve benzerliklerini ortaya çıkarabilme fırsatı da sunuyor. Konferansın; insana odaklı dört alt teması olan ‘Eğitim, Oyunlaştırma, Doğal Afetlerle Mücadelede Yeni Teknolojiler ve İnsan, Yaratıcılık’ ile birçok alandaki araştırmacının disiplinlerarası tartışmasına, işbirliğine ve beyin fırtınasına olanak sağlaması hedeflendi. Bu bağlamda enformatik ve öğrenme alanındaki yeniliklerle yaşam boyu öğrenme

sürecinde en doğru, etkin ve verimli teknoloji, yöntem ve stratejilerin geliştirilebilmesi için yenilikçi fikirlerin insana odaklı gelecek çerçevesinde tartışılması sağlandı.

Akademi ve özel sektör birbirine ne kadar da ihtiyaç duyuyor!

Konferansın 11 Kasım tarihinde düzenlenen ‘Kapanış Oturumu’na; Milli Eğitim Bakan Yardımcısı **Prof. Dr. Petek Aşkar**, Konferansın Eş Başkanları; **Dr. Aydın Kolat** ve **Prof. Sevinç Gülseçen**, Atılım

Üniversitesinden **Doç. Dr. Meltem Eryılmaz**, Arizona State Üniversitesinden **Prof. Gary Grossman**, TÜYAFED Genel Başkanı **Mustafa Çalış** ve Enocta CEO’su **Ahmet Hançer** katıldı. Gerçekleştirilen 8 panel ile birlikte konferansın genel değerlendirmesinin yapıldığı kapanış oturumunda **Prof. Sevinç Gülseçen**, eğitimde sporun ve sporda eğitimin öneminden bahsetti. Akademik açıdan spora yaklaşıldığını belirten **Gülseçen**, bundan sonraki konferanslarda sporun ana konulardan birisi olması gerektiğinin altını çizdi. ‘Eğitim ve Oyunlaştırma’ paneli hakkında bilgi veren **Doç. Dr. Meltem Eryılmaz**, “Öncelikle bu konferans bizim için çok önemli. Daha önce hep İstanbul’da gerçekleştiriliyordu. İlk defa Ankara’da ve Atılım Üniversitesinde düzenledik. ‘Eğitim ve Oyunlaştırma’ panelinde; “Oyun sektörü nereye gidiyor? ve Neden bu yatırımlar yapılıyor?” konuları irdelendi. Yapay zekâ ile oyun yoluyla Alzheimer hastalığının nasıl tedavi edileceğine dair sunum yapıldı. Akademi ve özel sektörün birbirine ne kadar ihtiyaç duyduğu vurgulandı. Eğitimde oyunlaştırmanın eğitimi nasıl daha cazip hâle getirebileceği konuşuldu. Ne kadar çok ortak noktamız olduğunu anladık ve motivasyonun artırılmasında oyunun ne kadar kıymetli olduğunu görmüş olduk.” değerlendirmesinde bulundu.

İnsanı odağına almayan bir dönüşüm olamaz!

TÜYAFED Genel Başkanı **Mustafa Çalış**, eğitim ve ihracatın iki ana temaları olduğuna dikkat çekerek “Tüm Türkiye’den gelen gençler sıkıntılarını bizlerle paylaştı. Etkinliğin en önemli sermayesi; gençlik oldu. 3 gündür ekip olarak buradayız, büyük heyecan duyduk,” dedi. İngilizce olmadan yazılımın da ihracatın da olamayacağını kaydeden **Çalış**, bu nedenle ‘1 Milyon İngilizce Öğreniyor’ projesi başlattıklarını ifade etti. Enocta CEO’su **Ahmet Hançer**, insanı odağına almayan bir dönüşümün

olamayacağını vurgulayıp “Türkiye’de genç işsizlik var. Yetişkin işsizliğinde de üst sıralardayız. Diğer yandan şirketler de yetişmiş insan kaynağı bulamıyor. Ancak yetkin insan kaynağının geliştirilmesiyle bir yere gelebiliriz.” dedi. Her yaşta kendi potansiyelimizi yeniden keşfedebileceğimizi, yeni iş alanlarına girebileyeğimizi dile getiren **Hançer**, “Bu nedenle öğrenme ve teknolojiyi etkin kullanma çok önemli,” şeklinde konuştu. **Dr. Aydın Kolat**, mesleki ve teknik eğitimin önemini altını çizerek ‘Gençlik Paneli’ne katılan gençlerden bahsetti ve onların aktardığı düşünceleri şöyle paylaştı: “Kavramsal bilgiyi deneyimlemek istiyoruz. Sanal laboratuvar yerine gerçek laboratuvar istiyoruz. Çevrimiçi eğitimler yerine ‘Yaparak ve Yaşayarak’ öğrenmek istiyoruz. Bilimsel araştırma süreçlerine dayalı bilimsel çalışmalar yapmak istiyoruz.” Oturuma çevrimiçi olarak katılan **Prof. Gary Grossman**, geleceğe odaklanırken geçmişe de bakmak gerektiğinin altını çizerek geçmişten ders çıkarmanın önemini dile getirdi. Şu anda elimizde bilgi, bilim ve teknoloji olduğunu belirten **Grossman**, sorunun küresel sürdürülebilirlik krizi olduğunu da vurguladı.

MEB’den ‘Çevre Dostu 1000 Okul Projesi’

Milli Eğitim Bakan Yardımcısı **Prof. Dr. Petek Aşkar**, iklim değişikliğinin, geleceğin en önemli konusu fırsat eşitliği ile birlikte odaklanılacak bir konu başlığı olduğunu kaydederek MEB’in de çalışmalarında bundan ayrı kalamayacağını ifade etti ve ‘Çevre Dostu 1000 Okul Projesi’ başlattıklarını kaydetti. Hedefin; tüm okullarda dönüşümün sağlanması olduğunu belirten, çocuklarda farkındalık oluşturmak için büyük çaba harcadıklarını dile getiren **Aşkar**, “Temel eğitimde öğretmenlere de çok ilgi gösteriliyor. ÖBA’yı devreye aldık. Burada öğretmenler ‘İklim Değişikliği’ dersi alıyor. Sıfır Atık kütüphaneler

Yaklaşan TBD Etkinlikleri

yapıyoruz. Diğer yandan çocuklarımızın eğitimden kopmaması için önlemler almaya çalışıyoruz. ‘Biz bu çocukları neden kaybediyoruz?’ sorusunu gündeme getiriyoruz ve yapay zekâ ile inanılmaz analizler yapılıyor. Mevsimlik tarım işçilerinin çocuklarıyla da irtibatımız,” açıklamasında bulundu. **Bakan Yardımcısı Aşkar**, uzaktan eğitime dikkat çekerek EBA’nın yenilenmesi üzerine çalışmalar yaptıklarını dile getirdi ve yüz yüze eğitimle birlikte harmanlanmış eğitimin önemi üzerinde durdu. **Aşkar**, meslek liseleriyle ilgili alınan yolu anlatarak “Meslek liseleri sanayi ile ya da kendi alanlarıyla ilgili müfredat oluşturuyor” dedi. **Prof. Dr. Petek Aşkar**, şu noktaları da vurguladı: “Yetişkinler için Özel Eğitim Merkezleri kuruldu. ‘Hayat Boyu Öğrenme’ çerçevesinde Halk Eğitim Merkezleri çok yaygın. 1 milyona yakın Halk Eğitim Merkezi var.”

‘Gelecekteki öğrenme’nin yurtdışındaki uygulamaları da paylaşıldı

Dr. Aydın Kolat, ‘Uluslararası Future-Learning Konferansı’nı ilk kez 2004 yılında İstanbul Üniversitesinde düzenlendiğini hatırlatarak “Sadece

uzaktan eğitimi tartışmayalım, geleceğin eğitimi, yeni teknolojileri tartışalım; farklı üniversitelerde, yerleşkelerde bunları düzenleyelim istedik,” dedi. Üniversitede öğrencilerin ilgisini çekecek konular da belirlemek istediklerine dikkat çeken **Kolat**, Atılım Üniversitesindeki öğrencilerin katılımından duyduğu memnuniyeti dile getirdi. TÜYAFED’in de devreye girdiğini aktaran **Kolat**, “MEB’ten rica ettik; TEKNOFEST’te ödül kazanmış öğrencileri davet ettik. Katılımcı gençlere bu başarılı öğrencilerin deneyimlerini aktarmalarının motive edici olabileceğini, umut aşılayabileceğini düşündük. Çok güzel deneyim paylaşımlarına şahit olduk.” dedi. Yaratıcılık konusunu özellikle 10 Kasım tarihine denk getirdiklerini ifade eden **Kolat**, “Atatürk’ün eğitimde yaratıcılığını ve eğitimde yaratıcılığı tartıştık.” dedi. **Prof. Dr. Petek Aşkar**’ın katılımın da çok değerli olduğunu aktaran **Kolat**, “Karşılıklı olarak yaptığımız çalışmalar hakkında birbirimizi bilgilendirdik.” dedi. **Dr. Aydın Kolat**, yurtdışından ve yurtdışından yapılan akademik sunumların önemine dikkat çekip “Gelecekteki öğrenmenin yurtdışındaki uygulamalarını da katılımcılar tanımış oldu.” değerlendirmesinde bulundu.

5. DİJİTAL DÖNÜŞÜM TEKNOLOJİLERİ ve STANDARTLARI ZİRVESİ
9 ŞUBAT 2023
10:00 - 16:15
TSE Konferans Salonu
www.tbd.org.tr

3. Kişisel Verileri Koruma Zirvesi
09:30 - 17:00
14 EYLÜL 2023
KVKK / ANKARA

7. ULUSLARARASI BİLİŞİM HUKUKU KURULTAYI
UBHK
12 - 13 EKİM 2023 - İZMİR
www.ubhk.org.tr

KAMU BİB'26 BİMY'30 BÜTÜNLEŞİK ETKİNLİĞİ
2-5 KASIM 2023
ANTALYA

6. SİBER GÜVENLİK EKOSİSTEMİNİN GELİŞTİRİLMESİ ZİRVESİ
14-15 Mart 2023
BTİK Ana Konferans Salonu Ankara
www.tbd.org.tr | www.siberguvenlikzirvesi.org.tr

40. ULUSAL BİLİŞİM KURULTAYI
BTİK Ana Konferans Salonu
21-22 Aralık 2023
www.bilisim.org.tr

TBD SİBER GÜVENLİK FARKINDALIK EĞİTİMLERİ

‘5G Yol Haritası’ kamuoyu ile paylaşılacak

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı himayesinde, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ve TÜBİTAK Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü'nün (TÜSSİDE) desteğiyle Türk Telekom, Nokia ve Arçelik iş birliğiyle oluşturulan ‘Üretim Teknolojileri Girişim Hızlandırma Programı 5G@EndTech Demo Day’ etkinliği, 20 Ocak tarihinde Arçelik Çayırova kampüsünde gerçekleştirildi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı **Mustafa Varank**’ın katılımıyla gerçekleştirilen etkinliğe; Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı **Ahmet Burak Dağlıoğlu**, KOSGEB Başkanı **Hasan Basri Kurt**, Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı **Fatih Kemal Ebiçlioğlu**, Türk Telekom Teknoloji Genel Müdür Yardımcısı **Yusuf Kırac**, Nokia Türkiye Ülke Müdürü **Erensoy Bilgin**, Arçelik Strateji ve Dijitalleşmeden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı **Utku Barış Pazar**, Arçelik Üretim ve Teknolojiden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı **Nihat Bayız**, TÜBİTAK TÜSSİDE Müdürü **İsmail Doğan**, Tuzla Belediye Başkanı **Şadi Yazıcı**, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Milli Teknoloji Genel Müdürü **Zekeriya Çoştur**, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İstanbul İl Müdürü **Abdurrahman Aydın**, İstanbul Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri **Erkam Tüzgen**, Türkiye Açık Kaynak Platformu Direktörü **Sertaç Yerlikaya** ve çok sayıda şirket temsilcisi katıldı.

5G ve ötesi teknolojiler, küresel rekabet gücünde önemli bir role sahip

Bakan Varank, ‘5G@EndTech’ kapsamında desteklenen teknoloji şirketlerinin (IQVizyon, robolaunch Cloud Robotics Platform, Meshine sürü teknolojileri, NaraXR, Link Robotics, BİB, Selvi Technology, SADELABS, beeNEO, Yongatek Mikroelektronik, Talisa Mühendislik, LNL Teknoloji, VSight) 5G teknolojileriyle geliştirdikleri çözümleri inceleyerek yetkililerden bilgi aldı. **Varank** etkinlikte yaptığı konuşmada, “Bu programın 5G teknolojisini kullanarak son kullanıcıya dönük nihai ürünler çıkarabilmemiz açısından vizyoner bir proje olduğunun altını özellikle çizmek istiyorum” ifadesini kullandı. Şu an için daha yüksek veri hızlarını, daha gelişmiş ağ kapasitelerini ve daha düşük gecikme sürelerini mümkün kılan en son teknolojinin 5G olduğunu vurgulayan **Varank**, “Bu manada

önümüzdeki yıllarda 5G ve ötesi teknolojiler, küresel rekabet gücünde ve refah düzeyinin belirlenmesinde önemli bir role sahip olacak. Ses, veri ve görüntü iletimini ileri bir boyuta taşıyarak nesnelerin interneti, yapay zekâ, artırılmış gerçeklik, robotik ve üretim teknolojileri gibi pek çok alanda yenilikleri bu sayede görmüş olacağız” değerlendirmesinde bulundu.

5G, 2035 yılı sonuna kadar küresel pazarda 3,8 trilyon dolar ekonomik değer oluşturacak

Otonom araç teknolojilerinin hayatımızda daha çok yer aldığını dile getiren **Varank**, 5G sayesinde minimum veri ve zaman kaybıyla araç-araç ve araç-altyapı iletişiminin sorunsuz bir şekilde sağlanabildiğini belirterek “2026 yılına kadar 3,5

milyar cihaz, hatta belki de daha da fazlası 5G’ye bağlanacak. Önümüzdeki dönemde her alanda olmazsa olmaz bir teknolojiden bahsediyoruz. Oluşturacağı ekonomik değere baktığımızda da çok büyük rakamlar söz konusu. 5G’nin 2035 yılı sonuna kadar küresel pazarda 3,8 trilyon dolar ekonomik değer ve 25 milyona yakın istihdam oluşturması bekleniyor. İmalat sektöründe geliştirilecek uygulamalar ise ortaya çıkacak bu değer için önemli bir kısmını oluşturacak. Bu manada biz de 5G teknolojisinde öncü ülkelerden bir tanesi olabilmek için hummalı çalışmalar yürütüyoruz” şeklinde konuştu. Artık yaşanan dönüşümleri uzaktan izleyen bir Türkiye’nin olmadığını kaydeden **Varank**, “5G ve ötesi teknolojilerle bağlantılı yaşam noktasında biz yol haritamızı hazırladık. Biz bu yol haritasıyla 5G ve ötesi iletişim teknolojilerinin getireceği fırsatları

değerlendirdik. Ekosistem geliştirme, mevzuat ve standartlar, teknolojik olgunluk, dikey sektörler boyutlarında stratejilerimizi şu anda belirledik. Yol haritamızı yakın bir zamanda kamuoyuyla paylaşacağız” dedi.

Yazılımlar başarıyla tamamlandı

Varank, uygulama noktasında da, çok daha önce projeleri başlattıklarını aktararak “KOBİ’lerin, sanayinin ve üniversitelerin içerisinde olduğu, TÜBİTAK tarafından desteklenen uçtan uca yerli ve milli 5G haberleşme şebekesi projesiyle 5G altyapısının yerli ve milli olarak geliştirilmesine yönelik önemli mesafeler katettik. Geline aşamada, 7, 13 Ghz’lık radyolink sistemini, tamamen yerli ve milli 5G çekirdek şebeke yazılımını, 5G cihazları çekirdek şebekeye erişimlerini sağlayacak radyo erişim şebekesi yazılımını başarıyla tamamladık. 5G baz istasyonları için radyo frekans bileşenlerin, antenlerin ve vericilerin tasarımı tamamlandı ve bu manada şu anda saha testlerine geçildi. Ülkemizde 5G altyapısının kurulmaya başlamasıyla birlikte bu projenin çıktılarını da sahada aktif olarak kullanmaya

başlayacağız” dedi. Bu programda paydaşlardan birinin Nokia olduğunu ve kendilerini rakip olarak görmediklerini belirten **Varank**, “Nokia ve başka şirketlerle de görüşmelerimizi sürdürüyoruz. Verdiğimiz 5G’ye dönük desteklerin somut çıktılarını sahada uygulayarak bir manada güvenlik sorunlarını aşacağız ve daha güvenli bir 5G ağı elde etmiş olacağız. Aynı zamanda da küresel piyasaya ürünler üreteceğiz. Bu desteğin önemli olduğunu düşünüyorum. Bundan sonra da Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızla birlikte desteğimizi devam ettireceğiz” açıklamasını yaptı.

Teknoparklarda 5G alanında proje yürüten aktif firma sayısı: 91

Özellikle 5G altyapısının üretimde kullanılmasıyla ilgili sektörden gelen taleplerin farkında olduklarını anlatan **Varank**, şunları kaydetti: “Böyle bir test altyapısı oluşturulmasaydı biz bu projeyi uygulayamazdık. Bu manada sanayi sektörüyle, temsilcileriyle, Arçelik’le görüşmelerimizi yapıyoruz. Bunun kullanım ve uygulama alanlarıyla ilgili de Bakanlık olarak elimizden ne destek gelirse

bunu vermeye devam edeceğiz. Diğer taraftan şu anda teknoparklarda 5G alanında proje yürüten aktif firma sayısının 91 olduğunu görüyoruz. KOSGEB destek programları kapsamında 5G teknolojisiyle ilişkili 393 işletmeye şimdiye kadar 8 milyon liraya yakın destek ödemesi yaptık. TÜBİTAK burs ve destek programları kapsamında 5G alanında 91 projeye 550 milyon lira, sanayiye yönelik destek programları kapsamında ise 68 projeye 470 milyon lira destek verdik.” **Varank**, ‘5G@EndTech’ programının 5G alanında faaliyet gösteren teknoloji tabanlı yerli girişimlerin üretimde geliştirdikleri uygulamaları desteklemek amacıyla kamu-özel sektör iş birliğiyle tasarlandığını ifade etti. Bakanlık olarak bu projenin içerisinde yer almaktan büyük bir mutluluk duyduklarını dile getiren **Varank**, “Programın lansmanı haziran ayında yine burada gerçekleşmişti. Başvurular sonrasında 13 girişim bu programdan faydalanmaya hak kazandı. Bu girişimler programın koçlarıyla yüz yüze görüşme imkânına sahip oldular, farklı mentorluk destekleri aldılar. Uygulama geliştirme çalışmaları burada yapıldı. Bilgilendirme seminerleri gerçekleştirildi. Dünyanın en büyük girişimcilik etkinliklerinden Slush’a, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi’nin destekleriyle bu firmalarımızdan bazıları katılım sağladı. 4 girişim KOSGEB’den de yaklaşık 1,5 milyon lira destek aldı” şeklinde konuştu.

Türk girişimciler destekleniyor

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı **Ahmet Burak Dağlıoğlu** da “Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi olarak hem uluslararası şirketlerin 5G’ye yönelik uygulamaların teknolojilerini yerelleştirmelerini destekliyoruz hem de Türk girişimcilerini bu teknolojileri üretmesine, yerelleştirmesine, dünya ölçeğinde rekabet edebilir ürünler ve hizmetler ortaya koymasına katkı sağlıyoruz. Buradaki girişimlerimizin özellikle uluslararası girişimcilik platformlarında temsil etmesini sağladık, sağlamaya da devam edeceğiz” açıklamasını yaptı. Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı **Fatih Kemal Ebiçlioğlu** ise 5G’de iş birliğinin önem taşıdığını belirterek, ‘5G@EndTech’ gibi platformların desteklenmesini kıymetli gördüklerini dile getirdi.

‘BTK Akademi’ bir milyonun üzerinde kullanıcıya erişti

14-15 Aralık'ta düzenlenen ‘BTK Kariyer Zirvesi’nde; telekomünikasyon, savunma sanayi ve e-Ticaret sektörünün lider ve uzman isimleri, tecrübe ve bilgi birikimlerini paylaştı. Zirvenin açılışını, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Bakan Yardımcısı Dr. Ömer Fatih Sayan yaparken ikinci günde Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu gençlerle bir araya geldi.

Dr. Ömer Fatih Sayan, Zirvenin ilk günü, “Çok sayıda gencimize kodlama, programlama, yazılım konularında hem merkez kampüsümüzde yüz yüze hem de buradaki eğitimlere ulaşamayanlar için çevrim içi olarak sunduğumuz ücretsiz eğitimlerle ‘BTK Akademi’ bizim gurur kaynağımız” şeklinde konuşmasına başladı. Sayan, “Bugün 2017 yılında öncülük ederek büyük bir heyecan ve hevesle kurduğumuz ve tüm sektör paydaşlarıyla interaktif bir şekilde bilgi ve deneyim paylaşımı yapılması yönünde önemli faaliyetler yürüten ‘BTK Akademi’nin bir milyonun üzerinde kullanıcıya erişmesinin de gururunu yaşıyoruz” dedi. Yapay zekâ hakkında; yazılım genel olarak çok heyecan verici ve katma değeri yüksek bir alan olsa da özellikle yapay zekâ yazılımının son günlerde oldukça popüler ve merak uyandıran bir konu olduğuna dikkat çeken Sayan, konuyla ilgili güncel örnekler paylaştı. Siber güvenliğin her türlü ticari faaliyette önemli rol oynadığının ve e-Ticaret sektörü için apayrı bir önem taşıdığının altını çizen Sayan, “Özellikle mali

dolandırıcılık, ortalama (phishing), bot saldırıları gibi güvenlik tehditlerine karşı, e-Ticaret firmalarının önlemleri kadar biz kullanıcıların da uyanık ve bilinçli olması çok önemli; özellikle e-Ticaret sürecinde kişisel bilgilerimizi paylaşma noktasında sorgulayıcı davranmamız gerekiyor” dedi.

“Denemekten, yanılmaktan ve hata yapmaktan asla korkmayın!”

Gelecek nesillerin temel konusu; teknoloji ve yenilikçilik

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Ömer Abdullah Karagözoğlu da, gençlere BTK Akademisinin faaliyetlerini anlattı. Karagözoğlu, “Hedeflerimize ulaşmakta en önemli noktalardan biri de yerli ve milli olmaktır. Ancak bu şekilde her türlü şeyi kendi imkânlarımızla üretebilir ve bağımsızlığımızın devamını sağlarız. Bu sebeple gençlere de yerli ve milli üretim bilinci ile hareket etmeleri çağrısında bulunuyorum” şeklinde seslendi. Emniyet ihlalleri, kişisel hak ve özgürlüklerin ihlali, gizlilik sorunları gibi pek çok konuyla mücadelede devam ettiklerinin bilgisini veren Karagözoğlu, “Kurumumuz tarafından 2011 yılında başlatılan ‘Güvenli İnternet Hizmeti’ ile çocukların, gençlerin ve ailelerin internet dünyasındaki pek çok zararlı içerikten korunmasını hedefleyen bir kamu hizmetini de vatandaşlarımızın kullanımına sunduk. Tamamen ücretsiz olarak sunulan bu hizmet sayesinde hem gençlerimizi internetin zararlarından koruyor hem de ailelerimize rahat bir nefes aldırıyoruz” açıklamasını yaptı. Karagözoğlu, gençlere şu tavsiyelede bulundu: “Kariyer yolculuğunuzda rutine bağlanmaktan kaçının. Sürekli olarak sınırlarınızı aşmayı denemek ve bu deneyimlerden korkmamak sizlere istediğiniz ve hayal ettiğiniz kapıları açacaktır. Bu yolda denemekten, yanılmaktan ve hata yapmaktan asla korkmayın. Başarıya giden yolda da engellere takılıp asla heyecanınızı yitirmeyin.” Açılış konuşmalarının ardından BTK Akademi tarafından belirlenen kategorilerde hak sahiplerine ödülleri verildi.

‘BTK Kariyer Zirvesi’ ikinci gününde Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu’nu ağırladı. Karaismailoğlu, konuşmasında “700 bin çalışma arkadaşımız var” ifadesini kullanarak şunları kaydetti: “Türkiye’nin her bölgesinde ülkemizin ulaşım ve iletişim alanında ayakta kalması için yoğun bir çaba gösteriyorlar. Ben de çalışma arkadaşlarımızın bir ağabeyi, bir sözcüsü olarak buradayım. Başarı ekip işidir.” Karaismailoğlu, Bakanlık olarak insan, yük ve veri taşıdıklarını ve bunları en hızlı, güvenli ve konforlu şekilde vatandaşa ulaştırmak için yoğun çaba gösterdiklerini dile getirdi. Gelecek nesillerin artık altyapı, yol gibi şeyleri düşünmeyeceğinin altını çizen Karaismailoğlu, bunun yerine teknoloji ve inovasyon alanında neler yapılabileceğini tartışacaklarını ve bu yönde üretime etki edeceklerini ifade etti. En kıymetli ihracatın kilogramı olmayan ihracat olduğunun altını çizen Bakan Karaismailoğlu, “Bu da proje, mühendislik, yazılım, müşavirlik ve danışmanlıktır. O yüzden biz ve sizler, bu sektörlerde daha çok çalışacaksınız. Artık Türkiye bütün dünyaya mühendislik ve yazılım ihraç ediyor. Bunlar da bizim ihracat rakamlarımıza pozitif etki ediyor. BTK Akademi’deki öğrenci sayısı 1 milyonu geçti. Bu, çok büyük bir başarıdır. Burada kazanacağınız bilgi birikim ve deneyimlerle hem kendinizin hem ülkemizin gelişmesi yönünde önemli katkılar sağlayacaksınız. Bilişim, haberleşme hayatımızın önemli bir parçası. ‘Siber Vatan’ dediğimiz siber güvenlik bizim en önemli hususlarımızdan birisi. O yüzden siber güvenlik konusunda pek çok uzman arkadaşımız BTK’da görev alıyor. Uzman arkadaşlarımız siber vatanımızı 7/24 Mavi Vatan ve Ana Vatan gibi korumaya çalışıyor” şeklinde konuştu.

Yatırımlar; mobilite, lojistik ve dijitalleşme odağında gerçekleştiriliyor

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, 23 Aralık tarihinde, 'Sürdürülebilir ve Akıllı Hareketlilik Stratejisi ve Eylem Planı' tanıtım toplantısına katıldı. Karaismailoğlu, "Yatırımlarımızı; bütünsel kalkınma ve 'Ulaştırma 2053' vizyonu çerçevesinde mobilite, lojistik ve dijitalleşme odağında gerçekleştiriyoruz" dedi.

'Sürdürülebilir ve Akıllı Hareketlilik Stratejisi ve Eylem Planı' tanıtım toplantısında konuşan **Adil Karaismailoğlu**, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı olarak yatırımlarla Türkiye'nin, 'küresel lojistik bir süper güç olma' ve 'dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girme' hedefini hatırlattı. **Karaismailoğlu**, şunları kaydetti: "Türkiye'nin dört bir köşesinde 5 bine yakın şantiyede ve hizmet noktamızda 700 bine yaklaşan mesai arkadaşımızla alın teri döktüğümüz yatırımlarımızı, bütünsel kalkınma ve 'Ulaştırma 2053' vizyonu çerçevesinde mobilite, lojistik ve dijitalleşme odağında

gerçekleştiriyoruz. Geleceği bugünden tasarlarlarken teknolojiye gelişmeleri, küresel eğilimleri dikkate alıyor, dünyadaki gelişmeleri yakından takip ediyoruz. Bu kapsamda 'Sürdürülebilir ve Akıllı Hareketlilik Stratejisi ve Eylem Planı' çalışması ve bu çalışmanın çıktısı olan 'Hareketlilik Merkezi Tasarım Rehberi', 'Sürdürülebilir, Akıllı Hareketlilik İndeksi' ile ilgili diğer çalışmalar, bu vizyonun bir ürünüdür. Ulaşımın dışsal etkilerini asgari düzeye indirmek, bugün ulaşım alanındaki karar alıcıların temel ve ortak gayesidir."

Karbonsuzlaşma, elektrifikasyon, emniyet, dijitalleşme ve erişilebilirlik kavramları öne çıkmakta

Bu gayeye ulaşmak üzere ulaşımındaki odak alanlarına baktıklarında 'karbonsuzlaşma, elektrifikasyon, emniyet, dijitalleşme ve erişilebilirlik' kavramlarının öne çıktığına dikkat çeken **Karaismailoğlu**, Avrupa Komisyonu'nun Aralık 2019'da Avrupa Yeşil Mutabakatı'nı duyurduğunu anımsattı. **Karaismailoğlu**, "Bu mutabakat temel olarak; 2030'a kadar Avrupa kıtasında ulaşım odaklı karbon salınımını yüzde 50 azaltmayı, 2050 yılına gelindiğinde ise sıfır karbon salınımı hedefine ulaşmayı amaçlamakta. Türkiye olarak, küresel ekonomideki güç dengelerini etkileyecek bu ve benzeri uygulamaları her zaman yakından takip etmekteyiz. Bu nedenle 'Sürdürülebilir ve Akıllı Hareketlilik Stratejisi ve Eylem Planı'mızda; sürdürülebilir ve akıllı taşımacılığın, yeşil denizcilik ve yeşil liman uygulamalarının, demiryolu taşımacılığının geliştirilmesi ile yakıt tüketiminin ve emisyonların azaltılması ve mikro hareketlilik araçlarının kullanımının yaygınlaştırılması hedeflerine yer verdik. Ayrıca ülkemizin Paris Antlaşması'na taraf olması ile birlikte '2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi' ve 'Yeşil Kalkınması Politikası' doğrultusunda kısa, orta ve uzun vadeli stratejik hedef ve eylemlerin belirlenmesi için de çalışmalara başlandı. Bunun yanı sıra 2053 yılı için hedeflediğimiz sıfır emisyon doğrultusunda ulaşım odaklı sera gazı emisyonlarını sıfıra indirmeye yönelik somut adımlar da atıyoruz" şeklinde konuştu.

Yeni nesil demiryolu ve kent içi raylı sistem taşımacılığı devreye alındı

Adil Karaismailoğlu, "Türkiye olarak tayin ettiğimiz bu yeşil dönüşüm vizyonumuzda demiryollarının yeri oldukça önemli" ifadesini kullanarak ulusal düzeyde yapılan demiryolu yatırımlarının, önemli karayolu, havayolu ve haberleşme projelerinin bütünsel kalkınmaya

ve ulaşımında sürdürülebilirliğe önemli katkılar sağladığını söyledi. **Karaismailoğlu**, "2003 yılından bugüne demiryoluna 346,6 milyar liralık yatırım yapıldı. Kent içi ulaşımında raylı sistem yatırımlarına da devam edildi. Yeni nesil demiryolu ve kent içi raylı sistem taşımacılığı devreye alındı. Mevcut demiryolu ağlarımızın tamamı yenilendi. Ülkemizi Hızlı Tren işletmeciliği ile tanıştırdık. 1460 kilometre Hızlı Tren hattı inşa ettik. Demiryolu ağıımızı 13 bin 150 kilometreye çıkardık. Bakanlık olarak kent içi ulaşımında 320 kilometre raylı sistem projesini hayata geçirdik. Bakanlığımızca yapımı devam eden 13 projede de toplam 177 kilometre uzunluğunda raylı sistem hattı inşaatı devam etmekte" açıklamasını yaptı.

Çevreci sürdürülebilir projeler gündemde

Şehir içi raylı sistemlerle birlikte demiryoluna 27 milyar dolarlık yatırım yaptıklarını belirten **Karaismailoğlu**, gerçekleştirilen projelerin sadece bir kent içi ulaşım projesi olmayıp aynı zamanda içinde rekreasyon ve yürüme alanlarının yer aldığı çevreci sürdürülebilir projeler olduğunu belirtti. Demiryollarında özellikle demiryolu araçlarıyla ilgili de yerli ve milli olarak çalışmalar gerçekleştirdiklerini söyleyen **Karaismailoğlu**, hızı saatte 160 kilometre olacak şekilde ilk milli ve yerli elektrikli tren üretimini yapacak çalışmaları tamamladıklarını dile getirdi. Testlerde 10 bin kilometreyi geçtiklerini ifade eden **Karaismailoğlu**, yakın zamanda sertifikasını aldıktan sonra seri üretime başlayacaklarını açıkladı.

Geleceğin şehirlerinde mikromobilité araçlarını çok yaygın olarak göreceğiz

Karaismailoğlu, kentsel ortamdaki fosil yakıtlı araçların aşamalı olarak kaldırılması için çalışmaları sürdürdüklerini kaydederek açıklamasına şöyle devam etti: "Petrole bağımlılığın ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasına katkı sağlayacak elektrikli araçlar için uygun şarj

altyapısının geliştirilmesi amacıyla 'Elektrikli Araç Şarj İstasyonlarının Yer Seçiminin Belirlenmesi ve Simülasyon Programının Oluşturulması Projesi'nin hayata geçirilmesini planlıyoruz. Ülkemizde mikromobilité araçlarının kullanımı gün geçtikçe artmakta. Ulaşımda yaşanan gelişme ve değişimlerle bu araçların kullanım alanları da genişledi. Örneğin kargo taşımacılığında Bakanlık olarak önemli bir adım attık. PTT, teslimatlarını e-skuter araçları ile yapmaya başladı. Bu araçlar hem çevre dostu hem de düşük işletme maliyet özelliğine sahip, diğer fosil yakıtlı araçlara kıyasla 7-8 kat daha düşük oluyor. Bu bilinçle araç sayısını sürekli artırarak PTT'de kullanılan e-skuter sayısı Ağustos 2022 itibarıyla 500 iken Aralık 2022'de 700'e ulaştı. Dünya çapında mevcut durumda paylaşımlı 4.6 milyon e-skuter sayısının 2024'e kadar 6 katına çıkacağı öngörülüyor. Tahminler, geleceğin şehirlerinde mikromobilité araçlarının birden fazla kullanım alanında çok yaygın olarak göreceğimizi destekler nitelikte."

Eylem planı çalışması yakın bir zamanda paydaşlara sunulacak

'Sürdürülebilir ve Akıllı Hareketlilik Stratejisi ve Eylem Planı'nın Bakanlığın; mobilite, lojistik,

dijitalleşme vizyonu odağında, yönetilebilirlikten emniyet ve güvenliğe, teknolojiye, finansal yönetime, çevresel sürdürülebilirlikten erişilebilirliğe kadar geniş bir bakış açısıyla ele alındığının altını çizen **Karaismailoğlu**, eylem planı hakkında şu bilgileri paylaştı: "Bu kapsamda, ulusal ve kent içi düzeyde tüm ulaşım türlerini kapsayacak şekilde bakanlığımızın hareketlilik alanında gelecek yol haritası, temel odak alanları belirlendi. Bu doğrultuda bireylerin, mal ve hizmetlerin sürdürülebilir, çevreci, bütünsel hareketliliğini sağlamak üzere strateji ve politikaların geliştirilmesi ve bu politikalarla ilişkin eylemlerin hayata geçirilmesi planlanmakta. Ayrıca eylem planı çalışması yakın bir zamanda ilgili paydaşlarımızla paylaşılacak. Yıldız Teknik Üniversitesi iş birliğiyle gerçekleştirdiğimiz çalışma kapsamında ayrıca 'Sürdürülebilir, Akıllı Hareketlilik İndeksi' (SAHI) geliştirildi. Bu indeks ile kentlerin hareketlilik kapsamında iyileştirmeye açık alanlarını belirleyerek kent içi yatırımlarımız şehirlerin hareketlilik hedefleriyle uyumlaştırılacak. Bu çalışma ile yerel ve merkezde ortak vizyon ve hedefler belirlendi. Böylece yönetim yapısı güçlendirilecek bunun yanı sıra kentsel hareketlilikle ilgili veriler tüm paydaşların dâhil olacağı bir ekosistemde yani hayata geçireceğimiz 'Hareketlilik Platformu'nda paylaşılacak."

'Hareketlilik Merkezi Tasarım Rehberi' hazırlandı

'Hareketlilik Platformu'nda büyükşehir belediyelerinin Sürdürülebilir, Akıllı Hareketlilik İndeksi'nden aldığı puanları ilen edilerek belediyelerin indeks sonuçlarına göre durumlarının buradan takip edileceğini dile getiren **Adil Karaismailoğlu**, "Ayrıca entegre hareketlilik yönetimi kapsamında ülkemize özgü ulusal ve kent içi düzeyde tek taşımacılık ağı yönetimine yönelik 'Bir Hizmet Olarak Hareketlilik' (MaaS) uygulama mimarisi çalışması da yapıldı. Bu uygulama mimarisine uygun uygulama geliştirme çalışmamız da devam etmekte. Bu çalışmanın bir çıktısı olarak ayrıca Yıldız Teknik Üniversitesi ile iş birliği içerisinde 'Hareketlilik Merkezi Tasarım Rehberi' hazırlandı. Hareketlilik merkezleri insanların yolculuklarını

daha çevreci, entegre, erişilebilir ve sürdürülebilir ulaşım hizmetleriyle gerçekleştirebileceği alanları sunmakta. Bu merkezler birden çok yenilikçi, çevreci, paylaşımlı ve elektrikli ulaşım türünün bir araya geldiği alanlar olup bu kapsamda sunulan hizmetler daha çevreci, entegre, erişilebilir ulaşım katkı sağlayacak. Bu rehber yeni nesil, çevreci hareketlilik hizmetlerinin kent içi ulaşım yaygınlaştırılması ve kişilerin ulaşım tercihlerini sürdürülebilir yönde değişmesinde hareketlilik merkezlerinin itici gücünü ortaya çıkarmada önemli bir rol oynayacak. Bu çalışma başta yerel yönetimler olmak üzere ülke genelinde hareketlilik merkezlerini inşa edecek ilgili tüm kurum ve kuruluşlar için başvurulacak önemli bir kılavuz olacak. Ayrıca Bakanlık olarak hareketlilik merkezlerinin ilk somut örneklerini de İstanbul ve Ankara'da hayata geçireceğiz" açıklamasını yaptı.

Gaslighting : Yanıltarak Sömürü

“Gaslight” terimi İngiliz yazar Patrick Hamilton’un 1938’de yazdığı bir tiyatro oyununun adından geliyor. Oyunda zorba bir adam psikolojik işkenceler yaparak eşinin özgüvenini yıkmaya sonra da onu delirtmeye çalışıyor. Örneğin adam gaz lambasını kıstığı halde lambanın kısılı olmadığını söyleyerek eşini kandırıyor. Oyunun daha sonra Hollywood’da yönetmen George Cukor tarafından filmi çekiliyor. Baş rollerini Charles Boyer, Ingrid Bergman, Joseph Cotten ve Angela Lansbury’un oynadığı filmde Bergman en iyi kadın oyuncu Oscar ödülü kazanıyor.

“Gaslighting” teriminin bilişim alanında da yeri var. Bilgisayar ve cep telefonları dışında evde, yolda ve işte kullandığımız çeşitli cihazların IP adresi alarak internete bağlanması ve yapay zekâ tarafından programlanması bu sömürü yönteminin uygulamasını kolaylaştırıyor. Bugün iklimlendiriciler, buzdolapları, fırınlar, aydınlatmalar, tencereler, müzik sistemleri, kilitler, süpürgeler (çok güncel bir örnek, iRobot Roomba i7 Wi-Fi’li Robot Süpürge), kameralar, giysiler, sayaçlar ve oyuncaklar son derece “akıllı”. Algılayıcılarla (sensörlerle) engelli bireylerin, çocukların, yaşlıların güvenliğine, evcil hayvanların beslenmesine ve çiçeklerin sulanmasına kadar pek çok şeyi denetleyebiliyoruz. Sürücüsüz taşıtları da yollarda görmemize az kaldı. Akıllı kent anlayışı ve kritik altyapı yönetimiyle (enerji, su, sağlık, ulaşım, iletişim teknolojileri, finans) kaynakları verimli ve güvenli kullanabiliyoruz. Ancak her teknolojik ilerleme beraberinde çözülmesi gereken bazı güvenlik sorunlarını da getirdiği için yine de tam güvende sayılmayız. Güvende olmak için bazı soruların yanıtlarını vermemiz gerekiyor: Sistemleri/cihazları kim/ler ya da hangi akıl/lar denetliyor? Sistemleri/cihazları denetleyen akıl yetkilendirilmiş ve yetkileri denetlenmekte olan bir akıl mı? Sistemler/cihazlar güncelleniyor mu? Sistemler/cihazlar güvenlik denetiminden geçiriliyor mu?

Sistemleri/cihazları denetleyenleri bilmek, denetleyenleri denetlemek, yazılım ve donanımlarını güncellemek ve belli sürelerde herşeyi baştan

aşağı denetletmek olasılıkla kendimizi güvende hissetmememizi sağlayacaktır. Ancak bunlardan birini bile yapmazsak güvenlik açıklarının ortaya çıkabileceğinden ve “meraklılarının” bunu kullanabileceğinden emin olabiliriz.

Bilişim alanında “gaslighting”, hizmet durdurma, parola, kötücül yazılım bulaştırma ya da sosyal mühendislik saldırısından çok da farklı olmayan bir saldırı türünün adı. Diğer saldırılardan farkı, akıllı ev cihazlarının, nesnelerin internetinin kullanılması ve hedefin bilgisayarlar ya da veri değil insan psikolojisi olması. Saldırganlar yakın çevreden olabileceği gibi tanımadığımız kişiler de olabiliyor. Saldırının psikolojik amaçla yapılması akla bezdiriyi (mobbing) getiriyor.

Terimi, Bilişimde Özenli Türkçe çalışma grubunda (<https://bilisimde.ozenliturkce.org.tr/>) ele aldık ve ona uygun bir Türkçe karşılık aradık. Anlam, işlev ve bağlama baktığımızda bunun insan psikolojisine bir saldırı yöntemi olduğunu ve kişiyi sömürme amacıyla yapıldığını düşündük. Saldırganın kişiyi yanıltarak onu kendinden kuşku duyar hale getirmesi sürecinde anahtar sözcüklerin “sömürü” ve “yanıltma” olduğunu belirledik. Anahtar sözcükleri en uygun şekilde birleştirdik bulduğumuz karşılıklar şunlar oldu: “gaslighting: **yanıltarak sömürü**”; “gaslighter: **yanıltarak sömüren**”; “to gaslight: **yanıltarak sömürmek**. Terimi <https://bilisimde.ozenliturkce.org.tr/onerilen-tum-terimler-turkce-ingilizce/> adresinde ziyaret edebilir ve görüşlerinizi <https://bilisimde.ozenliturkce.org.tr/oneriler-2/> sayfasından gönderebilirsiniz. Yazıyı yanıltarak sömürüyle karşılaşmamak dileğiyle bitiriyorum. Aşağıya da eğlenceli olabileceğini düşündüğüm, türettiğim iki özlü sözü ekliyorum:

Cihazını sağlam kazığa bağla yoksa sömürülürsün. Yani güvenlik önlemi almayıp, güncelleme ve güvenlik denetimi yaptırmazsan birisi bunu kullanabilir.

Yanıltarak sömürenin borusu sistem denetleyinceye kadar öter. Bildiğiniz gibi sistem denetlemesi sırasında açıklar ve sömürüler “çoğunlukla” ortaya çıkar.

Geçen aralık ayında Merriam-Webster’s tarafından 2022 yılının sözcüğü olarak “gaslighting” seçildi. Bilindiği gibi “gaslighting” bir psikolojik sömürü ve bir taciz yöntemi. Amaç kurbanı hafıza, algı ve akıl sağlığı açısından kuşkuya düşürmek ve sömürmek. Yöntem, kurbanı yalan söyleyerek, gerçekleri inkar ederek, çelişkili konuşarak ve onu yönlendirerek uygulanıyor.

TBD ve TÜBİSAD Heyetleri T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Sayın Dr. Ali Taha Koç'u Makamında Ziyaret Etti

TBD ve TÜBİSAD heyetleri, 5 Ekim 2022'de T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanı Sayın Dr. Ali Taha Koç'u makamında ziyaret ederek TBD Dijital Türkiye Endeksi Raporunu sundu.

Fırat Üniversitesi'nde "Bilişim Teknolojileri" Kongresi Düzenlendi

Fırat Üniversitesi Fırat Elektronik ve Bilişim Teknolojileri Öğrenci Topluluğu tarafından "Bilişim Teknolojileri" kongresi düzenlendi.

Atatürk Kültür Merkezinde düzenlenen kongreye, Fırat Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fahrettin Göktaş, Rektör Yardımcıları Prof. Dr. Soner Özgen, Prof. Dr. Mehmet Yılmaz, Türkiye Bilişim Derneği Genel Başkanı Rahmi Aktepe, TBD İstanbul Şubesi Yön. Kur. Bşk. Deniz Tiryakioğlu, Bilgi İşlem Daire Başkanı Prof. Dr. Murat Karabatak, Dijital Dönüşüm ve Yazılım Ofisi Koordinatörü Doç. Dr. Mustafa Ulaş, öğretim üyeleri, öğrenciler ve davetliler katıldı.

Kongrede konuşan Fırat Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fahrettin Göktaş, günümüzde hayatımızın her alanında bilişim teknolojilerinin çok önemli bir yeri olduğunu belirterek, bu konuda günün şartlarına göre kendimizi sürekli geliştirmemiz gerektiğini söyledi.

Fırat Üniversitesinin öğrencisi, öğretim elemanı ve bilişim alanında çalışanlarıyla birlikte yaklaşık 4 bin kişiden oluşan bir bilişim teknolojileri ordusuna sahip olduğunun altını çizen Rektör Prof. Dr. Göktaş, bu konuda üniversite olarak çok şanslı olduklarını belirtti.

Türkiye Bilişim Derneği Genel Başkanı Rahmi Aktepe ise "Yazılım" sektörünün diğer sektörlerle kıyasla en fazla genç nüfusun istihdam edildiği sektör olarak dikkat çektiğini belirterek, "Son yıllarda yazılımda atağa geçen Türkiye,

ayrıca sahip olduğu genç nüfus ile bu alanda yüksek bir potansiyele sahip. Türkiye’de geçtiğimiz yıllara göre yaklaşık yüzde 20 bir büyüme göstermiş olan yazılım sektörünün yanı sıra bilgisayar teknolojileri sektöründe de bir önceki yıla göre en yüksek büyüme yazılım alanında meydana geldi. Türk yazılım sektörünün her yıl yüzde 25 oranında büyüyecek bir potansiyeli olduğu öngörülüyor.” dedi.

Konuşmaların ardından kongreye konuşmacı olarak katılan TBD İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Deniz Tiryakioğlu, TRANGELS Kurucu ortağı Hüseyin Karayağız, TBD 2. Başkanı Mehmet Ali Yazıcı, Fırat Üniversitesi Dijital Dönüşüm ve Yazılım Ofisi Koordinatörü ve Rektör Danışmanı Doç. Dr. Mustafa Ulaş, Marmara Üniversitesi emekli öğretim üyesi Dr. Ayşe Çınar, Atılım Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Ziya Karakaya ve Fırat Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Fatih Özkaynak, Yapay Zekâ, Veriye Dayalı Gelecek, Veri Bilimi ve Veri Madenciliği, Siber Güvenlik ve Sanallaştırma Verinin Önemi, Bilgi Güvenliği gibi birbirinden önemli konularda sunum gerçekleştirdiler.

Kongre sonunda Fırat Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fahrettin Göktaş tarafından günün anısına Türkiye Bilişim Derneği Genel Başkanı Rahmi Aktepe’ye teşekkür plaketi takdim edildi

(kaynak:www.kanal23.com).

Türkiye Bilişim Derneği Genel Başkanı Rahmi Aktepe ve Türkiye Bilişim Derneği İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Deniz Tiryakioğlu birer açış konuşması gerçekleştirdi.

Yazılım sektörünün, diğer sektörlerle kıyasla istihdam bakımından en fazla genç nüfusu barındıran sektör olduğunu ifade eden Türkiye Bilişim Derneği Genel Başkanı Rahmi Aktepe ise, “Son yıllarda yazılım sektöründe atağa geçen ülkemiz, genç nüfus ile bu alanda yüksek bir potansiyele sahip. Türkiye’de geçtiğimiz yıllara göre yaklaşık yüzde 20 civarında bir büyüme göstermiş olan yazılım sektörünün yanı sıra bilgisayar teknolojileri sektöründe de bir önceki yıla göre en yüksek büyüme, yazılım alanında meydana geldi. Türk yazılım sektörümüz de her yıl büyüyen bir kapasiteye sahip.” dedi.

23 yıldır Türkiye Bilişim Derneğinin bir üyesi olduğunu belirten Bilgi Teknolojileri Genel Müdürü Dr. Cebrail Taşkın, “Değerli öğrenci arkadaşlar; sizler de böyle sivil toplum örgütlerinde yer alın. Özellikle Türkiye Bilişim Derneğine üye olmanızı istiyorum. Üye olmanızın yanı sıra aktif olarak da görev alın. Yaptığınız faaliyetler sizi çok ileriye götürecektir. Böyle anlamlı etkinliği hazırlayan, emeği geçen tüm hocalarıma teşekkür ediyorum.” diye konuştu.

Geçmiş yıllarda bilişim konusunun bu kadar revaçta olmadığını belirten Rektörümüz

TBD BİLİŞİM GÜNLERİ
HARRAN ÜNİVERSİTESİ

Rahmi AKTEPE
TBD Genel Başkanı

Deniz TIRYAKIOĞLU
TBD İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Ali YAZICI
Türkiye Bilişim Derneği 2. Başkanı

Cemil Şinasi TÜRÜN
Bağcıoğlu Üniversitesi Öğretim Bşküsü - Değerli Kurucusu

Hüseyin KARAYAGIZ
TRANGELS Kurucu Ortak, Maliye Yönetimi

Mutlu ATAÇ
Bulutistan İktisadi Kurumu Üyesi

Ayşe ÇINAR
Marmara Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi

Dr. Ziya KARAKAYA
Atılım Üniversitesi Öğretim Üyesi

18 Ekim 2022
Salı - 09.30

Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Hüseyin APAN Konferans Salonu

Harran Üniversitesi Mühendislik Fakültesi ve Türkiye Bilişim Derneği işbirliğinde ‘TBD Bilişim Günleri’ programı düzenlendi.

Ziraat Fakültesi Hüseyin Apan Konferans salonunda gerçekleşen programa, Rektörümüz Prof. Dr. Mehmet Sabri Çelik, Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürü Dr. Cebrail Taşkın, Türkiye Bilişim Derneği Genel Başkanı Rahmi Aktepe, Mühendislik Fakültesi Dekanımız Prof. Dr. Hüsamettin Bulut, Ziraat Fakültesi Dekanımız Prof. Dr. Mehmet Ali Çullu, Tema Vakfı İl Temsilcisi Prof. Dr. Ali Rıza Öztürkmen, akademisyenler, iş dünyası yöneticileri ve öğrenciler katıldı.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı’nın okunmasıyla başlayan programda, Rektörümüz Prof. Dr. Mehmet Sabri Çelik, Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürü Dr. Cebrail Taşkın,

Prof. Dr. Mehmet Sabri Çelik, “Burada bilişim topluluğu üyelerimiz, üniversite hocalarımız, kurumların ceoları ve yöneticilerinin çok güzel sinerjileri var. Bu etkinlikte emeği geçen başta Cebrail Taşkın hocamıza, Türkiye Bilişim Topluluğu Genel Başkanı Rahmi Aktepe’ye ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Ben 1970-1974 yılları arasında üniversite okuyordum. O zamanlarda benim okuduğum İstanbul Teknik Üniversitesinde oldukça büyük bilgisayarlar vardı. Ülkemizde yeni yeni bilgisayarlar görmeye başlamıştık. Bilgisayar, bilişim, yazılım, donanım, bilgi işlem kelimelerini hep merak ederdim. Bu kelimeleri kimin üretmiş olduğunu öğrenmiş oldum. Gerçekten bu kelimeleri üreten Türkiye Bilişim Derneğinin Kurucusu Aydın Köksal Hocam her şeyin bilincindeymiş. Sevgili öğrenciler, bu işi iyi öğrenin. 50 yıllık bir dernek Türkiye için muhteşem bir şeydir. 1990’lı yıllarda Amerika’dan Türkiye’ye geldiğimde her yerde computer deniyordu. Bir iki yıl sonra Aydın Köksal hocamız sayesinde Türkiye’de bilgisayar demeye başladık. Hocamıza bu derneği bize kazandırdığı içinde şükranlarımı sunuyorum.” diye konuştu.

Açılış konuşmalarının ardından sunumlara geçildi. “Bilişim Sektörü ve Teknoloji Gelecek Öngörüler” konusuyula Bulutistan İcra Kurulu Üyesi Mutlu Ataç, “Girişimcilik ve Melek Yatırımcı Nedir?” konusuyula Trangel Kurucu Ortağı ve yatırımcı Hüseyin Karayağz,Blockzincir, “Teknolojisi ve Yeni Finansal Sistemler” konusuyula Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Görevlisi, Defterhane kurucusu Cemil Şinasi Türün, “Veriye Dayalı Gelecek ve Veri Bilimi, Veri Madenciliği” konusuyula Marmara Üniversitesi emekli Öğretim Üyesi Dr. Ayşe Çınar, “Siber Güvenlik” konusuyula Türkiye Bilişim Derneği 2. Başkanı Ali Yazıcı, “Yapay Zekâ ve Dijital Dönüşüm” konusuyula Atılım Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Ziya Karakaya sunumlarını gerçekleştirdiler

(kaynak: Harran Üniversitesi, Kurumsal İletişim Koordinatörlüğü) (18 Ekim 2022)

7. Turizm Teknolojileri Günü

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Antalya Şubesi’nin düzenlediği, gelenekselleşen “Turizm Teknolojileri Günü”nün 7’ncisi 20 Ekim 2022’de gerçekleşti. 7. Turizm Teknolojileri Günü etkinliğinin açılışına, Muratpaşa Belediye Başkanı Ümit Uysal, OSB ve ATSO Başkanı Ali Bahar, Teknokent Müdürü İbrahim Yavuz, TBD Genel Başkanı Rahmi Aktepe, TBD üyeleri, turizm çalışanları, yöneticileri ve bilişimciler katıldı. Açılış konuşmasını yapan TBD Antalya Şube Başkanı Ersen Genççasan, “Turizm ve teknolojiyi bir noktada buluşturabilmek için 2015 yılında Turizm Teknoloji Günü etkinliğini hayata geçirdik. 2015’ten bu yana değerli destekçilerimiz, konuşmacılarımız ve katılımcı dostlarımızla daha da büyüyerek adından söz ettiren etkinliğimiz ile sizlerle bir aradayız. Bilişimin turizm alanına katkılarını, sektör yeniliklerini ve vizyonlarını siz değerli katılımcılara sunacağımız ve bilişime taraf tüm kesimlerin bir araya geldiği, her iki tarafın da verim aldığı etkinliğimizin doğru bir birleşim noktası olmasından gururluyuz. “7. Turizm Teknolojileri Günü”nün açılışında konuşmacı olan TBD Genel Başkanı Rahmi Aktepe “Bireylerin Ürünleri veya servisleri satın aldığı yöntemlerin sayısal dönüşüm nedeniyle çok değiştiğini, bu değişimleri gerçekleştirmeyen sektörlerin başarılarını devam ettirmesinin mümkün olmadığını ifade etti. Dünyada en hızlı gelişen sektörlerin başında ‘Turizm Sektörü’ geliyor. Bu süreçte ülkemizde bulunan turizm işletmelerinin de küresel teknolojik değişimlere hızlı bir şekilde ayak uydurması şart. Bu değişimlere hızlı cevap verebilmesi için de bu teknolojik değişimleri takip edip kendi alt yapılarına, kendilerini entegre etmesi, en önemlisi veri toplama işleme ve büyük veri kümeleri inşa etmesi lazım.” dedi.

9. Uluslararası Future Learning Konferansı

İstanbul Üniversitesi Enformatik Bölümü ve Türkiye Bilişim Derneğinin (TBD) öncülüğünde iki yılda bir düzenlenen, ilk kez 2004 yılında İstanbul Üniversitesi'nde gerçekleştirilen 9. Uluslararası *Future Learning* Konferansı bu yıl ilk kez Ankara'da, Atılım Üniversitesi ev sahipliğinde kapılarını araştırmacı, eğitimci, kamu ve özel sektör çalışanlarına açtı.

Millî Eğitim Bakanlığı, İstanbul Üniversitesi, Tüyafed, Türkiye Bilişim Derneği, Atılım Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği ve Yazılım Mühendisliği işbirliği ile gerçekleştirilen konferansın ana teması "İnsan odaklı bir gelecek" idi.

"Ekonomi, oyunlaştırma, doğal felaketlerde yeni teknolojiler, insan ve yaratıcılık" konularının irdelendiği panel, çalıştay ve bildiri oturumlarının yer aldığı yüz yüze ve uzaktan katılım sağlanarak gerçekleşti. Konferansa özgün akademik çalışmalarıyla katkı sağlaması için odağında veri ve insanın olduğu konularda çalışan bilim insanları ile araştırmacılar davet edildi. Üç gün süren konferans 11 Kasım tarihinde son buldu.

24 Kasım 2022 tarihinde Brüksel'de yapılan CEPIS (Council of European Professional Informatics Societies) 69. Genel Kuruluna TBD'yi temsilen TBD Genel Başkanı Rahmi Aktepe katılmıştır

24 Kasım 2022 tarihinde Brüksel'de CEPIS (Council of European Professional Informatics Societies) 69. Genel Kurulu toplantısı Türkiye Bilişim Derneğini temsilen TBD Genel Başkanı Rahmi Aktepe'nin katılımıyla gerçekleşmiştir. CEPIS yönetim kuruluna TBD Yönetim Kurulu Üyesi Doç. Dr. Meltem Eryılmaz seçilmiştir. CEPIS Başkanı Byron Nicolaidis görevi yeni başkan Luis Fernandez'e devrederken duygusal bir konuşma yapmıştır. Konuşmasında TBD Genel Başkanı Rahmi Aktepe'ye başkanlığı süresince yaptığı katkılardan dolayı özel olarak teşekkür etmiştir.

TBD Konsey çatısı altında kurulan çalışma gruplarına aktif olarak katılarak çalışmaların ülkemizde de yürütülmesini sağlamaktadır. Bu çalışma gruplarından Kadın Çalışma Grubu kendi ülkelerinde Bilişim Teknolojisi alanında çalışan kadınların sayılarını arttırmak için rehber olarak başvuracakları bir yol haritası niteliğinde "Avrupa Dijital Kadın Çeşitliliği Bildirgesi (DiversIT Charter)" adı verilen bir tüzük oluşturmuştur. Derneğimiz 21 Kasım 2019 tarihinde aldığı Bronz sertifika sonrasında "TBD Kadın Çalışma Grubu'nun tüzüğün amacı paralelinde yapmış olduğu çalışmalarla 24 Kasım 2022 tarihinde Brüksel'de yapılan Başkanlar Konseyi toplantısında "Altın" sertifika ile ödüllendirilmiştir.

69. Genel Kurulda ayrıca CEPIS'in 2022-2027 yılını da kapsayacak şekilde Avrupa Parlamentosuna sunulmak üzere hazırlanmış olduğu 'Gelecek Stratejisi' kabul edilmiştir.

Brüksel’de yapılan Başkanlar Konseyi toplantısında TBD “Altın” sertifika ile ödüllendirilmiştir

Türkiye Bilişim Derneği 2002 yılında 32 ülkenin Bilişim Derneklerinin üye olduğu Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyine- CEPIS (Council of European Professional Informatics Societies) üye olmuş ve 2017 yılından beri de Konsey çatısı altında kurulan çalışma gruplarına aktif olarak katılarak çalışmaların ülkemizde de yürütülmesini sağlamıştır.

CEPIS Bilişim Teknolojileri alanında çalışan Kadınlar Çalışma Grubuna (CEPIS Women in ICT Task Force) aktif katılım sağlanarak Derneğimiz Avrupa Birliği bünyesinde temsil edilmektedir.

CEPIS Kadın Çalışma Grubunun amacı; kadınların Bilişim Teknolojileri alanında kariyer yapmalarını ve ilerlemelerini, özellikle kız çocuklarının bu alanda çalışmalarını teşvik etmektir.

Çalışma Grubu; Avrupa’daki tüm bilişim derneklerinin kendi ülkelerinde Bilişim Teknolojisi alanında çalışan kadınların sayılarını arttırmak için rehber olarak başvuracakları

bir yol haritası niteliğinde “Avrupa Dijital Kadın Çeşitliliği Bildirgesi (DiversIT Charter)” adı verilen bir tüzük oluşturmuştur.

Tüzük CEPIS üyesi ülkelerin Bilişim Derneklerinin Bilişim Teknolojisi alanında cinsiyet ayrımı yapmadan çalışan sayısını eşitlemek, yani çeşitliliği artırmak amacıyla yaptığı çalışmalarında liderliğe ulaşmasına yardımcı olacak üç aşamalı bir yol haritasından oluşmaktadır. Bu aşamalar Bronz, Gümüş ve Altın seviyeleridir.

CEPIS Başkanlar Konseyinin Mayıs 2019 tarihinde Brüksel’de yaptığı toplantıda Dijital Kadın Çeşitliliği Bildirgesi (DiversIT Charter) adı verilen tüzük kabul edilmiş ve dernek başkanlarının imzasına açılan tüzük ilk olarak Türkiye Bilişim Derneği Genel Başkanı Sn. Rahmi Aktepe tarafından imzalanmıştır.

Derneğimiz 21 Kasım 2019 tarihinde Bronz sertifika sonrasında Kadın Çalışma Grubunun tüzüğün amacı paralelinde yapmış olduğu çalışmalarla 24 Kasım 2022 tarihinde Brüksel’de yapılan Başkanlar Konseyi toplantısında “Altın” sertifika ile ödüllendirilmiştir.

Türkiye Bilişim Derneği cinsiyet çeşitliliği üzerine çalışmalarını uzun süredir yürütmektedir. Kadınların ve kız çocuklarının teknoloji mesleklerinde daha fazla yer alması konusunda hedefler belirlemiş ve projeleri hayata geçirmiştir.

TBD Kadın Çalışma Grubu; “Avrupa Dijital Kadın Çeşitliliği Bildirgesi (DiversIT Charter)” hedeflerine uygun olarak,

farkındalık çalışmalarına devam edecek ve üç yıl içinde ülkemizde bilişim sektöründe çalışan kuruluşlara “Dijital Kadın Çeşitlilik Bildirgesi”ni tanıtmak, kadın çalışanları işgücüne çekmek, bu alanda kariyer yapmalarına yardımcı olmak ve fırsat eşitliği sağlamak için bildirgenin yol haritası olarak nasıl kullanılacağı anlatılacaktır. Bilişim teknolojileri alanında cinsiyet çeşitliliğinin yaygınlaştırılması için çalışacaktır.

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Merkez Yönetim Kurulu üyemiz Doç. Dr. Meltem Eryılmaz, Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi (The Council of European Professional Informatics Societies-CEPIS) Yönetim Kuruluna seçildi

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Merkez Yönetim Kurulu üyemiz Doç. Dr. Meltem Eryılmaz, 24 Kasım 2022 tarihinde Brüksel’de yapılan seçimde, Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi (The Council of European Professional Informatics Societies-CEPIS) Yönetim Kuruluna Türkiye’yi temsil etmek üzere seçildi.

Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi (Council of European Professional Informatics Societies, CEPIS), Avrupa genelindeki ulusal bilişim birliklerinin temsili organıdır.

1989 yılında 9 Avrupa bilişim derneği tarafından kurulan CEPIS, kuruluşundan bu yana 29 ülkede BT profesyonellerini temsil edecek konuma gelmiştir.

CEPIS, Avrupa’daki BT uzmanları ve kullanıcıları için en iyi uygulamaları teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda BT profesyonelliğinin daha da olgunlaşması ve desteklenmesi için yüksek standartların teşvik edilmesini, BT endüstrisinde cinsiyet dengesinin oluşturulmasını ve daha fazla

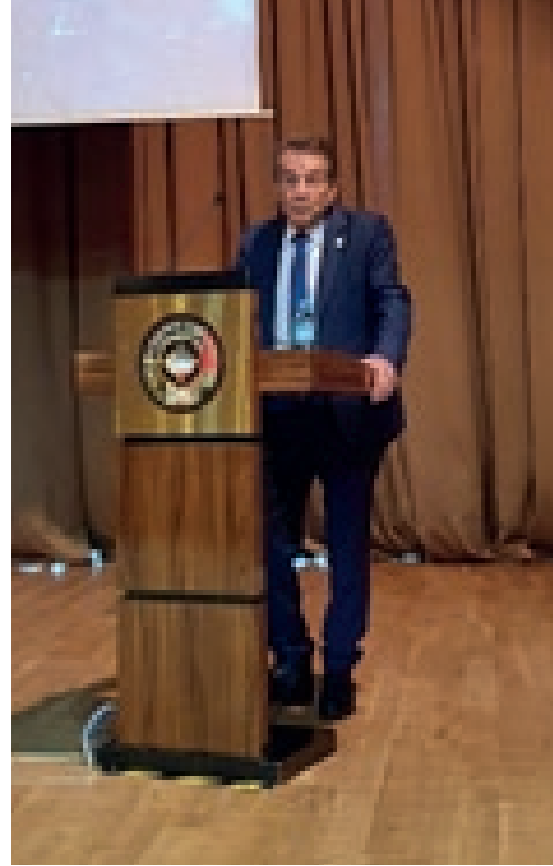
gencesi BT ile ilgili eğitim ve kariyer yapma konusunda ilham verilmesini gerçekleştirmektedir. Ayrıca istihdam edilebilirliğin ve daha yüksek üretkenliğin sağlanabilmesi için dijital olarak yetkin ve yetenekli bir genel işgücüne yönelimin desteklenmesi; Avrupa’da BT’nin sosyal açıdan sorumlu bir şekilde benimsenmesinin ve güvenli, etik, kapsayıcı ve çevre dostu bir şekilde uygulanmasının savunulması için çalışmaktadır.

16. İstanbul Bilişim Kongresi yoğun ilgi ve katılım ile gerçekleşti

Açılışını İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu, Bahçeşehir Üniversitesi Rektörü Sayın Şirin Karadeniz, TBD Genel Merkez Başkanı Sayın Rahmi Aktepe, TBD İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Deniz Tiryakioğlu, TBD İstanbul Yönetim Kurulu Üyesi Etkinlik Kurulu Başkanı Sayın Can Dağdelen'in yapmış olduğu 16. İstanbul Bilişim Kongresi yoğun ilgi ve katılım ile gerçekleşti.

Sürdürülebilir teknolojilerin ve kendi kaynağını üretebilen toplumun öneminin konuşulduğu etkinlikte, dünyada yaşanan hızlı gelişmeler çerçevesinde son teknolojik gelişmeler, ülkemizdeki ve dünyadaki yeri konularında uzman konuşmacılar tarafından katılımcılara aktarıldı. Bu etkinlikte değişen ve değişmek zorunda olan iş, ticaret ve yaşam şekillerini, sürdürülebilir teknolojilerin akıllı şehirlere, KOBİ'lere ticarete, topluma etkisi anlatılarak ülke ekonomisine katkı sağlamak amaçlandı.

Toplamda 8 panelin, 41 konuşmacının katıldığı etkinlikte birbirinden değerli oturum yöneticileri ve konuşmacılar bilgi ve deneyimlerini katılımcılarla paylaştı.

Hilmi DEVELİ
EKONOMİDE SATIR ARASI

ekonomim.

İstanbul Bilişim Kongresi'nden...

Üyesi olmaktan onur duyduğum Türkiye Bilişim Derneğinin (TBD) İstanbul şubesi ev sahipliğinde "Sürdürülebilir Teknolojiler Çağı, Kendi Kaynağını Üretebilen Toplum" temasıyla Bahçeşehir Üniversitesi Güney Kampüsü'nde 29 Kasım 2022 tarihinde düzenlenen 16. İstanbul Bilişim Kongresinin davetlileri arasındaydım.

Kongreden derlediklerime gelince:

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) ve İlçe belediyeleri bütçelerinin sabaha karşı bitmesi sonrası bütün yorgunluğuna karşın kongrenin açılışa katılarak konuşma yapması Ekrem Başkanın bilişime ve bilgi teknolojilerine verdiği önemin bir göstergesiydi..

TBD genel başkanı Rahmi Aktepe, TBD İstanbul şubesi başkanı Deniz Tiryakioğlu ve Bahçeşehir Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Şirin Karadeniz'in açılış konuşmaları sonrası programda yer alan panellere geçildi.

Prof. Dr. Erdal Balaban'nın moderatörlüğünü yaptığı "Sürdürülebilir Teknolojiler Çağı, Kendi Kaynağını Üretebilen Toplum" başlıklı özel oturumun; Bilişim AŞ. Teknoloji ve Ar-Ge Direktörü Ulaş Kula, Öner Bilişim AŞ. Genel Müdürü Cemal Kıvanç Öner, Esri Türkiye CEOsu Barış Uz panelistleriydi.

Programda yer alan panellerin başlıkları:

- Akıllı Şehirler İstanbul'un Teknoloji Vizyonu

- Mars' ta Yaşama Hazır Mıyız? "Türk Derin Teknoloji Girişimlerin Kendine Yeten 'Yeni Bir Dünya' İçin Hazırlıkları"

- Dijital Veri Bağımlısı Bir Dünya Nasıl Yönetilecek? Veri Bilimi Ve Yapay Zekâ İle Mümkün mü?

Afet Bilişimi ve Risk Yönetimi

- Blockchain, Regülasyonlar, Açık Veri, Ekonomisi ve Güvenliği, Dünyadan Örnekler ve Fırsatlar

- Uzay 3.0 ve Sürdürülebilirlik

- Sosyal Medyaya Yön Verenler, olarak belirlenmişti.

Kendi alanlarında yetkin kişilerden oluşan panelistlerin verdikleri bilgiler, değindikleri konular gerçekten çok değerliydi.

Panellerde moderatörlerin interaktif yönetimi izleyicilerin soru-cevap ve değerlendirmelere katılımı kongrenin yoğun ilgiyle izlenmesine neden oldu.

İstanbul'da yaşayan, geçmiş yıllarda İBB Kaynak Geliştirme ve İştirakler Dairesi Başkanlığını yapmış bir kişi olarak İBB Bilgi İşlem Daire Başkanı Dr. Naim Erol Özgüner'in moderatörlüğünü yaptığı "Akıllı şehirler İstanbul'un Teknoloji Vizyonu " başlıklı panelden bahsedeceğim.

Üyesi olmaktan onur duyduğum Türkiye Bilişim Derneğinin (TBD) İstanbul şubesi ev sahipliğinde "Sürdürülebilir Teknolojiler Çağı, Kendi Kaynağını Üretebilen Toplum" temasıyla Bahçeşehir Üniversitesi Güney Kampüsü'nde 29 Kasım 2022 tarihinde düzenlenen 16. İstanbul Bilişim Kongresinin davetlileri arasındaydım.

Kongreden derlediklerime gelince:

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) ve İlçe belediyeleri bütçelerinin sabaha karşı bitmesi sonrası bütün yorgunluğuna karşın kongrenin açılışa katılarak konuşma yapması Ekrem Başkanın bilişime ve bilgi teknolojilerine verdiği önemin bir göstergesiydi..

TBD genel başkanı Rahmi Aktepe, TBD İstanbul şubesi başkanı Deniz Tiryakioğlu ve Bahçeşehir Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Şirin Karadeniz'in açılış konuşmaları sonrası programda yer alan panellere geçildi.

Prof. Dr. Erdal Balaban'nın moderatörlüğünü yaptığı "Sürdürülebilir Teknolojiler Çağı, Kendi Kaynağını Üretebilen Toplum" başlıklı özel oturumun; Bilişim AŞ. Teknoloji ve Ar-Ge Direktörü Ulaş Kula, Öner Bilişim AŞ. Genel Müdürü Cemal Kıvanç Öner, Esri Türkiye CEOsu Barış Uz panelistleriydi.

Programda yer alan panellerin başlıkları:

- Akıllı Şehirler İstanbul'un Teknoloji Vizyonu

- Mars' ta Yaşama Hazır Mıyız? "Türk Derin Teknoloji Girişimlerin Kendine Yeten 'Yeni Bir Dünya' İçin Hazırlıkları"

- Dijital Veri Bağımlısı Bir Dünya Nasıl Yönetilecek? Veri Bilimi Ve Yapay Zekâ İle Mümkün mü?

Afet Bilişimi ve Risk Yönetimi

- Blockchain, Regülasyonlar, Açık Veri, Ekonomisi ve Güvenliği, Dünyadan Örnekler ve Fırsatlar

- Uzay 3.0 ve Sürdürülebilirlik

- Sosyal Medyaya Yön Verenler, olarak belirlenmişti.

Kendi alanlarında yetkin kişilerden oluşan panelistlerin verdikleri bilgiler, değindikleri konular gerçekten çok değerliydi.

Panellerde moderatörlerin interaktif yönetimi izleyicilerin soru-cevap ve değerlendirmelere katılımı kongrenin yoğun ilgiyle izlenmesine neden oldu.

İstanbul'da yaşayan, geçmiş yıllarda İBB Kaynak Geliştirme ve İştirakler Dairesi Başkanlığını yapmış bir kişi olarak İBB Bilgi İşlem Daire Başkanı Dr. Naim Erol Özgüner'in moderatörlüğünü yaptığı "Akıllı şehirler İstanbul'un Teknoloji Vizyonu " başlıklı panelden bahsedeceğim.

Panelistler, İBB İştirakler Teknoloji Grup

Başkanı ve BELBİMA.Ş. Genel Müdürü Nihat Narin, İBB Teknoloji Koordinatörü Melih Gecek, İBB İSBK AŞ. Genel Müdürü Mesut Kızıl, İBB İSTELKOMA.Ş. Genel Müdürü Yücel Karadeniz, İstanbul Enerji AŞ. Genel Müdürü Yüksel Yalçın'dan oluşuyordu.

İBB Bilgi İşlem Daire Başkanı Dr. Erol Özgüner panelin açılışında, "İBB; Başakşehir lokasyonumuzda Veri Laboratuvarı ve Şişhane metro istasyonumuzda yer alan Zemin İstanbul teknoloji merkezlerimizde veri bilimi, teknoloji, inovasyon ve girişimcilik odağında farklı birçok alana ve insana temas ederek, çok paydaşlı, kapsayıcı bir yapıyla değer ve fayda yaratmak için çalışıyoruz.

Ayrıca çocuklarımızın teknolojiyle tanışmasından, gençlerimizin yeni nesil teknolojilere ulaşmasına, girişimcilerimizin desteklenmesinden, ilgili uzmanların yapay zekâ ve veri bilimi alanlarında projeler geliştirebilmesine kadar farklı alanlarda hayata geçirdiğimiz merkezlerde faaliyetlerimizi hızla sürdürüyoruz." sözlerinden sonra salondaki genç izleyicilerle girdiği diyalog tam anlamıyla harikaydı... Konuşmacılar ve şirketlerle ilgili verdiği özet bilgilerden sonra panelistler söz aldı. Panelistlerin görüşleri:

BELBİM AŞ. Genel Müdürü Nihat Narin, "İstanbul toplu ulaşımında kullanılan entegre 'Elektronik Ücret Toplama Sistemi'nin kurucusu olup tamamen bünyesinde geliştirilen bu sistemi, "İstanbulkart" aracılığı ile güvenli, hızlı ve doğru işlem altyapısına sahip bir elektronik para ve bilgi yönetim hizmeti olarak sunmaktadır.

Akıllı şehir vizyonu ile, şehir içi toplu ulaşımında alternatifi olmayan İstanbulkart'ı bir finansal teknoloji çözümü haline getirmiştir. Yenilenen stratejisiyle bir ulaşım kartının ötesinde 'Şehrin Yaşam Kartı' olan İstanbulkart, marketlerden müzelere, online alışverişlerden taksilere, kaferestoranlardan akaryakıt istasyonlarına, perakende sektöründen eğlence sektörüne kadar birçok alanda ödeme aracı olarak İstanbullulara hizmet vermektedir."

İSBK İstanbul Bilişim ve Akıllı Kent Teknolojileri AŞ. Genel Müdürü Mesut Kızıl:

"Şirketimiz, Akıllı Çevre, Akıllı Güvenlik ,Bilgi

Teknolojileri ,Akıllı Ulaşım ,İletişim Teknolojileri alanlarında Türkiye'nin öncü teknoloji şirketlerinden biri olarak İstanbul'un Akıllı Şehir vizyonunun hayata geçirilmesi için kritik önem taşıyan İSBAK, başta İstanbul olmak üzere şehirlerin yaşam kalitesini artırma misyonunu üstlenmektedir. Akıllı şehir teknolojileri alanında uluslararası rekabet gücü yüksek, sürdürülebilir ve yenilikçi akıllı şehir çözümleri ile mutlu şehirlerin oluşmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir."

İBB Teknoloji Koordinatörü Melih Gecek, "Benim görevli olduğum bölüm, Bilgi İşlem dairesidir. Şirketlerimizle birlikte İstanbul'umuzun akıllı şehirler uygulamalarında ARGE ve inovasyon odaklı projeler üretilmesinde görev üstlenmekteyiz."

İSTTEKCOM, Bilgi Teknolojileri Genel müdürü Yücel Karadeniz, "(BT) çözümleri ve dijital dönüşüm alanında gelecek nesillere daha yaşanabilir ve sürdürülebilir şehirler bırakmak adına akıllı şehirlerin ana omurgası olan iletişim altyapılarını oluşturmaktadır."

Dijital Dönüşüm Hizmetleri, Bilişim Hizmetleri, BT Güvenlik Çözümleri, Veri Merkezi Çözümleri,

Haberleşme (Fiber) Altyapı İşletmeciliği Hizmeti, İnternet Servis Sağlayıcılığı (İSS) Hizmetleri, Telsiz Hizmetleri, Kablosuz Ağ Hizmetleri, Nesnelerin İnterneti (IoT) Hizmetleri Akıllı Kent Mobilyaları ile İletişim Çözümleri konularında çalışmalarımızı yürütmekteyiz.

Panelin son konuşmacısı ise İstanbul Enerji AŞ Genel Müdürü Yüksel Yalçın, "Ar-Ge ve Teknolojik Tabanlı İş Birliği İstanbul Enerji'nin Vizyonunu Destekleyici Nitelikte 2015 Paris İklim Sözleşmesi ve Türkiye'de 2021 yılında uygulamaya giren Avrupa Yeşil Mutabakatı ile birlikte, yenilenebilir enerji projeleri kapsamında ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin misyonu doğrultusunda yeşil dönüşüm süreçlerini başlatmış bulunuyoruz.

Teknolojik gelişmeleri İstanbul Enerji'nin mühendislik deneyimleriyle güçlendirerek projeler oluşturmuyoruz.

Bu doğrultuda yön gösterici bilgi merkezi ODTÜ-GÜNAM'ın ve İstanbul Enerji'nin, Yıldız Teknik Üniversitesi Teknopark'ta yer alan Ar-Ge Birimimiz ile birlikte Enerji üretimi ve yönetimi, akaryakıt yönetimi, aydınlatma proje ve uygulama yönetimi olmak üzere 3 ana faaliyet alanı bulunmaktadır.

Bu faaliyet alanları çerçevesinde; Güneş enerji sistemleri (GES) projeleri, güneş enerjili (solar) aydınlatma sistemleri, enerji verimliliği danışmanlığı, biyokütle enerji santralleri (BES), rüzgâr enerji santralleri (RES), elektrikli araç şarj istasyonları, toptan&perakende akaryakıt tedariği ve mimari alanların & park bahçelerin aydınlatma projelerini gerçekleştirmektedir. Hem kamu hem de özel sektördeki birçok kuruluşa enerji, aydınlatma ve akaryakıt konularında yenilikçi ve çevre dostu çözümler sunmaktadır.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması, yeşil şehirler ve yeşil endüstri üzerine bilinç oluşturmak sorumluluk üstlendiği alanlardan biridir.

Aynı zamanda çevre yönetimini temel politikalarından biri yapan İstanbul Enerji, 2021 yılı Haziran Ayı itibarıyla de eyleme geçirdiği İklim Değişikliği Süreçleri Yönetim Ofisi ile "Adil, Yeşil ve Yaratıcı İstanbul" olma yolunda, İstanbul'un 2050'de "karbon nötr" ve "dirençli şehir" olması hedefi doğrultusunda çalışmaktadır."

"Akıllı şehirler İstanbul'un Teknoloji Vizyonu" başlıklı panelde konuşmacıların verdikleri bilgiler özetle bunlardı..

Alanlarında uzman ve yetkin kişilerin panelist olarak katılarak dinleyicilere çok değerli bilgilerin verildiği İstanbul Bilişim Kongresini izlemekten izleyicilerin ve benim keyif aldığımızı bir kez daha vurgulamak isterim.

Kongrede emeği geçenleri kutluyor ve teşekkür ediyorum ...

(Kaynak: Ekonomim., e-Gazete, 08 Aralık 2022 Perşembe)

29. TBD-Halıcı Bilgisayarla Beste Yarışmasının birincisi:"Bir Dervişin Yolu" adlı eseriyle Ali Emre Algır

29. TBD-Halıcı Bilgisayarla Beste Yarışmasında birinciliği "Bir Dervişin Yolu" adlı eseriyle Ali Emre Algır, ikinciliği "Çilehane" isimli eseriyle Caner Gültekin alırken üçüncülüğü ise "Ruh-u Revan" adlı eseriyle Burçe Karaca aldı.

Finale kalan diğer isimler de şöyle (soyadı sırasına göre): Yusuf Altınel "The Rose", Selim Aysan "Gönül", Göksel Çetin "Referans", Alper Demiray "Sabır Saadeti", Uğurjan Duman "Kopmayan Bağ", Sait Efe Eşol "Mürekkap", Ali Çağan Gündüz "Beyin Fırtınası"

Yarışmada birinciye 10,000 TL., ikinciye 6,000 TL., üçüncüye 4,000 TL. olmak üzere toplam 20,000 TL. ödül verildi. Ayrıca ön elemeyi geçen yarışmacılara ve tüm finalistlere çeşitli yazılım ürünleri hediye edildi.

Garo Mafyan'ın başkanı olduğu yarışma jürisinde İzzet Öz, Şeref Oğuz, Hakan Özer, Borga Parlar, Mehmet Okonşar, Artun Ertürk, Yavuz Durak, Rahmi Aktepe, Özge Fışkın ve Emrehan Halıcı yer aldı. Ayrıca müzik yazılımı dünyasının uluslararası alanda da önemli isimlerinden olan; Dr. Ufuk Önen, Bülent Bıykoğlu ve Murat Yücel de teknik jüri olarak görev aldılar.

Sanal Ödül Töreni 16 Aralık akşamı yapıldı. Yarışmanın kazananları sanal ödül töreniyle açıklandı. Tören 28 yıldır olduğu gibi bu yıl da İzzet Öz tarafından sunuldu

(<https://www.youtube.com/watch?v=SE1oikZcKDA>)

24. TBD-HALICI Bilgisayarla Beste Yarışması

birincide 10.000TL
ikincide 6.000TL
üçüncüde 4.000TL

Jüri
Artun Ertürk
Borga Parlar
Emrehan Halıcı
Garo Mafyan
Hakan Özer
İzzet Öz
Mehmet Okançar
Özge Fıkan
Rahmi Aktepe
Dr. Şeref Oğuz
Yavuz Durak

Son Karar
14 Kasım 2022

Tema
Yunus Emre

destekleyenler
COMPEL
radio odto
ZUHAL

başvuru:
beste.halici.com.tr

1. Ali Emre Algır
Bir Dervişin Yolu

2. Caner Gültekin
Çilehane

3. Burçe Karaca
Ruh-u Revan

iş birliği ile

Bilişim 2022
TBD 39. ULUSAL BİLİŞİM KURULTAYI

Türkiye Bilişim Derneği

halıcı
Bilgi İşlem A.Ş.

destekleyenler
COMPEL
radio odto
ZUHAL

Puanlama yöntemi:

- 1-Müzik Jürisinin verdiği puanlar toplanmış %10 olarak yansıtılmıştır.
- 2-Halk Jürisinin (Youtube) beğenilerine göre %15 olarak yansıtılmıştır.
- 3.Müzik Jürisi puanları %75 olarak yansıtılmıştır.
- 4.Toplam puanlara göre dereceler belirlenmiştir.

Finalde Yarışan Eserler:

Ali Emre Algır / Bir Dervişin Yolu Dinle
Caner Gültekin / Çilehane Dinle
Burçe Karaca / Ruh-u Revan Dinle
Yusuf Altınal / The Rose Dinle
Selim Aysan / Gönül Dinle
Göksel Çetin / Referans Dinle
Alper Demiray / Sabır Saadeti Dinle
Uğurjan Duman / Kopmayan Bağ Dinle
Sait Efe Eşol / Mürekkep Dinle
Ali Çağan Gündüz / Beyin Fırtınası Dinle

(Kaynak: beste.halici.com.tr)

TBD Bilişim Dergisi 2022 Bilimkurgu Öykü Yarışması Sonuçlandı

Herkes İçin Bilimkurgu

Yaşadığımız gerçekliğin bir adım ötesini düşlemeye küçük yaşlarda başlarız. Hayallerimizi yazıya dökmeyi öğrendiğimizde kendi edebiyatımızla tanışırız. Bilim ve teknolojinin sunduğu olasılıklarla beslenen düşler ise bilimkurguya dönüşür.

Bilimkurgu, henüz var olmamış bir dünyanın tasarımıdır. Çoğunlukla genç yaştaki zihinlerde filizlenmeye başlayan bir arayıştır aynı zamanda.

TBD olarak özellikle genç yaşta kurgulanan metinlerin sınırsız gücüne ve bilimkurguya atılan ilk adımların önemine inanıyoruz. Bu yıldan başlayarak yetişkin, genç-erişkin ve çocuk yazarların öykülerini kendi yaş aralıklarında değerlendirerek her yaş düzeyinde yazılan en iyi öyküleri bilimkurgu yazınımıza kazandırmak hedeflendi.

Güzel bir Türkçe ile yazılmış, edebiyatın önemini yadsımadan geleceğin ufkuna bakan öyküleri belirlemeye çalışıldı.

TBD Bilimkurgu Öykü Yarışması 2022 – Yarışma Sonucu:

Yetişkin (18 Yaş Üstü)

Sıra	Yazar	Öykü Adı
1.	Gökcan ŞAHİN	Meta-Yerli
2.	Deniz YENİHAYAT	Zorunlu Hizmet
3.	Oktay YILMAZ	Bitkisel Hayat

Genç (18 Yaş Altı)

Sıra	Yazar	Öykü Adı
1.	Yiğit YÜCEL	Eylemsizlik Çarpıntısı
2.	İrem Nilü CEBBAR	Unutulanlar
3.	Şeyma Serpil AŞÇI	Sudan Sebep

Kaynak: <https://www.tbd.org.tr/tbd-2022-bilimkurgu-oyku-yarismasi-sonucu/>

TÜRKİYE BİLİŞİM DERGİSİ
24. BİLİMKURGU ÖYKÜ YARIŞMASI
2022

SON BAŞVURU TARİHİ
31 AĞUSTOS 2022

www.tbd.org.tr

Türkiye'nin En Başarılı Yerli ve Milli/Özgün Projelerinin Yarıştığı Bilişim Yıldızları Proje Yarışmasında Ödüller Sahiplerini Buldu

TBD İstanbul şubesinde bu yıl 10'uncusu düzenlenen Türkiye çapında birbirinden değerli projelerin yarıştığı TBD İstanbul Bilişim Yıldızları Yerli ve Milli / Özgün Proje Yarışması ödülleri 13 Aralık 2022 Salı gecesi Dalyan Kulübünde düzenlenen törenle sahiplerini buldu.

TBD İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Cahit Cengizhan, TBD İstanbul Şubesi Başkanı Sayın Deniz Tiryakioğlu ve TBD Türkiye Bilişim Derneği Genel Başkanı Sayın Rahmi Aktepe tarafından açılış konuşmaları ile başlayan gecede yarışma ve önemi hakkında bilgiler verilerek 10. yıl özel ödülleri takdimine geçildi.

Gecede özel sektör, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, teknokent firmaları ve üniversiteler kategorilerinde Türkiye'nin en iyileri ödüllendirildi.

Üniversite Kategorisi Ödülleri

Birinci: İstanbul Gelişim Üniversitesi Konumama Projesi,

Mansiyon: İstanbul Gelişim Üniversitesi MEISTERLOS Projesi.

Teknokent Firmaları Kategorisi Ödülleri

Birinci: ProCenne Teknoloji A.Ş. ProCrypt HSM – PCI Projesi,

İkinci: Kuantum Siber Güvenlik A.Ş. Siber Saldırlara Karşı Kompakt Ürün Tasarımı ve Geliştirme Projesi,

Üçüncü: vMind Bilgi Teknolojileri A.Ş. vRP Bulut Bilişim Hizmet Sağlayıcı Otomasyon Yazılımı Projeleri,

Mansiyonlar: Güven Future Sağlık Teknolojileri A.Ş. One Dose Health Projesi, Walnut Lab Teknoloji ve Dijital Çözümler A.Ş. PLANNET Projesi.

Sivil Toplum Kuruluşları Kategorisi Ödülleri

Birinci: İstanbul Ticaret Odası Yazılım Dönüşümü ve Bilgi Göçü Projesi (DİJİTO) Projesi,

İkinci: Konya Ticaret Odası İhracatçıların ve İthalatçıların Buluşma Noktası List of Company Projesi.

Yerel Yönetimler Kategorisi Ödülleri

Birinci: İzmir Büyükşehir Belediyesi İzmir Tarımı Mobil Uygulaması ve Yönetim Paneli Projesi,

İkinci: İstanbul Büyükşehir Belediyesi İBB Altyapı Bilgi Sistemi (AYBİS) Projesi,

Üçüncü: Bağcılar Belediyesi BAGBI Yapay Zekâ Tabanlı Akıllı Sanal Asistan (Chatbot) Projesi.

Özel sektör Kategorisi Ödülleri:

Birinci: Tabit Akıllı Tarım Teknolojileri A.Ş. Akıllı Köy Projesi,

İkinci: GRN Lojistik Teknolojileri A.Ş. TIRPORT Projesi,

Üçüncü: Datassist Bilgi Teknolojileri A.Ş. BORDROBOT - İstatistiksel Trend Analizi Yöntemi Kullanan Makine Öğrenmesi Projesi,

Mansiyonlar: Internative Yazılım A.Ş. Holacon - Etkinlik Planlama ve Operasyonel Süreç Yönetimi Projesi, Endless Frs Yazılım Bilişim A.Ş. Hibrit & QR Sistem Projesi, TechForPay Tech4Pay Ödeme Sistemleri Yönetim Platformu Projesi.

3. Uluslararası Bilişim ve Yazılım Mühendisliği Konferansı başarıyla tamamlandı

15-16 Aralık 2022 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilen 39. Ulusal Bilişim Kurultayı ile eş zamanlı Uluslararası Bilişim ve Yazılım Mühendisliği Konferansı (3rd International Informatics and Software Engineering Conference-IISEC) gerçekleştirildi. Başlangıcından beri IEEE tarafından desteklenen konferansın birincisi, 5-7 Kasım 2019 tarihleri arasında Ankara'da Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunda gerçekleştirilmişti. Hakem incelemeleri sonrasında toplam 108 bildiri sunulmuştu. İlk konferansa Almanya, Azerbaycan, Fas, Irak, İngiltere, Katar, Malezya, Mısır, Nijerya, Norveç, Pakistan, Türkiye ve Ürdün'den katılım olmuştu. Bu ilk konferansta Baruch Kolejinden (New York), Prof. Dr. Abdullah Uz Tansel, "Blockchain and Cryptocurrencies and its relation to DBMS" başlıklı bir konuşma yapmıştı. Birinci IISEC konferansının eş başkanlıklarını Prof. Dr. Asaf Varol ve Prof. Dr. Ali Yazıcı birlikte yürütmüşlerdi.

Konferansın ikincisi ise 16-17 Aralık 2021 tarihleri arasında Ankara'da gene Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunda yapılmıştı. Bu etkinlikte toplam 57 bildiri sunulmaya uygun bulunmuştu. Pandemi nedeniyle ikinci etkinliğe gönderilen bildiri sayısında düşme gözlenmişti. Etkinliğe 25 ülkeden bildiri gelmişti. Sam Houston State Üniversitesinden Assoc. Prof. Dr. Narasimha Shashidhar "Security Challenges in Cloud, Fog and Edge Computing" konulu bir konuşma yapmıştı. International Informatics and Software Engineering Conference etkinliği Prof. Dr. Asaf Varol, Prof. Dr. Ali Yazıcı ve Doç. Dr. Meltem Eryılmaz eş başkanları tarafından yürütülmüştü.

Üçüncü IISEC konferansı 2022 yılında 15-16 Aralık 2022 tarihleri arasında Ankara'da Orman Genel Müdürlüğü Binası konferans salonlarında yapıldı. Bu etkinlikte ise toplam 80 bildiri sunuldu. Üçüncü etkinliğin Genel Koordinatörlüğünü Prof. Dr. Asaf Varol yürüttü. Bu konferansa Almanya, Amerika, Bangladeş, Çin, Filipinler, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İrlanda, Irak, Mısır, Pakistan, Sri Lanka, Suudi Arabistan, Tunus ve Türkiye'den bildiriler geldi.

35. Ulusal Bilişim Kurultayı (2018 ve öncesi) çatısı altında yürütülen Ulusal Bilişim Konferansı sadece ulusal bildirilere açıktı. Ulusal düzeyde düzenlenen ve sadece bildiri kitabında yer verilen makalelere dizinleme olmadığı için erişim sınırlı idi ve bu nedenle de ulusal bilişim konferansına ilgi yıldan yıla düşmekte idi. 21-22 Kasım 2018 gerçekleştirilen ulusal düzeydeki konferansa çok az miktarda bildiri gelmesi üzerine, bu etkinliğin uluslararası düzeyde yapılması gerektiği yönünde Prof. Dr. Asaf Varol'un önerisi, TBD Yönetim Kurulu tarafından uygun görülmüştü. 2019 yılı ile birlikte ilk defa bu etkinlik uluslararası düzeye çıkarıldı. Fazla katılım sağlayabilmek amacıyla da TBD derneğinin maddi desteği sayesinde kayıt ücretleri çok düşük düzeyde (Sadece 75 TL) tutulmuştu.

1. ve 2. Uluslararası Bilişim ve Yazılım Mühendisliği Konferansları sadece Türkiye Bilişim Derneği şemsiyesi altında yapılmıştı. Bunun yerine bir konsorsiyum kurulması fikri Prof. Dr. Asaf Varol tarafından önerildi. Bu önerinin TBD Yönetim Kurulunca uygun görülmesi üzerine, 3. IISEC etkinliği (2022) oluşturulan bir konsorsiyum marifeti ile icra edildi. Konsorsiyumda Ankara Hacı Bayram Üniversitesi, Atılım Üniversitesi, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Instituto Politecnico Do Cavado E Do Ave (Portekiz), Maltepe

Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sam Houston State Üniversitesi (Amerika), San Diego State Üniversitesi (Amerika), TELUQ Üniversitesi (Kanada), The University of Tennessee at Chattanooga (Amerika), West Virginia Üniversitesi (Amerika) ve Yıldız Teknik Üniversitesi yer aldılar. Bu etkinlikte Yıldız Teknik Üniversitesinden Prof. Dr. Nizamettin Aydın çağrılı konuşmacı olarak "Assessment of Male Dependent Infertility – An Application of Artificial Intelligence and Computer Vision" başlıklı bir konuşma yaptı.

Maltepe Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Edibe Sözen ve Rektör Danışmanı Prof. Dr. Özal Gürtuğ bu konferans için İstanbul'dan Ankara'ya gelerek, konferansa verdikleri destek nedeniyle TBD tarafından kendilerine plaket ve teşekkür belgesi takdim edildi.

International Informatics and Software Engineering Conference etkinlikleri Genel Başkanı Prof. Dr. Asaf Varol, bu konferansın dördüncüsünün 21-22 Aralık 2023 tarihleri arasında Ankara'da yapılacak olan 40. Ulusal Bilişim Kurultayı ile birlikte yürütüleceğini ve

konsorsiyum üye sayılarının çoğaltılacağını belirtti. Asıl hedefin ise IISEC etkinliğinin yurt dışında başka ülkelerde yapılması olduğunu müjdeledi.

TBD Genel Başkanı Rahmi Aktepe ise International Informatics and Software Engineering Conference etkinliğinin uluslararası düzeye çıkarılması ve bir konsorsiyum marifetiyle yürütülmüş olmasına büyük önem verdiklerini, bu etkinliğin sağlıklı yürütülmesi amacıyla her türlü maddi ve manevi desteği sağladıklarını açıkladı. Genel Başkan Rahmi Aktepe bu çalışmalarını başından beri büyük bir titizlik ve başarı ile sürdüren IISEC Konferansı Genel Başkanı Prof. Dr. Asaf Varol'a ve ekibine teşekkür etti.

20 Aralık'ta “Yalova Üniversitesi”nde TBD Bilişim Günleri Etkinliği Yapıldı...

20 Aralık Salı günü Yalova Üniversitesi İİBF 15 Temmuz Konferans Salonu'nda Geleceğin İş Yaşamı, Yapay Zekâ, XR Başlıkları ve Sanal Evren, Blokzincir Teknolojisi ve Yeni Finansal Sistemler, Veri Temelli Yeni Dünya, Siber Güvenlik ve Sanallaştırma, Verinin Önemi, Girişimcilik ve Melek Yatırımcı Nedir? konuları irdelendi.

Etkinlikte, TBD Genel Başkanımız Rahmi Aktepe, TBD İstanbul Şubesi Başkanımız Sayın Deniz Tiryakioğlu, Türkiye Bilişim Derneği II. Başkanı Sayın Ali Yazıcı, Öner Bilişim Aş Kurucu Genel Müdür Cemal Kıvanç Öner, Fütürist, B-Wise Kurucusu Sayın Cenk Tezcan, Atılım Üniversitesi Öğretim Üyesi Sayın Dr. Ziya Karakaya, TRANGELS Kurucu Ortağı Melek Yatırımcı Hüseyin Karayağız, Defterhane *Blockchain* Kurucusu Sayın Cemil Şinasi Türün, 360 Teknoloji Yatırımları AŞ. Firma Kurucusu Şafak Arslan bilgi ve deneyimlerini öğrencilerle paylaştılar.

Etkinliğe ev sahipliği yapan Yalova Belediye Başkanı Mustafa Tutuk'a, Yalova Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet Bahçekapılı'ya, Yalova Üniversitesi İİBF Dekanı Prof. Dr. Taner Tatar'a, Yalova İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Gülgönül Bozoğlu Batı'ya, çok değerli hocalarımıza, Yalova Üniversitesinin değerli personeline ve yoğun katılım sağlayan değerli öğrencilerimize teşekkürlerimizi sunarız.

TBD Yeni Hayat İlkokulu'ndaydı

TBD, sosyal sorumluluk projeleri kapsamında, Ankara Kale'de Yeni Hayat İlk Okulu'nda 100 öğrenciye kış mevsiminde kullanılmak üzere 100 adet kışlık bot ve 100 adet mont hediye etti. Öğrencilerimizin sevinçlerine bizler de ortak olduk. Yeni Hayat İlk Okulu Müdürüne, Müdür Yardımcısına ve öğretmenlerine katkılarından ötürü teşekkür ederiz.

Ankara Sivil Toplum Kuruluşları Platformu (ASTOP) tarafından Türkiye Bilişim Derneği'ne ödül

Ankara Sivil Toplum Kuruluşları Platformu (ASTOP) tarafından geleneksel olarak her 5 Aralık Dünya Gönüllüler Günü'nde düzenlenen "Dünya Sivil Toplum Kuruluşları Ödül Töreni" Çankaya Belediyesi Yılmaz Güney Sahnesi'nde gerçekleşti.

Ankara Sivil Toplum Kuruluşları Platformu (ASTOP) tarafından Bilişim ekosistemine yapmış olduğu katkılarından dolayı Türkiye Bilişim Derneği'ne ödül verildi. Ödülü Türkiye Bilişim Derneği adına Genel Başkan Rahmi Aktepe tarafından alınmıştır.

Kişisel Verileri Koruma Kanunu ve Alınması Gereken Teknik Tedbirler (Bölüm II)

Teknik Önlemler:

- ◆ Kişisel veri içeren bilgi sistemlerinin internet üzerinden gelen izinsiz erişim tehditlerine karşı korunması için güvenlik duvarı ve ağ geçidi tedbiri alınmalıdır.
- ◆ Kullanılmayan yazılım ve servisler aygıtlardan acilen kaldırılmalıdır.
- ◆ Ağ ortamında kullanılan aygıtların ve/veya programların yama yönetimi, yazılım güncellemelerinin olup olmadığı, düzgün bir şekilde çalıştığına kontrolü ve sistemler için alınan güvenlik tedbirlerinin yeterli olup olmadığının düzenli olarak kontrol edilmesi gerekir.
- ◆ Kişisel verileri içeren sistemlere erişimin sınırlı olması gerekmektedir. Çalışanlara işi ve görevleri ile yetki ve sorumlulukları için gerekli olduğu ölçüde erişim yetkisi tanınmalı, kullanıcı adı ve parola kullanılmak suretiyle ilgili sistemlere erişim sağlanmalıdır.
- ◆ Erişim yetki ve kontrol matrisi oluşturulmalıdır. Erişim politika ve izlek oluşturarak veri sorumlusu organizasyonu içinde uygulamaya alınmalıdır.
- ◆ Güçlü şifre ve parola kullanılmalıdır. Kaba kuvvet saldırılarından korunmak için parola girişi deneme sayısının sınırlandırılması ve düzenli aralıklarla şifre ve parola değişimi sağlanmalıdır.
- ◆ Yönetici ve admin yetkisi sadece ihtiyaç olduğu durumlarda kullanmak için açılmalıdır.
- ◆ Veri sorumlularının kurum veya veri ile ilişkileri kesildiği anda zaman kaybetmeden hesaplarının silinmesi ve girişlerinin kapatılması gerekmektedir.
- ◆ Kötü amaçlı yazılımlardan korunmak amaçlı, bilgi sistem ağını düzenli olarak tarayan ve tehlikeleri tespit eden antivirüs, antispam ürünlerin kullanılması gerekmektedir. Kurulan ürünler güncel tutularak gereken dosyaların düzenli olarak tarandığından emin olunmalıdır.
- ◆ Veri sorumluları farklı internet siteleri ve/veya mobil uygulama kanallarından kişisel veri temin edecekse, bağlantılarının SSL (Secure Sockets Layer) ya da daha güvenli bir yol ile gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
- ◆ Bilişim ağında hangi yazılım ve servislerin çalıştığı kontrol edilmelidir.
- ◆ Bilişim ağında sızma veya olmaması gereken bir hareket olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir.
- ◆ Sistemdeki tüm kullanıcıların işlem hareketleri kaydının düzenli olarak tutulması gerekmektedir. (Log kayıtları)
- ◆ Güvenlik sorunları hızlı bir şekilde raporlanmalıdır.
- ◆ Kurumda çalışanların sistem ve servislerdeki güvenlik zafiyetlerini ya da bunları kullanan tehditleri bildirmesi için resmî bir raporlama izleği oluşturulmalıdır.

◆ Oluşturulan raporlar sistem yöneticisi tarafından en kısa zamanda veri sorumlusuna sunulmalıdır.

◆ Güvenlik yazılımı mesajları, erişim kontrolü kayıtları ve diğer raporlama araçlarının düzenli olarak kontrol edilmesi gerekir. Sistemlerden gelen uyarılar üzerine harekete geçilmeli, bilişim sistemlerinin bilinen zafiyetlere karşı korunması için düzenli olarak zafiyet taramaları ve sızma testlerinin yapılması ile ortaya çıkan güvenlik açıklarına dair testlerinin sonucuna göre değerlendirme yapılmalıdır.

◆ Bilişim sistemlerinin çökmesi, kötü niyetli yazılım, servis dışı bırakma saldırısı, eksik veya hatalı veri girişi, gizlilik ve bütünlüğü bozan ihlaller, bilişim sisteminin kötüye kullanılması gibi istenmeyen olaylarda deliller toplanmalı, güvenli bir şekilde saklanmalıdır.

◆ Kişisel veriler, veri sorumlularının yerleşkesinde yer alan aygıtlarda ya da kâğıt ortamında saklanıyor ise bu aygıtların ve kâğıtların çalınması veya kaybolması gibi tehditlere karşı fiziksel güvenlik önlemlerinin alınarak korunması gerekmektedir.

◆ Kişisel verilerin yer aldığı fiziksel ortamların dış risklere (yangın, sel vb.) karşı uygun yöntemlerle korunması ve bu ortamlara giriş/çıkışların kontrol altına alınması gerekmektedir.

◆ Kişisel veriler elektronik ortamda ise kişisel veri güvenliği ihlali önlemek için ağ bileşenleri arasında erişim sınırlandırılır veya bu bileşenlerin ayrılması sağlanır.

◆ Çalışanların şahsi elektronik aygıtlarının bilgi sistem ağına erişim sağlamaması gerekir. Erişim sağlanması gerekiyor ise güvenlik ihlali risklerini arttırdığı için güvenlik tedbirleri alınmalıdır.

◆ Kişisel veri içeren ortamındaki evraklar, sunucular, yedekleme aygıtları, CD, DVD ve USB gibi aygıtların ek güvenlik önlemlerinin olduğu farklı bir odaya alınması gerekir. Kullanılmadığı

zaman kilit altında tutulmalı, giriş- çıkış kayıtlarının tutulması gibi fiziksel güvenlik önlemleri alınmalıdır.

◆ Kişisel veri içeren aygıtların kaybolması veya çalınması gibi durumlara karşı erişim kontrol yetkilendirmesi veya şifreleme yöntemlerinin kullanılması gerekir. Şifre anahtarı sadece yetkili kişilerin erişebileceği ortamda saklanmalı ve yetkisiz erişim önlenmelidir.

◆ Aygıtlar içerisinde bulunan kişisel veriler disk şifreleme yöntemi ile şifrelenmeli veya aygıtta bulunan önemli veriler dosya halinde şifrelenmelidir.

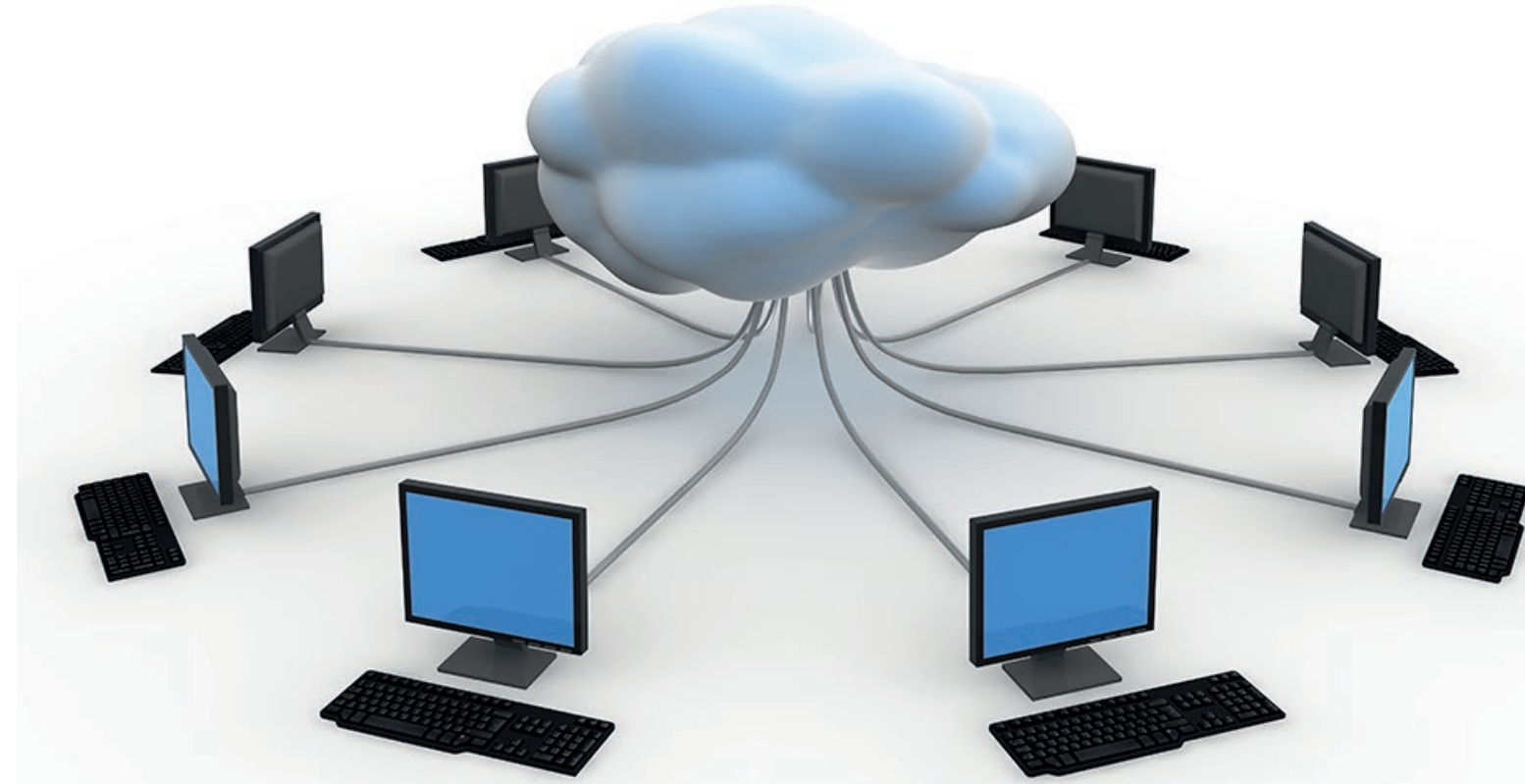
◆ Şifreleme programı olarak uluslararası kabul gören programlar yeğlenmelidir. Seçilen şifreleme yöntemi asimetrik şifreleme yöntemi olması halinde, anahtar yönetimi süreçlerine önem gösterilmelidir. Kişisel verilerin bulut ortamında depolanması hâlinde, bulut depolama hizmeti sağlayıcısı tarafından alınan güvenlik önlemlerinin yeterli olup olmadığının veri sorumlusunca değerlendirilmesi gerekmektedir.

◆ Bulut ortamında depolanan kişisel verilerin neler olduğunun detaylıca bilinmesi, yedeklenmesi, eşlemenin sağlanması ve bu kişisel verilere ihtiyaç olması durumunda uzaktan erişim için iki kademeli kimlik doğrulama kontrolünün uygulanması gerekmektedir.

◆ Bulut ortamında bulunan kişisel verilerin depolanması ve kullanımı sırasında, kriptografik yöntemlerle şifrelenmesi, bulut ortamlarına şifrelenerek atılması gerekmektedir.

◆ Kişisel veriler için mümkün olan her yerde ayrı ayrı şifreleme anahtarı kullanılması gerekmektedir.

Uygulama sistem girdilerinin doğru ve uygun olduğuna dair kontroller yapılmalı, yapılan işlemler sırasında bilginin kasıtlı olarak bozulup bozulmadığını kontrol etmek için uygulamalara kontrol mekanizmaları yerleştirilmelidir.

◆ Uygulamalar işlem sırasında oluşabilecek hatalarda veri bütünlüğünü bozma olasılığını asgari düzeye indirecek şekilde tasarlanmalıdır.

◆ Arızalandığı ya da bakım süresi geldiği için üretici, satıcı, servis gibi üçüncü kurumlara gönderilen aygıtlar da kişisel veri barındırıyor ise bu aygıtların bakım ve onarım işlemi için gönderilmesinden önce kişisel verilerin güvenliğinin sağlanması gerekmektedir. Bu aygıtlardaki veri saklama ortamının sökülerek saklanması, sadece arızalı parçaların gönderilmesi, içerisinde bulunan verilerin şifrelenmesi gibi işlemler yapılması gerekmektedir.

◆ Bakım ve onarım gibi amaçlarla dışarıdan personel gelmiş ise kişisel verileri kopyalayarak kurum dışına çıkartmasının engellenmesi ve gerekli güvenlik önlemlerinin alınması gerekmektedir.

◆ Kişisel verilerin herhangi bir sebeple zarar görmesi, yok olması, çalınması veya kaybolması gibi durumlarda veri sorumluları yedeklenen verileri kullanarak sistemin en kısa sürede yeniden faaliyete geçmesi gerekmektedir.

◆ Kötü amaçlı yazımların verilere erişimde engel olması ihtimaline karşı veri yedekleme stratejileri geliştirilmelidir.

◆ Yedeklenen veriler sadece sistem yöneticisi tarafından erişilebilir olmalıdır.

◆ Veri seti yedekleri mutlaka ağ dışında tutulmalıdır.

◆ Veri yedeklerinin fiziksel güvenliğinin sağlandığından emin olunmalıdır.

◆ Sistem üzerindeki değişikliklerde veya yıllık süreçlerde sızma testleri yaptırılmalı ve raporlanmalıdır.

◆ “Sızma Testleri” uygulayıcıları, kurumun bilgi sistemlerine zarar vermeyecek kurumla ilişkisi olmayan, bağımsız, Bilgisayar Mühendisleri Odasına kayıtlı kişiler olmalıdır.

KVKK Uyarınca Veri Sömürülerini Azaltmak İçin Özetle Yapılması Gerekenler:

Yetkilendirme matrisi oluşturulmalıdır.

- Yetki kontrolü yapılmalıdır.
- Erişim logları tutulmalıdır.
- Kullanıcı hesapları yönetilmelidir.
- Ağ ortamının güvenliği sağlanmalıdır.
- Uygulamaların güvenliği sağlanmalıdır
- Veriler şifreleme yöntemleri ile

şifrelenmelidir.

- Sızma testleri yapılarak kurum güvenliği test edilmelidir.

- Sızma testleri her yıl yapılmalıdır.

- Saldırı tespit ve önleme sistemleri

oluşturulmalıdır.

- Log kayıtları incelenmeli ve yedeklenmelidir.
- Veri maskelemeleri yapılmalıdır.
- Veri kaybı önleme yazılımları kullanılmalıdır.
- Yedekleme sistemleri doğru kullanılmalıdır.
- Güncel anti-virüs sistemleri kullanılmalıdır.
- Verileri durumlarına göre silme, yok etme

veya anonim hale getirme işlemleri doğru yapılmalıdır.

KVKK Uygunluk Denetimi

KVKK teknik çalışmaları bittikten sonra aşağıdaki testler yapılarak kurum denetlenmelidir.

Kişisel Veri Tespit Testi

Bireylerin kişisel verilerinin tespiti edilmesidir. Kişisel veri, bir kişinin kimlik numarası, kökeni, dini, sağlık ve öğrenim bilgileri gibi birçok veri olabilir. Bu verilerin tespiti önem taşımaktadır.

Veri Sızıntısı Engelleme Testi

DLP bir kurum için büyük önem taşımaktadır. Kurumun veya çalışanın verisinin dışarıya çıkmaması gerekmektedir. DLP testi ile kurumdaki hassas verinin dışarı çıkmasının önüne geçmek amaçlanmaktadır.

Şifreleme Testi

Şifreleme testi KVKK açısından önem arz etmektedir. Ağa çıkan verinin şifreli bir şekilde çıkmasını amaçlamaktadır. Verilerimiz kötü niyetli kişilerce ele geçirildiği durumda bile veri şifreli olduğundan veriyi elde edemeyecektir ve veri sızıntısının önüne geçilmiş olacaktır.

E-Posta Güvenliği Testi

Kurumlarda iletişim ve haberleşme genellikle e-posta üzerinden gerçekleştirilmektedir. Günümüzde yapılan siber saldırılarda çoğunlukla e-postalar hedef alınmaktadır. Dikkatsiz bir çalışanın üçüncü taraf kişilerden gelen zararlı içerikli e-postaları açması sonucu kurum bilgisayar ve ağı tehlikeye atılabilir. Bu nedenle e-posta güvenliği de önem arz eden konulardandır. Kurum içerisinde e-posta güvenliğine dikkat edilmelidir.

Web Güvenliği ve ADC Testleri

Web güvenliği de yine kurumlar için önem arz eden güvenlik noktalarındandır. Örneğin, banka ve ticaret işletmelerinin web sitelerinde bulunan bir zafiyet kötü niyetli saldırganlarca sömürülüp kurum ve çalışan verileri elde edilebilir. Bu nedenle web güvenliği de KVKK açısından öneme sahiptir.

Log ve SIEM Teknolojileri Testi

Log ve SIEM - Güvenlik Bilgileri ve Olay Yönetimi teknolojileri kurumlarda gerçekleşen işlemlerin kaydedilmesi ve analizini kapsamaktadır. KVKK açısından kritiktir çünkü yaşanan bir veri sızıntısında olayı aydınlatmak için SIEM ve Log kayıtlarına başvurulur.

Veri Silme/Yok Etme Testi

Verilerin silinmesi veya yok edilmesi verinin imha edilme işlemidir. Verilerin silinmesi demek bu verilerin kullanıcılar tarafından hiçbir şekilde erişilemez ve tekrar kullanılamaz hâle getirilmesidir. Kişisel verilerin kasten ve kasıt dışı yok edilmesi KVKK'ye aykırı bir durum oluşturur.

Zaman Damgası Testi

Zaman damgası testi de KVKK için önemli bir yerdedir çünkü bir verinin ne zaman değiştirildiği, alındığı, gönderildiği gibi birçok önemli veriyi tutar.

Veri Tabanı Güvenliği Testi

Veri tabanı güvenliği testi hassas derecede önemlidir çünkü kurumun bütün verileri genellikle veri tabanında tutulmaktadır. Kullanılan veri tabanında bir zafiyetin bulunması durumu bu test aracılığıyla tespit edilebilir.

Simgeleştirme Testi

Simgeleştirme teknolojisi hassas verilerin

şifrelenmiş verilerle yer değiştirmesi yöntemiyle korunmasıdır. Simgeleştirme testi ile hassas verilerin şifrelenme durumu kontrol edilir.

Yapılandırılmamış Veri Güvenliği Ürünleri

Yapılandırılmamış güvenlik ürünleri birçok soruna sebep olmaktadır. Aygıtın kurulumunu veya yapılandırma tam yapmamak kötü niyetli insanlar için fırsat olup bu açıklıklardan içeri sızıp verilerin elde edilmesine neden olabilmektedir. Bu nedenle aygıtların konfigürasyonunu tam yapmak çok önemlidir.

Mobil Aygıt Yönetimi Ürünleri

Aygıtların kurulumu kadar yönetilmesi de çok önemlidir. Kullanılan aygıtta, "Hangi özellikler açık ya da aygıtın dışarıdan erişim için açığı var mı?" gibi bilgilerin bilinmesi ve yönetilmesi gerekir.

Yetki ve Erişim Denetim Ürünleri

Yetki ve erişim denetim ürünleri de KVKK kapsamında önemli bir yere sahiptir. Örneğin, NAC – Ağ Erişim Denetimi ürünü sayesinde ağa kimin bağlandığı, şu an ağda ne oluyor gibi hareketleri görebiliriz. Ağ izlenimin olmadığı bir durumda kötü niyetli biri kurum ağına bağlanıp içerden verileri alabilir. Bu yüzden bu gibi ürünler kurum ve çalışanların verilerinin korunması için önemli aygıtlardır.

Görüldüğü gibi KVKK kapsamında kullanılan birçok teknoloji bulunmaktadır. KVKK çok önemli bir kanundur, anlatılan teknolojilerle beraber kullanıldığında daha faydalı ve efektif olur. Bu saydığımız bütün teknolojiler KVKK için büyük önem taşımaktadır. KVKK kapsamında verileri bu teknolojilerle beraber daha iyi koruyabiliriz.

(II. Bölümün Sonu, Ocak 2023)

TBD 39. Ulusal Bilişim Kurultayı Ankara'da gerçekleştirildi

TBD 39. Ulusal Bilişim Kurultayı, “II. Yüzyılda: İnsan, Teknoloji ve Evren Ötesi” ana teması ile Cumhurbaşkanlığı, Bağlı Kuruluşlar, Bakanlıklar, Yerel Yönetimler, Üniversite Akademi, Özel Sektör, STK Temsilcileri, Bilim İnsanları, Bilişim Profesyonelleri ve Uzmanlarının katılımı ile Ankara’da gerçekleştirildi.

Kurultayın açılış konuşmasını gerçekleştiren TBD Genel Başkanı Rahmi Aktepe, Türkiye’nin bilime yüzü dönük, çağın gerektirdiği teknolojileri üreten, sürdürülebilir kalkınma için fedakârca çaba veren merkez ülke olarak yoluna devam etmesi gerektiğini söyledi. Aktepe, “Eşitlik ve şeffaflık içerisinde kendi içimizde güçlü işbirliklerine ihtiyacımız olacaktır. Kamu, üniversite, finans kuruluşları, sektör temsilcileri ve her biri sektöre öncülük eden sivil toplum kuruluşları teknolojik değişim ve dönüşümün ana aktörleri olarak karar vericilere yol gösterici ve destekleyici olmalıdır. Bu anlamda, insan odaklı sürdürülebilir kalkınmanın temel taşı, işbirliklerinin çoğalması ve yaygınlaşması olacaktır.” dedi. Kurultayın en önemli görevinin akademik çalışmaların paylaşılması olduğunu söyleyen Aktepe, “Bilimden destek almaksızın hiçbir teknolojik girişim başarıya ulaşamaz. Bu bakımdan

akademik süreçleri ve ARGE çalışmalarını ayrıca çok önemsemekteyiz. Bizim tek arzumuz teknoloji üreten bir Türkiye ve teknoloji ile güvende/refahta/ bilimin ışığında yaşayan bir toplumdur.” diye konuştu.

KVKK Başkanı Prof. Dr. Faruk Bilir de kurultayda yaptığı konuşmada güncel gelişmeler kapsamında teknoloji ve mahremiyetin birlikte düşünülmesi gerektiğini vurguladı. “Metaverse” hakkında açıklamalarda bulunan Bilir şunları kaydetti: “Her geçen gün adını daha fazla duymaya başladığımız ‘metaverse’, kelime anlamı olarak ‘evren ötesi’ni ifade etmektedir. Bireylerin fiziksel dünyada olduğu gibi sosyal etkileşimlerde bulunabilecekleri üç boyutlu bu sanal dünyanın, içinde bulunduğumuz yüzyılda çeşitli açılardan dönüştürücü bir rol oynaması beklenmektedir. Ancak bu yeni sanal ortam inşa edilirken, sürecin başından itibaren ‘metaverse’ün adil, güvenilir ve etik değerler ön planda tutularak şekillendirilmesi önem arz etmektedir.” Bilir sözlerine şöyle devam etti: “Bilindiği gibi, algoritmalar kişinin geçmişine bakarak geleceğine karar vermekte, gelecek tahmini yapabilmektedir. Bu çerçevede algoritmalarla dayalı karar vermenin olumlu potansiyeli elbette değerlendirilmelidir. Fakat aynı zamanda bireyler üzerindeki riskleri veya olumsuz sonuçları ortadan kaldırmanın yolları da aranmalıdır. Diğer taraftan algoritmaların geliştirilmesi, şeffaf ve hesap verebilir algoritmaların devreye alınarak önyargıların ve ayrımcı etkilerin önüne geçilmesi, önemli bir husustur.”

15-16 Aralık 2022 tarihlerinde iki gün boyunca süren 39. Ulusal Bilişim Kurultayı kapsamında "Akıllı Teknolojiler ve Uygulamaları", "Evren Ötesi Yolculuğunda Siber Güvenlik Yaklaşımları", "İnsan ve Teknoloji" gibi birçok oturum gerçekleştirildi. (Kaynak: ICTMedia)

Kurultay Kapsamında Ödül Töreni Düzenlendi

Prof. Dr. Aydın Köksal Ödülleri

Bilgisayar Mühendisliği Bilim Ödülü:

“Harran Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü” adına Bilgisayar Mühendisliği Bölüm Başkanı ve Bilgi Teknolojileri Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü **Doç. Dr. İbrahim Berkan Aydılek**

Özgün Yerli Yazılım Ödülü:

“XperVerse-XperExpo” ürünü ile BİTES Savunma adına Firma Genel Müdürü **Uğur Coşkun**

Yazılım Dışsatım Ödülü:

“Kurumsal Kaynak Planlama Çözümleri” ile Logo Yazılım adına Firma Yurt Dışı Satış Müdürü **Cem Gönençen**

TBD 24. Bilim Kurgu Öykü Yarışması ödülleri

Yetişkin Grup için;

“Meta - Yerli” adlı öyküsü ile birinci olmaya hak kazanan Gökcan Şahin

“Zorunlu Hizmet” adlı öyküsü ile ikinci olmaya hak kazanan Deniz Yenihayat

“Bitkisel Hayat” adlı öyküsü ile üçüncü olmaya hak kazanan Oktay Yılmaz

Genç Grup için;

*“Eylemsizlik Çarpıntısı” adlı öyküsü ile birinci olmaya hak kazanan Yiğit Yüce,
“Unutulanlar” adlı öyküsü ile ikinci olmaya hak kazanan İrem Nilsu Cebbar*

“Sudan Sebebi” adlı öyküsü ile üçüncü olmaya hak kazanan Şeyma Serpil Aşçı

Bilişim Hizmet Ödülleri

“Kamu Ödülleri” Dalında;

Yerli Bilişim Ürünlerine Katkı Veren Kamu Kurumları:

“Orman Yangılarını Havadan İzleme, Değerlendirme ve Yönetme Platformu Projesi (ORDEP)” ile TC. Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü adına Orman Genel Müdürü Bekir Karacabey

Yenilikçi Teknolojiler Kullanımı ile Kurumsal Süreçlerde Fayda:

“Depozito Bilgi Sistemi Mobil Uygulaması Projesi” ile T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü adına Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdür Yardımcısı Mustafa Yavuz Torun

Eğitim:

“Bilgi Ve İletişim Güvenliği Rehberi Denetçi/ Başdenetçi Eğitimleri” ile Türk Standardları Enstitüsü adına TSE Genel Sekreteri Aykut Kirbaş

“Özel Sektör Ödülleri” Dalında;

Dijital Dönüşüm Teknolojileri Yatırımcı/Girişimci:

“Vermoney - Yeni Nesil Dijital Reklam Uygulaması” Projesi ile Vermoney adına Firma Yönetim Kurulu Başkanı Cüneyt Gülmez

Dijital Dönüşüm Teknolojileri Yerli Milli Ürün Geliştirme:

“Temsal Tech Logi Dijital İş Arkadaşımız” Projesi ile TEMSA Skoda Sabancı Ulaşım Araçları A.Ş. adına Firma Bilgi Teknolojileri Müdürü Sibel Yurtseven

Bilişim Medyası:

“Bilişim Sektörünün Gelişimine ve Toplumda Farkındalık Yaratılmasına Yönelik Yaptığı Çalışma Ve Verdiği Katkıları” ile BT Haber Şirketler Grubu Başkanı Murat Göçe

TBD – TÜBİSAD Yaşamboyu Hizmet Ödülü

Yaşamboyu Hizmet Ödülü: Abdullah Körnes ve Ahmet Şefik Öngün

META-YERLİ

Kırmızı Tesla'nın arka koltuğundaki sarışın kadının yanağından süzülen gözyaşı, çenesinden göğsüne damladı. "Dayanamayacağım!" diye haykırdı.

Siyah kısa saçlı diğer kadın, alnına bir öpücük kondururken, "Sık dişini aşkım," dedi. "Çok az kaldı. Derin derin nefes al."

Var gücüyle hastaneye yetişmeye çalışan otonom araca doluşan yoğun asfalt titreşiminin rahatsız edici boyutlara ulaşmış olması umurlarında değildi. Problem, müstakbel annenin sonraki cümlesinde saklıydı: "Çok erken geliyor Alaz."

"Bunları düşünme şimdi," dedi Alaz, sanki kendisi düşünmüyormuşçasına. Doğumun hâlâ bu kadar zor bir şey olmasına inanamıyordu. "Varmak üzereyiz Selen. Her şey yolunda gidecek, söz."

"Adını bile kararlaştırmadık daha..." dedi Selen, ıstırap dolu bir üfleliğin hemen ardından. Haklıydı, bebeğin ismi için Gökmaui ve Gökdoğan arasında kalmışlardı. Ama belirsiz tek şey isim değildi. Çok daha ciddi bir konu vardı.

*

Doğum kliniğinin bekleme alanında volta atan Alaz'ın gözleri devamlı koridorun ucundaki meta-uyumlu koltuklara takılıyordu. Selen'in sancıları geldiği sırada oynamakta olduğu orta çağ Japonya macerasına devam etmek sakinleştiriciden bile iyi gelirdi şimdi... Ama çocuğu her an dünyaya gelebilecekken gerçeklikten ayrılması abes olurdu.

Üfleyerek duvarlardaki dijital tabloları inceledi. Artık ezberlediği resimleri. Bu binada daha önce en az yirmi kez bulunmuşlardı. Anne olmayı hayat amacı haline getirmişti Selen. Yapay-döllenme denemelerindeki sıra dışı başarısızlıklara rağmen pes etmemiş, Alaz da onun bu hevesini kırmamıştı. Nihayet iyi haberi aldıklarında sırf âşık olduğu insanın tutkulu sevinci bile Alaz'ı mutlu etmeye yetmişti. Bebek -biraz erken de olsa- geliyordu işte...

Bacaklarının iyiden iyiye yorulduğunu hissedince dakikalardır bakıştığı koltuğa oturdu. Meta'ya geçmedi, sadece gözlerini kapadı ve kendine sakinleşmeyi telkin etti. Eş-anne olmanın tuhaf hisleri ve erken gelen bebeğin kaygısı birbirine girmişti.

İsmi seslenilince gözlerini kırıştırarak açtı ve karşısında dikilmiş hemşireye dikti. Kadın, cümleye nasıl başlayacağını bilemeyip kelimelerini yuttukça yay gibi gerildi Alaz.

“Nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum...” dedi sonunda. “Böyle bir şey hiç başımıza gelmemişti.” Baklayı ağzından çıkarması için birkaç saniye daha geçmesi gerekti.

“Çok küçük bir olasılıktı bu... Ama maalesef doğum sırasında eşinizi kaybettik.”

Tüm kanı çekildi Alaz'ın. Başı döndü. Koltuğa sertçe, düşer gibi tekrar oturdu. “Ne?”

Hemşire, “Ender bir komplikasyon...” diye bir şeyler anlatmaya başlamıştı ama Alaz işitmiyordu.

Selen mi ölmüştü?

Erken gelen bebek değil, Selen!

Daha az önce her şeyin yolunda gideceğine söz verdiği biricik aşkı!

Şaka mıydı bu?

“Oğlunuz sağlıklı,” dedi hemşire kısık sesle. “Prematüre bir bebek için fazlasıyla iyi durumda hatta.”

İçinden bir ses, “Bana ne bebekten! Bana

Selen'i verin!” diye haykırdıysa da dudaklarından dökülen kelimeler farklı oldu: “Ne anlatıyorsunuz siz? Bu devirde doğumda ölüm mü olur?”

Hemşire yaklaşıp Alaz'ın şiddetle titreyen elini tuttu ve üzerine kare şeklinde bir bant yapıştırdı çabucak. “Sakinleştirici,” dedi.

Alaz dalgınca elini incelerken beyaz önlüklü orta yaşlı bir adam belirdi. “Alaz Hanım, acınızı anlıyorum,” dedi doktor. “Kafanızdaki soru işaretlerinin de farkındayım. Ama derhal prosedürleri işletmemiz gerekiyor.”

Tam idrak edemiyordu olanları. Damarlarında tuhaf bir şeyler oluyordu. Uyuşuyordu. Daha az önce ağzına kadar gelen hıçkırıklar, gözlerinden fışkırmak üzere olan yaşlar geri çekilmişti.

“Prosedür mü?” diye fısıldadı.

“Çocuğunuzun meta-yerli olması için onayınız gerekiyor. Axis-meta mühendisleri birazdan hazır olacaklar. Onayınızdan sonra beyin-bilgisayar arayüzünü yerleştirecekler.”

“Bir dakika! Biz öyle bir karar almadık ki henüz.”

Henüz? Sanki artık alabilirlermiş gibi.

Doktorla hemşire birbirlerine baktılar. Alaz kalp atışlarının iyice yavaşladığını, nefesinin düzene girdiğini hissediyordu. “Ben meta-yerli olmasını tercih ediyordum evet ama... Selen emin değildi,” dedi.

Doktor kaşlarını çattı. “Şu anki durumunuzda, çocuğun meta-göçmen olması, nasıl desem, enteresan bir seçim olur. Öz annesi yokken fizyolojik

ihtiyaçlarının karşılanması çok güç hale gelecek. Bebeği meta-yerli olarak evlatlık verirsiniz, diye düşünmüştük.”

“Evlatlık mı?”

“Veritabanı tarandı az önce. On iki aday var.”

“Nasıl yani? Peşinen çocuğu başımdan savacağımı mı düşündünüz!” Aniden gelen öfkesine şaşırdı. Demin iç sesi ‘Bebekten bana ne!’ diye bağırıyor muydu?

Ayağa kalkmaya çalıştı, başı döndü. Midesi ağzına geldi ve içindekileri aniden hemşirenin ayağının dibine boşalttı.

“Anlaşılan işler biraz karışacak,” dedi doktor. “Lara Hanım’a haber verelim. Acil. On dakikamız kaldı.”

Alaz'ın titreyen omzuna elini koydu ve meta-uyumlu koltuğa yerleşmesini sağladı.

Ve aniden her yer karardı.

Sert bir tokatla kâbustan uyandırılmış gibi ayıldı Alaz. Metadaydı, son bıraktığı avatariyle yani Samuray görünümüyle bembeyaz bir sonsuzluğun ortasında ayakta duruyordu.

Arkasından bir ses, “Neler olduğunu hatırlıyor musunuz?” dedi. Döndü. Ellerini karnının üzerinde birbirine kavuşturmuş, yirmi birinci yüzyılın iş kadınlarına ait lacivert takım elbise giymiş, gözlüklü esmer bir kadınla karşı karşıya geldi.

“Ben Lara. Siz de Alaz Hanım sanırım. Ya da buradayken Bey olarak mı hitap edilmeyi tercih edersiniz?” Alaz’dan yanıt gelmeyince ciddiyetle

devam etti: “Karar vermenizde yardımcı olmak için buradayım.”

Alaz az önceki kaotik halden hızlıca çıktığını şaşkınlıkla fark etti. Ya etrafta hiç uyarıcı olmamasından ya da verilen ilacın etkisiyle Selen’in ölümü çok uzaklarda kalmış gibi geliyordu.

“Çocuğunuzun ismi ne olacak?”

“Gökmavi,” dedi tereddütsüzce. Selen’in yakın olduğu isim buydu.

“Yasal olarak çocuğunuz olsa da biyolojik bağınız olmadığı için Gökmavi’yi evlatlık vermeniz zor olmayacak. Bebeği doğrudan metaya alacağız ve siz sonraki işlemlere hiç karışmayacaksınız. Onay vermeniz yeterli.”

“Hayır. Gökmavi’yi ben yetiştireceğim.”

Lara, samurayın gözlerine uzun uzun baktı. Hiçbir tereddüt emaresi görmedi. “Peki, siz bilirsiniz,” dedi. “Zor bir yola giriyorsunuz. Şu durumda çocuğunuzun sizin hesabınıza bağlı olacak şekilde bir meta-yerli olmasını talep ediyorsunuz, değil mi? Gökmavi’nin fiziki bedeninin meta yerleşkesine taşınmasına onay veriyor musunuz?”

“Hemen yanıt vermek zorunda mıyım?”

“Sayılır. Zaman algınızı %278 oranında yavaşlatmış durumdayız fakat döndüğünüzde sadece birkaç dakikanız kalmış olacak. Muhtemelen daha önce açıklanmıştır; arayüzün yerleştirileceği beyin bölgesinin doğumdan hemen sonra biçimlendiği biliniyor. Bu nedenle meta-yerli olmak için derhal...”

Alaz başını salladı. “Biliyorum fakat biraz düşünmeye ihtiyacım var.”

“Metada kaldığınız sürece biraz daha zamanınız var.”

“Dilediğim gibi hareket edebilirim, değil mi?”

“Tabii.”

Altın rengi motifli samuray kıyafetiyle, bardaktan boşanırcasına yağan yağmur ve peş peşe göğü aydınlatan şimşeklerin altında, karanlık şatonun önündeydi. Karşısındaki devasa ahşap kapı onu çok bekletmeden gıcırdarak açıldı. Bir miktar yağmur suyunu da taşıyarak içeri adım attı ve başlığını çıkardı. Elinde gaz lambasıyla merdivenlerden inen uzun boylu zayıf adama doğru koşar adım ilerledi. Adamın bembeyaz teni, parlak siyah saçlarıyla çarpıcı bir tezatlık sergilemekteydi.

“Alaz? Buraya gelmezdin sen?”

“Öyle icabetti Bora. Hiç zamanım yok, seninle çok önemli bir konuda konuşmamız lazım.”

“Bellî. Gel, kütüphaneme geçelim.”

Geçtiler.

“Selen,” diye söze girdi Alaz, tahta sandalyeye ağır bedenini bırakır bırakmaz, “hamileydi biliyorsun.”

Bora, lambayı masaya bırakmış, oturduğu yerden arkadaşını süzüyordu. Evlenmekle kalmayıp bir de çocuk yapma kararı alan ender tanıdıklarından biriydi. Her şeyiyle tuhaftı bu adam. *Daha doğrusu kadın.*

Alaz birkaç cümleyle olanları anlattı ve buraya alelacele gelmesinin sebebinin meta-yerlilik

konusunda hâlâ karar verememesi olduğunu söyledi.

Problem ciddiydi. Olmayan sakalını kaşıyarak biraz düşündü Bora. “Bir şey içer misin?” diye sordu sonunda.

“Zamanım yok.”

“Sade Türk kahvesi, değil mi?” Sesi sertti. İtiraz kabul etmeyen tarzda.

Ahşap masanın Alaz’ın önünde kalan bölümünde, beyaz ve büyükçe bir fincanda, dumanı tüten kahve belirdi. Harika kokuyordu. *Gerçek gibi.* “Teşekkürler.”

“Fal da bakardık normalde ama neyse... Selen’in düşüncesi neydi şu meta konusunda?”

“Karışık. Kadınlar çocuklarının meta-yerli olmalarını pek içlerine sindiremiyorlar sanırım.”

“Annelik içgüdüsü... Çocuklarına dokunmak, koklamak istiyorlar. Ama genellikle kısa sürede aşılıyorlar.”

“Öyle,” dedi Alaz ve kahveden bir yudum aldı. “Yine de oğlunu gerçek hayatta büyütme istiyordu. Hissediyordum.”

“Sen ne diyorsun peki?”

“Ben çocuk bile istemiyordum ki Bora. Hatta bugüne kadar vaziyetin ciddiyetini anlayamamışım. Selen’in de kafası net değildi. Masaya yumruğunu vurup ‘Benim çocuğum gerçek hayata doğacak,’ deseydi zaten çelişkide kalmazdım.”

Bora başını salladı ağır ağır. “Bizim şansımız hepimizin meta-göçmen olmasıydı,” dedi.

Onların nesli, çocukluğunu gerçeklikte geçirmiş, sonradan yavaş yavaş sanal âleme de alışmıştı. Başka seçenekleri olmadığı için pişmanlık duyacakları bir şey de yoktu. Kahveden büyük bir yudum daha aldı Alaz. “O koca gözlüklerden lenslere geçişimiz dün gibi,” diye iç çekti.

Bora, Alaz’ın açığını yakalamış gibi haylazca bir bakış attı. “Ada’nın konferansına mı katıldın sen?”

“O nereden çıktı?”

“Aynı cümleleri kurdu son konferansında. Koca gözlüklerden lenslere...”

“Öf Bora, konumuz Ada mı şimdi?”

“Oğlum bana geleceğine Ada’ya gitsene. Onu demeye çalışıyorum. Psikolog kız. Doğru dürüst konuşursunuz işte.”

Alaz aslında ilk aklına gelenin bu olduğunu ama eski sevgiliyle, çocuğunun kaderi üzerine konuşmak tuhaf geldiği için vazgeçtiğini söylemedi. Fincanın son yudumunu dikti ve peşine soğuk suyu gönderdi.

“Kahve için sağ ol.”

*

Masmavi okyanusun kıyısında, iki kamp sandalyesinin üzerinde oturuyorlardı. Ada tek parça turkuaz bir mayo giymişti. Güneş gözlükleri ve geniş

hasır şapkası, kombinini tamamlıyordu.

Alaz kıyafet değiştirerek zaman kaybedemeyeceği için ortamla epey alakasız duran samuray zirhiyle oturmuştu.

“Öncelikle Bora’nın selamı var,” dedi. “Onunla konuşurken sana gelmemin daha iyi olacağı fikri çıktı ortaya. Aslında pek zamanım yok Ada. Çok acil fikrine ihtiyacım var.”

Eşinin doğum ve ölüm hikâyesini, Göknavi’nin meta-yerli mi meta-göçmen mi olacağı konusundaki kararsızlığını ona da birkaç cümleyle özetledi.

“Dört-beş sene önce danışanlarım arasında bu konu epey popülerdi,” dedi Ada. “Ama toplum kararını verdi be Alaz. Biliyorsun işte.”

Alaz başını salladı. Farkındaydı, yeni doğanların neredeyse hepsi metada başlıyordu hayatına. Tabii bunu karşılayabilecek ekonomik seviyede olanlar. Ama şu an önemli olan toplum değildi.

“Senin çocuğun olsa ne yapardın?”

“Ben çocuk sahibi olmayı hiç düşünmedim,” dedi Ada. “Ama şu söze hak veriyorum: ‘Çocukları kendi zamanınıza göre değil, onların yaşayacakları zamana göre yetiştirin.’ Eğer bebeğin bir meta-yerli olmazsa hayatı boyunca gerçekliğe bağımlı kalacak. Fiziksel gereksinimlerini kendisi karşılayacak, dış etkenlere göğüs gerecek. En önemlisi kendi sosyoekonomik düzeyinden düşük insanların egemen olduğu bir dış dünya olacak bu.”

“Fakat eğer o çipi taktırırsak,” dedi Alaz,

“Ömrünü bir şirketin kapsülünde geçirecek.”

“Sadece fiziksel bedenini.”

“Elli sene sonrasını bilmiyoruz ki Ada. Belki bir şey olacak, ne bileyim, sistem çökecek ve hepsi dışarı çıkmak zorunda kalacaklar. Ölüm demek bu.”

“Yüz sene önce internet için de benzer şeyler konuşuluyordu. Teknolojiye göbekten bağlandığımızı ve sorun olursa medeniyetin çökeceğini söyleyenler vardı. Öyle bir şey oldu mu? Üstelik Meta-evren internetten bile sağlam.”

“Çocukların asla gerçek dünyayı göremeyecek olması seni hiç tedirgin etmiyor mu?”

“Niye etsin? Gerçeklik mutluluk değil ki. Ayrıca gerçekliğin tanımı bile tartışmalı. Zamanımız olsa uzun uzun felsefi tartışmalara girerdik ama benim tavsiyem, ani karar verip sonra pişman olmaman yönünde olur. Selen’i yeni kaybettiğin için bebeği sahipleniyor olabilirsin ki bence öyle. Ama sen Selen değilsin. Çocuk dışarıda olursa ona nasıl bakacaksın? Onca ihtiyacını nasıl karşılayacaksın? Her açıdan mantıksız.”

Alaz derin bir nefes aldı. “Senin meta-yerliliği bu denli savunacağını düşünmemiştim,” dedi.

“Sırf ben savundum diye muhalefet olma Alaz. Ben bir psikologum. Şu an içinden geçenleri gayet iyi biliyorum.”

Alaz, “Sen öyle san,” diye düşündü ama dile getirmede. Teşekkür etti, gitti.

Yüreğinin çarpıntısını tüm bedeninde hissederek uyandığında hastanedeki meta-uyumlu koltuktaydı. Karşısında aynı hemşire ve doktor vardı. Yanlarında da genç bir Axis-meta çalışanı.

“Bebeği işlemin yapılacağı odaya aldık. Hazırlıklar tamam. Sadece sözlü onayınız gerekiyor Alaz Hanım,” dedi genç adam.

Meta-yerliliği seçeceğinden nasıl bu kadar

emin olduklarını anlamıyordu Alaz. O kadar mı kanıksanmıştı bu durum? “Karar için hazır değilim,” dedi.

“İşlemden gecikirsek beyninde kalıcı hasar oluşabilir.”

“O zaman hiç yapmazsınız! Hatta yapmayın zaten! Yeter yahu,” diye ayağa fırladı. “Verdim ben kararımı! Çocuğumu bizzat yetiştireceğim. Meta-yerli falan olmayacak.”

Üçü de bir deliyle karşı karşıya gibi birbirlerine baktılar. Neredeyse Alaz’ı omuzlarından tutup sarsarak “Çıldırın mı?” diye haykıracaklardı. Bir an bunu yapmalarından korktu. Çipi bebeğe zorla taksalar nasıl karşı çıkacaktı?

“Son sözüm budur!” dedi kendi kararsızlığını da bastırarak şiddetle.

“Peki,” dedi doktor sonunda. “Siz bilirsiniz...”

Alaz başıyla onaylayarak zayıf bir sesle teşekkür etti.

Tekrar oturdu, başı dönmüştü. Kafasını koltuğun arkasına dayadı. “İyiyim ben, biraz oturacağım. Siz gidebilirsiniz,” dedi.

“Umarım pişman etmezsin beni Bora,” diye fısıldadı yalnız kalınca.

Bir zamanların dahi bilgisayar uzmanı Bora, zorla ikram ettiği o Türk kahvesiyle tahmin ettiğinden fazlasını vermişti Alaz’a.

Eğer Selen’in ölümünün şoku olmasa, Bora’nın yaptığına keyifle gülümserdi. Adam koskoca Axis-meta’yı kırabilmiş ve izlenmekten kaçmanın yollarını bulmaya başlamıştı demek. Kahve telvesiyle yazılar oluşturmak gibi tuhaf bir yöntemle de olsa Meta’nın içindeyken bir mesaj aktarabilmişti. Fincanlarda bir *bug* keşfetmiş ya da Meta’nın koduna ufak bir ekleme yapmış olmalıydı.

“Normal davran, sakın belli etme,” ile

başlamıştı fincandaki yazı. Ardından o okudukça yavaş yavaş değişmişti. “Kararın sakın meta-yerli yönünde olmasın. Bebeği dışarıda tut, hayatı buna bağlı olabilir. Ama kararını mantıklı sebeplere oturt. Dikkat çekme. Çok kritik bir aşamadayım ve şüphe toplamam gerekiyor. Bana güven.”

Bora’nın yanından ayrıldıktan sonrası doğaçlamaydı. Dikkat çekmemek için. Şimdi Axis şirketi konunun üstüne gitse bile, Alaz’ın Ada’ya ya da doktora inat meta-yerliliğe karşı çıktığını düşünecek, konuyu Bora’yla ilişkilendirmeyecekti.

Meta’da neler döndüğünden, Bora’nın ne yapmaya çalıştığından haberdar değildi ama

olması da gerekmiyordu. Belli ki yakın zamanda vuku bulacak bir tehlike söz konusuydu. İşin o tarafı Bora’nın alanıydı. Bir süre Gökmavi’yle ilgilenip uygun bir zamanda dışarıda konuşurdu onunla.

Gökmavi...

İnanamıyordu ama bir oğlu vardı artık. Kanlı canlı bir çocuk.

Ne kadar da yorgun hissediyordu... Daha ilk günden.

Ebeveynlik böyle bir şeydi demek.

Gökcan Şahin 1988’de Sivas’ta doğdu. Yıldız Teknik Üniversitesi Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği bölümünden mezun oldu ve iş hayatına 2013’te özel bir bankada Sistem Uzmanı olarak başladı. Her ne kadar sayısal ağırlıklı bir eğitim almış olsa da fen bilimlerinin yanı sıra edebiyat, tarih ve felsefeye de ilgi duydu. Bilimkurgu, fantastik kurgu, korku, gerilim türlerinde yazdığı pek çok öyküsü Xasiork, Kayıp Rıhtım, Gölge e-Dergi, Bilimkurgu Kulübü ve Yabancı Dergi başta olmak üzere çeşitli sanal ya da basılı ortamlarda yayımlandı. 2014 Gio Ödülleri’nde “Metal Fareler Kenti” adlı bilimkurgu hikâyesi ile “Başarı Ödülü” kazandı. 2021 yılında Türkiye Bilişim Derneğinin düzenlediği “23. Bilimkurgu Öykü Yarışması”nda “Sokaklar Hâlâ Varken” adlı öyküsüyle üçüncülük ödülü kazandı. Distopik bir yakın gelecek polisiyesi olan “Suçun Altın Devri” ve yerli bir süperkahraman evreni sunan “İstanbul Tanrıları” yazarın başlıca eserleri olup Antares Yayınları etiketiyle raflarda boy göstermektedir.

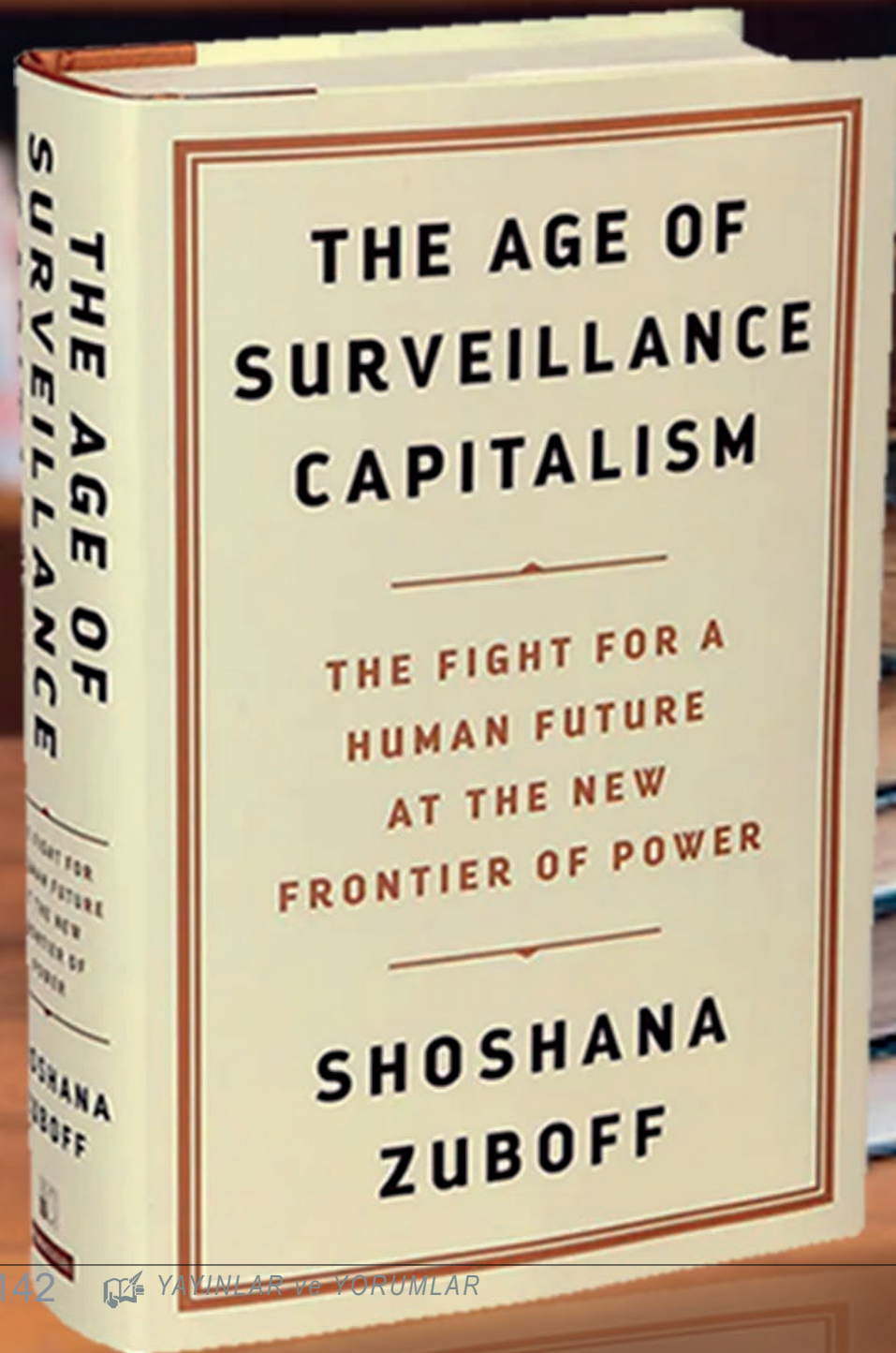
Mehmet Ali İnceefe

TBD İcra Kurulu
Başkan Yardımcısı

Gözetim Kapitalizmi Çağı: Gücün Yeni Sınırında İnsan Geleceği İçin Savaş

(The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power)
Shoshana Zuboff

“Gözetim Kapitalizmi Çağı” dönemin ABD Başkanı Barack Obama tarafından 2019 yılında okunması gereken kitaplardan biri olarak önerilmişti. Benzer biçimde; TIME dergisinin “2019 Yılında Okunması Gereken 100 Kitap”, Bloomberg’in “2019 Yılında En İyi Kitabı” ve New York Times gazetesinin de “2019 Yılında 100 Önemli Kitabı” arasında yer aldı.

Yazarına gelince Prof. Shoshana Zuboff felsefe alanında lisans derecesini Chicago Üniversitesinden, sosyal psikoloji alanındaki doktorasını da Harvard Üniversitesinden almıştır. 1981 yılında katıldığı Harvard Business School Fakültesindeki ilk kadrolu kadınlardan biri olmuştur. Daha sonra burada Charles Edward Wilson İşletme Profesörü oldu. Prof. Zuboff’un 1988 tarihli “Akıllı Makine Çağında: İşin ve Gücün Geleceği” adlı kitabı, bilişim teknolojileri (*Erken internet de denilebilir.*) üzerine yapılan ilk çalışmalardan biridir.

2021 yılında “Gözetleme Kapitalizmi Çağı” olarak Türkçeye çevrilen kitabının alt başlığında yer alan “the fight for a human future at the new frontier of power” ifadesi, özgün çevirisi (*Gücün Yeni Sınırında İnsan Geleceği İçin Savaş/Mücadele*) yerine “Ürünün ‘Sen’ Olduğu Çağda İnsanın Geleceği İçin Savaş” olarak çevrilmiş. Bu oldukça ilginç bir tercih çünkü, kitabın yazarı Prof. Zuboff kitapta açıkça “İnsanların genellikle kullanıcının ‘ürün’ olduğunu söylediğini” ve “bunun ise yanıtıcı” olduğunu

belirtirken, söz konusu yapıda kullanıcıların “ürün değil, hammadde tedarik kaynağı” olduğunu özellikle ve ısrarla vurgulamaktadır. Buna rağmen, kitabın başlığını aslından farklı ve yazarın vurgularına aykırı olarak “kişinin ürün” olduğunun yazılması, yazara karşı yapılmış bir haksızlık izlenimi yaratmaktadır.

Kitap, biraz da tarihçe niteliğindeki olay ve incelemeler ile keyifli ve çarpıcı başlangıçtan sonra ekonomik kavram ve terimlerle gelişmektedir. Ekonominin doğası gereği Marks, Smith, Hayek gibi ekonomistlerden ve liberalizm, artı değer gibi geleneksel konulardan sonra kişisel ve toplumsal psikolojiye yönelmektedir.

Burada Watson ve Pavlov tarafından ünlendirilen şartlı refleks (*classical conditioning*) ve daha sonra oldukça tartışmalı düşünce ve kitapları olan Skeener ile anılan edimsel koşullandırma (*operant conditioning*) konularını kapsamlı olarak anlatan Prof. Zuboff, sonunda bu tartışmaları günümüzde karşı karşıya olduğumuz sorunlara bağlamaktadır. (*Bu vesileyle edimsel koşullandırmanın çok güzel bir biçimde uyarlandığı ve geleneksel Türk düşünce yapısının Amerikan düşünce yapısı ile karşılaştırıldığı romanı “Dalyan” ile Güven Turan’ı hatırlatmak isterim.*)

Bu bölümlerin, teknolojik ve kronolojik konulardan büyük zevk alan ağırlıklı “teknik”

okuyucuları biraz zorlamaya başlayacağı kanısındayım. En azından benim için böyle oldu. Ancak daha sonra ulaşılan noktada ise bu zorlukların keyifli ödülleri beklemektedir.

Gelelim kitabın başlığını da oluşturan “**Gözetim Kapitalizmi**” kavramına... Yazar bunu girişte 8 değişik biçimde tanımlamaktadır. Bunlardan ilk üçü;

1. Çıkarma (extraction), tahmin ve satış gibi gizli ticari uygulamalar için **insan deneyimini bedava hammadde olarak talep eden yeni ekonomik düzen**,
2. Mal ve hizmet üretiminin yeni bir küresel davranış değişikliği mimarisine tabi kılındığı **asalak bir ekonomik mantık**,
3. İnsanlık tarihinde benzeri görülmemiş zenginlik, bilgi ve güç yoğunlaşmalarının damgasını vurduğu, **kapitalizmin haydut bir mutasyonu**.

Yani kişisel verilerin “tek taraflı olarak insan deneyiminin **davranışsal verilere** dönüştürülmesi için bedava bir hammadde” olarak kullanan, bunu yaparken de “bu verilerin bir kısmını ürün veya hizmet iyileştirmeye uygulasa da geri kalanı tescilli bir **davranışsal artı değer** (behavioral surplus)” olarak kullanan yeni ve asalak bir ekonomik düzeni tanımlamaktadır. Sonuç olarak kişilerin verileri “**Şimdi ve yakında ne yapacağını tahmin eden tahmin ürünlerine dönüştürülür... ve bu tahmin ürünleri...**” yani **davranışsal artı değer** (behavioral surplus) “yeni bir tür pazarda alınıp satılır.”

Prof. Zuboff, kişilere ait verilerin, bu amaçla sınır ve kural tanımadan toplanmasını “**insan deneyiminin izinsiz olarak kamulaştırılması**” olarak değerlendirmektedir.

Kitapta, bu alanda tekel (duopoly) oluşturan Google ve Facebook’un bu konuya ne denli pervasızca yaklaştıkları, o dönemin Google CEO’su Eric Schmidt’in “Bize kendiniz ve arkadaşlarınız

hakkında daha fazla bilgi vererseniz aramalarımızın kalitesini artırabiliriz. Yazmanıza hiç ihtiyacımız yok. Nerede olduğunu biliyoruz. Ne düşündüğünüzü az çok bilebiliriz.” ifadesi ve üst düzey bir Facebook yöneticisinin kısa ve öz bir şekilde “*Dünyadaki her şeyin grafiğini ve birbiriyle nasıl ilişkili olduğunu çıkarmaya çalışıyoruz.*” ifadesiyle “*Bu yeni pazarların rekabetçi dinamiklerinin, seslerimiz, kişiliklerimiz ve duygularımız ile gözetim kapitalistlerini her zamankinden daha tahmin edilebilir davranışsal artı değer kaynakları elde etmeye ittiği,*” anlatılmaktadır.

Kitapta yer alan bilgiler içerisinde en çarpıcı olanlarından biri de Facebook’un gösterilecek reklamları belirleyen hedefleme analizleri için “**gölge metin**”ler oluşturmalarıdır. Kişisel verilerin davranışsal artı değerini üretimi için tahmin ürünlerine dönüştürüldüğü bu “gölge metin”, “kullanıcıların deneyimlediği” “ilk metin”den tamamen ayrı özel bir “ikinci metnin” parçasıdır. Kullanıcılar tarafından kullanılmayan veya erişilemeyen “gölge metin” gözetim kapitalizminin rekabetçi dinamiklerinin oluşturduğu önemli bir mülkiyet avantajının kaynağı haline gelmektedir.

Prof. Zuboff “**Beğen**” düğmesini, “**ham madde stoklarını**” katlanarak artırabilen, gezegen boyutundaki tek yönlü bir ayna” olarak tanımlıyor ve bu tek yönlü aynalar aracılığıyla biriken “deneysel içgörülerin, her firmanın kâr amaçlı **davranış değişikliği** araçlarının yeteneklerini inşa etmek, ince ayarlarını yapmak ve keşfetmek için kritik öneme sahip” olduğunu ileri sürüyor. Yazar, Watson ve Pavlov tarafından geliştirilen daha basit uyaran/ tepki modeli yerine, Skinner tarafından eklenen “pekiştirme/ödüllendirme” yönteminin özellikle yeni teknolojik araçlar (akıllı telefonlar, tabletler vb.) ve “**ödülleri, tanınma veya övgü gibi destekler**” aracılığıyla kullanıcı davranışlarının “**önemli bir bölümünü değiştirilmesine ve yönetilmesine olanak sağladığını**” belirtmektedir;

“Sonunda, gözetim kapitalistleri, en öngörülebilir davranışsal veriler ile ... **yalnızca davranışlarımızı bilmekle kalmayıp aynı zamanda davranışlarımızı**

Shoshana Zuboff

ölçekte şekillendirdiği bu değişimi üretti. Bilgiden güce yapılan bu yeniden yönelimle hakkımızda bilgi akışlarını otomatikleştirmek yetinmez, kişileri de otomatikleştirmek istenmektedir. Gözetim kapitalizminin evriminin bu aşamasında, üretim araçları, giderek daha karmaşık ve kapsamlı hale gelen “**davranış değişikliği araçlarına**” tabi kılınır. **Bu şekilde, gözetim kapitalizmi, araçsalcılık (instrumentarianism) olarak adlandırılan yeni bir iktidar türü doğurur.** Araçsal (instrumentarian) güç, insan davranışını başkalarının amaçları doğrultusunda alır ve şekillendirir.”

Geçmişte sadece devletlerin ve bu devletlerin egemenlik alanlarıyla sınırlı kalabileceği düşünülen bu tür güç, hem de küresel ölçekte artık özel şirketlerin eline geçmiş görünmektedir. Bu şirketlerin “**daha geniş halk kitlelerini ikna etme, etkileme ve nihayetinde yeni davranışlar üretme konusundaki emsalsiz bir güçlerinin**” en somut örnekleri Amerikan seçimlerinde ve Brexit referandumunda ortaya çıkmıştır.

Bu skandallar, kişisel verilerin pervasızca “**mülksüzleştirilmesi**” süreçlerine yönelik ciddi tepki hareketlerini tetiklemiş, başta Avrupa olmak üzere çeşitli bölge ve ülkelerde “**düzenleyici denetim**” girişimleri artırılmıştır. Örneğin, Avrupa Veri Koruma Tüzüğü (GDPR) bu konuda yeni

umutları yeşertebilecek bir gelişme gibi görünse de yazar “*Her biri kendi verilerinin korunmasında sayısız karmaşıklıklarla boğuşan bireylerin, gözetim kapitalizminin bilgi ve güçteki şaşırtıcı asimetrisiyle boy ölçüşemeyeceği*” görüşündedir.

Diğer taraftan bu şirketler “*Fırtınaları atlatmayı öğrenmiş*” ve “*yeni krizleri yakından gözlemleyerek yeni bir döngüyü tam gaz devam ettirmeyi,*” başarmaktadırlar. ABD Kongresi ve AB Parlamentosu huzurunda sorgulama süreçleri, düzenleyici denetim süreçlerin karşısında “*Kamuya açık özürler, pişmanlık eylemleri, yumuşatma girişimleri*” sergileyerek yeni durumlara hızla uyum sağlamaktadırlar.

Ne veri koruma ve gizlilik ne de tekelleşme karşıtı (antitröst) yasalarının, benzersiz ve kural tanımaz gözetim kapitalizmi uygulamalarına karşı yeterli koruma sağlayamadığını savunan Prof. Zuboff sürekli bir -daha doğrusu birbirinden ayırmadan 3 adet- soruyu yinelemektedir;

“Kim biliyor? Kim karar veriyor?”

“Kimin karar vereceğine kim karar veriyor?”

Prof. Zuboff nihai dileğini de şöyle dile getirmektedir;

“Dijital bir gelecek olsun ama önce insani bir gelecek olsun...”

Yayın Kurulundan

- ❶ Bilişim Kültürü Dergisi, Türkiye Bilişim Derneği (TBD)'nin bir yayınıdır.
- ❷ Dergiye ilişkin çalışmalar, TBD Yönetim Kurulunca oluşturulmuş Yayın Kurulu tarafından, Yayın Kurulu Başkanı yönetiminde yürütülür.
- ❸ Dergi, TBD Tüzüğünde belirtilen amaçlar doğrultusunda, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında belirtilen genel ilkeler çerçevesinde, çağdaş uygarlık çizgisinden sapmadan, toplumsal kalkınmaya ışık tutacak özgür düşünceleri yansıtacak şekilde yayın yapar.
- ❹ Ana ilke olarak, Dergi; ülkemizde bilişim kültürünün yaygınlaştırılması ve bilişim toplumu yolunda gerekli bilincin yaratılmasına yönelik her türlü düşüncüyü destekleyerek bu düşüncelerin kamuoyu ile paylaşılmasına olanak vermek üzere, bu konularda kaleme alınmış yazıları yayımlar.
- ❺ Dergiye gönderilen yazılarda Türkçenin özenli kullanımı göz önünde bulundurulmalıdır; ayrıntılı bilgi aşağıdaki bağlantılarda bulunmaktadır.
- ❻ <http://bilisimde.ozenliturkce.org.tr>
- ❼ <http://www.ozenliturkce.org.tr>
- ❽ Bir yıl boyunca yayımlananlar arasından, Türkçe kullanımına özen gösteren en iyi yazının yazarına Bilişim Dergisi Yayın Kurulu'nun belirleyeceği "Özenli Türkçe" ödülü verilir.
- ❾ Yazılarda dipnot ve kaynakçaların belirtilmesi gerekmektedir.
- ❿ Yayınlanan yazıların her türlü sorumluluğu yazarına aittir.
- ⓫ Dergiye gönderilen yazıların yayınlanıp yayınlanmayacağına Yayın Kurulu karar verir.
- ⓬ Yayın Kurulu yazarlardan düzeltme isteyebilir.
- ⓭ Yayınlanan yazılar için telif ücreti ödenmez.
- ⓮ Dergi, Bilişim kültürü oluşumuna katkıda bulunacak yarışmalar düzenler (Ör. Bilimkurgu Öykü Yarışması).
- ⓯ Dergi, TBD Yönetim Kurulu'nun onayı ile Yayın Kurulu'nun belirleyeceği zamanlarda yayımlanır.

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

www.tbd.org.tr